

Vlaams
Parlement

stuk **1305** (2011-2012) – Nr. 1
ingediend op 21 oktober 2011 (2011-2012)

Beleidsbrief

Algemeen Regeringsbeleid

Beleidsprioriteiten 2011-2012

ingediend door de heer Kris Peeters,
minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid

INHOUD

Afkortingen	5
Managementsamenvatting	6
1. Vlaanderen in Actie.....	10
1.1. ‘Vlaanderen in Actie’ in uitvoering	10
1.1.1. Realisaties 2011	10
1.1.2. Beleidsopties en initiatieven 2012	11
1.2. ViA en de Europese dimensie: de Europa 2020-strategie.....	15
Realisaties 2011	15
Beleidsopties en -initiatieven 2012	16
2. Meer efficiëntie en effectiviteit in de dienstverlening.....	17
2.1. Stand van zaken 2010	17
2.1.1. Meerjarenprogramma slagkrachtige overheid	17
Strategische doelstelling: door samenwerking en synergie zorgen wij voor meer efficiëntie en effectiviteit in de dienstverlening	17
2.1.2. Politiek-ambtelijke samenwerking.....	19
2.1.3. Audit, interne controle en organisatiebeheersing	20
2.1.4. Maatschappelijke betrokkenheid en participatie	21
2.2. Vooruitzichten 2012.....	21
2.2.1. Meerjarenprogramma slagkrachtige overheid	21
2.2.2. Politiek-ambtelijke samenwerking.....	23
2.2.3. Audit, interne controle en organisatiebeheersing	23
2.2.4. Maatschappelijke betrokkenheid en participatie	23
2.2.5. De zesde staatshervorming.....	24
3. Duurzame ontwikkeling.....	25
3.1. De Vlaamse Strategie voor Duurzame Ontwikkeling (VSDO).....	25
3.1.1. Realisaties 2011	25
3.1.2. Beleidsopties en -initiatieven 2012.....	26
3.2. Een betere afstemming van het Vlaams beleid voor duurzame ontwikkeling op het Belgische, Europese en Internationale beleid	26
3.2.1. Realisaties 2011	26
3.2.2. Beleidsopties en -initiatieven 2012.....	27
3.3. Duurzaamheid centraal voor wonen en leven	28
3.3.1. Realisaties 2011	28
3.3.2. Beleidsopties en -initiatieven 2012.....	30

3.4. Het bereiken van 100% duurzame overheidsopdrachten in 2020.....	31
3.4.1. Realisaties 2011	31
3.4.2. Beleidsopties en -initiatieven 2012.....	32
3.5. Instrumenten voor horizontale integratie en communicatie inzake duurzame ontwikkeling	33
3.5.1. Realisaties 2011	33
3.5.2. Beleidsopties en -initiatieven 2012.....	33
3.6. De coördinatie van het Vlaamse beleid voor duurzame productie en consumptie	34
3.6.1. Realisaties 2011	34
3.6.2. Beleidsopties en -initiatieven 2012.....	34
3.7. Begroting 2012 voor duurzame ontwikkeling	35
4. Geografische informatie: naar een moderne, geïntegreerde digitale dienstverlening van de Vlaamse overheid	35
4.1. Stand van zaken 2011	35
4.2. Beleidsopties en -initiatieven 2012	39
5. Publiek-private samenwerking.....	43
5.1. Stand van zaken	43
5.1.1. Naar meerwaarde bij en uit pps	43
5.1.2. Inzetten op project- en contractmanagement en inbreiding van de knowhow van de publieke sector	44
5.1.3. Monitoring van pps-projecten en -beleid.....	45
5.2. Prognoses 2011-2012	45
5.2.1. Naar meerwaarde bij en uit pps	45
5.2.2. Inzetten op project- en contractmanagement en inbreiding van de knowhow van de publieke sector	46
5.2.3. Monitoring van pps-projecten.....	47
6. Geïnformeerd beleid in beslissende tijden.....	48
6.1. Beleidsondersteuning via onderzoek en monitoring	48
6.2. Coördinatie van statistiekfunctie binnen de Vlaamse overheid	50
7. Overheidscommunicatie	54
7.1. De Vlaamse overheid biedt geïntegreerde informatie aan	54
7.1.1. Realisaties 2011	54
7.1.2. Beleidsopties en -initiatieven 2012.....	56
7.2. De communicatie van de Vlaamse overheid is duurzaam.....	57
7.2.1. Realisaties 2011	57
7.3. De Vlaamse overheid kiest voor directe interactie	58
7.3.1. Realisaties 2011	58
7.3.2. Beleidsopties en -initiatieven 2012.....	58

7.4. De Vlaamse overheid houdt de drempel laag	59
7.4.1. Realisaties 2011	59
7.4.2. Beleidsopties en -initiatieven 2012	59
7.5. Een merkverhaal voor Vlaanderen	59
7.5.1. Realisaties 2011	59
7.5.2. Beleidsopties en -initiatieven 2012	60
7.6. Efficiëntie in de overheidscommunicatie	61
7.6.1. Realisaties 2011	61
7.6.2. Beleidsopties en -initiatieven 2012	62
8. Bouw Kazerne Dossin: Memoriaal, Museum en Documentatiecentrum over Holocaust en Mensenrechten	63
8.1. Realisaties 2011	63
8.2. Beleidsopties en -initiatieven 2012	63
Doelstellingen in het kader van de toepassing van de opencoördinatiemethode in het Vlaams gelijkekansenbeleid	63
Bijlage 1. Samenvatting van de beleidsopties en initiatieven	64
Bijlage 2. Resoluties en moties Vlaams Parlement	65
Bijlage 3. Rekenhof – aanbevelingen	67
Bijlage 4. Overzicht van de uitvoering van de belangrijkste decreetgeving	68

Lijst afkortingen

Afkorting	Betekenis
AGIV	Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen
ALV	Agentschap voor Landbouw en Visserij
AMSDE	Annual Meeting of Sustainable Development Experts OESO
ANB	Agentschap voor Natuur en Bos
AWV	Agentschap Wegen en Verkeer
CORVE	Coördinatieceel Vlaams e-government
CSD	Commission on Sustainable Development
CSW	Catalogue Services for the Web
CRAB	Centraal Referentieadressenbestand
DAR	Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid
DBFM	Design, Build, Finance, Maintain (ontwerp, bouw, financiering en onderhoud)
DO	Duurzame Ontwikkeling
DRM	digital rights management
EDO	Educatie voor Duurzame Ontwikkeling
EUSDS	European Union Sustainable Development Strategy
GDI	Geografische Data-Infrastructuur
GDI-decreet	Ontwerp van decreet betreffende de Geografische Data-Infrastructuur Vlaanderen
GIPOD	Generiek Informatieplatform Openbaar Domein
GIS	geografisch informatie systeem
GIS-decreet	Decreet van 17 juli 2000 houdende het Geografisch Informatiesysteem Vlaanderen
GRB	Grootschalig Referentiebestand
GRB-decreet	Decreet van 16 april 2004 houdende het Grootschalig Referentiebestand (GRB)
GRBMS	GRB Meldingssysteem
GSB	geografische service bus
IMKL	Informatiemodel Kabels en Leidingen
INSPIRE	Infrastructure for Spatial Information in the European Community
ISSI	Samenwerkingsplatform tussen Plan C en DuWoBo
KLIP	Kabel- en Leidinginformatieportaal
KLIM	Federaal Kabels en Leidingen Informatie Meldpunt
LNE	Leefmilieu, Natuur en Energie
MOW	Mobiliteit en Openbare Werken
MSCP	Member State Contact Point
NGI	Nationaal Geografisch Instituut
NHP	Nationaal hervormingsprogramma (Europa 2020 strategie)
Nrg4SD	Netwerk van Regionale Overheden voor Duurzame Ontwikkeling
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
POC	proof of concept
RESOC	Regionaal sociaaleconomisch overlegcomité
RPC	remote procedure call
RWO	Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed
VHP	Vlaams hervormingsprogramma (Europa 2020 Strategie)
VKBO	Verrijkte Kruispuntbank voor Ondernemingen
VMM	Vlaamse Milieumaatschappij
VRN	Vlaamse Raad voor Nutsbedrijven
VSDO	Vlaamse strategie voor duurzame ontwikkeling
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten

Managementsamenvatting

1 Vlaanderen in Actie

Vlaanderen in Actie - Pact 2020 is tijdens vorige legislatuur uitgewerkt en werd de basis van het Vlaamse regeerakkoord. Vandaag wordt het uitgevoerd door de Vlaamse overheid via tastbare projecten en flankerend beleid. Deze projecten liggen grotendeels op schema. 13 projecten zijn volledig gerealiseerd. Ter vervollediging van het ViA-traject wil ik, samen met mijn collega de minister van Jeugd en in uitvoering van het regeerakkoord, in 2012 het Jongerenpact 2020 voorstellen.

Op 25 maart 2011 was er een overleg (Away-day) tussen de Vlaamse regering, de ViA Raad van Wijzen en de trekkers van de ViA doorbraken binnen de administratie. Vertrekkend vanuit de resultaten van de eenmeting (www.pact2020.be) heeft men een analyse gemaakt van het ViA-werkprogramma en de eerste effecten die hiermee bereikt worden. De conclusie was dat het ViA-werkprogramma van de Vlaamse overheid op zich waardevol is om gestaag vooruit te gaan, maar dat er meer nodig is om die grote veranderingen, vernieuwingen en vooruitgang te boeken. Om grote doorbraken te realiseren rond belangrijke thema's is een brede aanpak nodig, niet alleen door een goede samenwerking binnen de Vlaamse overheid en tussen overheden maar met acties van de ondertekenaars van het ViA –Pact 2020 samen. de Vlaamse regering heeft de inzichten van de Away-Day uitgewerkt in de conceptnota 'versterking en verdieping van ViA' van 8 juli 2011. Naast de optimalisatie van het bestaande werkprogramma van de Vlaamse overheid zullen 13 transversale thema's breed (via transitie management) aangepakt worden. Er wordt gewerkt aan een goede communicatiestrategie om iedereen op een transparante wijze te informeren over de uitvoering van ViA en om de juiste partners via een gerichte sensibilisering uit te nodigen om mee te denken én over te gaan tot de actie om van Vlaanderen een innovatieve, duurzame en warme topregio te maken tegen 2020.

2 Meer efficiëntie en effectiviteit in de dienstverlening

Op 4 februari keurde de Vlaamse Regering het meerjarenprogramma slagkrachtige overheid goed. Dit programma wil door samenwerking en synergie zorgen voor meer efficiëntie en effectiviteit in de dienstverlening. Het omvat een portfolio van 12 sleutelprojecten, alsook de efficiëntietrajecten uit de beheers- en managementovereenkomsten. Op basis van de evaluatie van de eerste zesmaandelijksse rapportering (oktober 2011) zullen we bekijken welke bijkomende initiatieven en bijstellingen nodig zijn. De Vlaamse Regering zal dit doen in verder overleg met het CAG, de sociale partners en het maatschappelijk middenveld.

Mee op basis van de éénmeting die gemaakt werd van het charter politiek-ambtelijke samenwerking zal nagegaan worden hoe de samenwerkingsrelatie op ambtelijk en politiek niveau verder kan uitgebouwd en versterkt worden.

Ook de maturiteit in organisatiebeheersing is een belangrijke factor om op effectieve, efficiënte en integere wijze kwalitatieve dienstverlening te kunnen garanderen. Daarom zal gezocht worden naar mogelijkheden op de auditcapaciteit uit te breiden en een hogere risicoafdekking voor de Vlaamse administratie te realiseren.

De dialoog met de betrokken maatschappelijke actoren wordt verder uitgebouwd; de uitbouw van een slagkrachtige overheid is immers een gedeelde verantwoordelijkheid.

In dit kader willen we ook de implementatie van de zesde staatshervorming zo efficiënt mogelijk laten verlopen en een concrete methodologie afspreken om de overdracht van bevoegdheden voor te bereiden.

3 Duurzame ontwikkeling

In 2011 keurde de Vlaamse regering de nieuwe Vlaamse Strategie voor Duurzame Ontwikkeling (VSDO) goed. Deze bevat o.a. een langetermijnvisie die het referentiekader zal zijn en de leidraad voor het duurzaam beleid. In de Vlaamse strategie staan transitie centraal alsook de systeemaanpak die nodig is om onze manier van leven, produceren en consumeren geleidelijk maar fundamenteel te veranderen. Voor het opvolgen van de transitieprocessen zal een transitieleernetwerk worden opgericht. Nieuwe transitieprocessen worden ondersteund, alsook lopende processen zoals het transitienetwerk duurzaam materialenbeheer en het transitieproces duurzaam wonen en bouwen. Vanzelfsprekend zal ook de uitvoering van de hernieuwde strategie verder worden opgevolgd en geëvalueerd.

De Vlaamse overheid zoekt actief naar opportuniteiten om het Vlaams beleid inzake duurzame ontwikkeling af te stemmen op het inter-Belgische, Europees en internationaal beleid. De Wereldconferentie Duurzame Ontwikkeling (Rio+20) in 2012 is een cruciale mijlpaal die het beleid voor duurzame ontwikkeling voor de komende jaren zal bepalen. De Vlaamse overheid werkt actief mee in het voorbereidingsproces.

Op het vlak van duurzaam wonen en bouwen is al op verschillende terreinen vooruitgang geboekt, mede door de samenwerking met alle actoren en het breed maatschappelijk draagvlak. De Vlaamse overheid ondersteunt de ontwikkeling van een objectief meetinstrument/maatstaf om de duurzaamheid van bouwprojecten te vergelijken, en werkt actief mee om deze materie op Belgisch niveau eenduidig te behandelen. Ook rond duurzaamheid op wijkniveau wordt gewerkt.

Om de doelstelling “100 percent duurzame overheidsopdrachten tegen 2020” te bereiken wordt, verder bouwend op het eerste Vlaams actieplan duurzame overheidsopdrachten 2009-2011, een nieuw actieplan 2012-2014 opgemaakt dat zorgt voor de nodige verruiming en doorwerking. Dat actieplan zal voorwerp van goedkeuring door de Vlaamse Regering uitmaken.

Om de duurzame ontwikkeling binnen de Vlaamse overheid ook in de processen in te bedden, worden verschillende instrumenten ontwikkeld en toegepast zoals: het Instrument voor een Duurzamer Beleid, de duurzame impact beoordeling, duurzaamheidsrapportering. Voor de sensibilisatie en het informeren van de Vlaamse ambtenaar worden de Dagen van de Duurzaamheid georganiseerd.

4 Geografische informatie

De Geografische Data-Infrastructuur van Vlaanderen wordt verder uitgebouwd tot een geografische kruispuntbank.

Het juridisch, technisch en operationeel kader om dit mogelijk te maken wordt verder ontwikkeld. In uitvoering van de INSPIRE-richtlijn en het GDI-decreet zal geografische informatie meer en meer via netwerkdiensten worden uitgewisseld.

In 2012 zal de digitale dienstverlening verder worden uitgebouwd en geïntegreerd, ondermeer met adresinformatie, weginformatie en informatie over wegwerkzaamheden. Het beleid zal actief gericht worden op het hergebruik van de geografische informatie waar de overheid over beschikt.

Om de dienstverlening optimaal te kunnen uitbouwen, zal er nauw samengewerkt worden met de lokale overheden, de federale overheid en de andere gewesten om een gemeenschappelijk stelsel van authentieke geografische bronnen op te zetten.

5 Publiek-private samenwerking

Met meerwaarde als bepalende factor inzake PPS-uitvoeringen continueerde het Kenniscentrum PPS onder mijn impuls zijn activiteiten m.b.t. de ontwikkeling van gestandaardiseerde instrumenten en de toepassing van het reeds ontwikkelde instrumentarium. Naar volgend werkingsjaar toe zullen de nodige actualisaties worden doorgevoerd (o.a. inzake ESR-neutraliteit, impact nieuwe wetgeving overheidsopdrachten,

enz.). Voorts wordt onderzocht hoe de overheid best omgaat met risicobeheersing bij PPS. We besteden zoals in het verleden aandacht aan de verwerking en verspreiding van informatie en geleerde lessen met o.a. de ambtelijke PPS-platform, DBFM/PPS-opleidingen en publicaties. Conform de aanbevelingen van het Rekenhof zal ten slotte het nodige worden gedaan om te rapporteren over de projecten van alternatieve financiering en PPS.

6 Geïnformeerd beleid in beslissende tijden

De Vlaamse Regering beschikt continu over betrouwbare analyse- en monitoringinstrumenten en over beleidsgerichte studies die haar toelaten de gevolgen van externe ontwikkelingen op langere en kortere termijn in samenhang in te schatten. Dit zal in 2012 worden waar gemaakt door een aantal publicaties over maatschappelijke thema's met domein overschrijdend karakter zoals familiale solidariteit en open economie. In 2012 wordt de 20ste editie van het Vlaams regionaal indicatorenboek (VRIND) voorgesteld naast andere thematische beleidsopvolgingrapporten.

De Vlaamse Regering zal haar bevoegdheid op het gebied van openbare statistiek maximaal benutten en zal de statistiekproductie efficiënt organiseren. Waar dit een meerwaarde betekent, worden samenwerkingsinitiatieven met internationale, federale (vb. NBB, federaal Planbureau) en lokale statistiek producerende instanties (vb. lokale statistieken) afgesloten en verder gezet. De Vlaamse Regering wil dat de derde generatiesteunpunten voor de dataverzameling en -analyse intensief samenwerken met de betrokken diensten van de Vlaamse administratie.

7 Overheidscommunicatie

De Vlaamse overheid biedt geïntegreerde communicatie aan

De informatiezoeker krijgt relevante informatie gecentraliseerd en op maat aangeboden via de kanalen van de Vlaamse Infolijn. In 2010 en 2011 werd vernieuwd, net als de site die gebruikt wordt door de voorlichters in het callcenter van 1700. In maart 2012 wordt het vernieuwde content management systeem (CMS) van de Vlaamse Infolijn in productie genomen. De Infolijn werkt ook aan de IDPC, een databank die info aanbiedt over alle bestuursniveaus heen.

Alle publicaties van de Vlaamse overheid zijn voortaan beschikbaar via het elektronische bestelloket www.vlaanderen.be/publicaties, dat uitgroeit tot een open digitaal depot.

Ook de nieuwsmix voor het personeel van de Vlaamse overheid wordt in 2012 geoptimaliseerd. De integratie van community building en sociale media in al die kanalen wordt bekeken.

De communicatie van de Vlaamse overheid is duurzaam

De communicatie van de Vlaamse overheid is duurzaam: milieuvriendelijk en gericht op de lange termijn. Om op een doelgerichte en economische manier toegankelijke overheidspublicaties uit te geven, wordt het digitaal publiceren gestimuleerd. De meeste jaarverslagen worden uitsluitend digitaal verspreid en het Communicatiejaarverslag van de Vlaamse Regering werd gemaakt en gepubliceerd in de vorm van een wiki. Een aantal diensten volgden dat voorbeeld.

De Vlaamse overheid kiest voor directe interactie

De Vlaamse overheid kiest voor directe interactie, onder andere om betrokkenheid in elke beleidsfase te stimuleren. Sociale media zijn daarvoor uitermate geschikt en moeten de juiste plaats krijgen in de communicatiemix, bijvoorbeeld bij de communicatie rond Vlaanderen in Actie (ViA). Er wordt onder andere gekeken naar best practices binnen de Vlaamse overheid en bij andere binnen-en buitenlandse overheden. Er is een model met

richtlijnen voor het gebruik van sociale media. De hoofdprincipes daarvan zijn overgenomen in de deontologische code voor personeelsleden van de Vlaamse overheid.

De Vlaamse overheid houdt de drempel laag

Bij haar communicatie heeft de Vlaamse Overheid oog voor aangepast taalgebruik en voor bijzondere doelgroepen. De communicatie met mensen in armoede wordt structureel verbeterd, i.s.m. de Koning Boudewijnstichting en Memori (met de steun van het Vlaams netwerk waar armen het woord nemen). Een praktisch draaiboek zal helpen om tijdig te detecteren wanneer er bijzondere aandacht nodig is voor de specifieke communicatienoden van kwetsbare groepen.

Een merkverhaal voor Vlaanderen

De Vlaamse overheid versterkt op duurzame wijze het beeld van Vlaanderen in buitenland en binnenland. Alle communicatie over Vlaanderen wordt inhoudelijk gestroomlijnd met een merkbeleid. Het merkverhaal is een basisomschrijving van Vlaanderen met een aantal kernwaarden en –troeven, uitgebreid met duidelijke richtlijnen op het vlak van naamgeving, beeldgebruik enzoverder. Het vertrekt vanuit een sterke inhoudelijke onderbouw, met ViA en het Pact 2020 als ‘spoorboekje’.

In het najaar van 2011 gaat de Vlaamse Regering op zoek naar een private partner die de domeinnaam ‘.vlaanderen’ namens de Vlaamse overheid aanvraagt en exploiteert.

Efficiëntie in de overheidscommunicatie

De Vlaamse overheid organiseert haar communicatie op een efficiënte manier en stuurt bij door te meten en te evalueren. Het systeem van media-aankoop is grondig doorgelicht en geëvalueerd en er wordt werk gemaakt van een efficiëntere dienstverlening op dat vlak. Met bestellingsopdrachten schakelen we externe expertise in waar interne expertise niet volstaat. Communicatieonderzoek wordt gestimuleerd door een bestellingsopdracht voor pretesten en effectmetingen. Ook het Vlaamse communicatiebeleid als geheel moet worden geëvalueerd. Er start een project om een aantal relevante indicatoren voor de evolutie van het Vlaamse communicatiebeleid te bepalen. Het bouwen van websites wordt efficiënter dankzij Drupalmodules. In 2011 werden projecten opgestart rond het CMS Drupal. Er komt een Drupal-dienstenaanbod voor de hele Vlaamse overheid. De campagneplanfiches komen in een online databank, zodat eenvoudige rapporten gemaakt kunnen worden.

8 De Vlaamse overheid als bouwheer van Kazerne Dossin

In opdracht en met middelen van de Vlaamse overheid wordt in Mechelen op de site Kazerne Dossin een ambitieus en spraakmakend Memoriaal, Museum en Documentatiecentrum over Holocaust en Mensenrechten gerealiseerd. Het project wil de bezoeker confronteren met de gruwel van toen en hem van uit dit historisch perspectief aanzetten tot reflectie over beschaving, samenleven, vooroordelen en racisme. De opening is voorzien na de zomervakantie van 2012.

1 Vlaanderen in Actie

1.1 Vlaanderen in Actie in uitvoering

1.1.1 Realisaties 2011

Vlaanderen in Actie werd ondertussen reeds 2 jaar geleden opgenomen in het Vlaamse regeerakkoord en wordt vandaag de dag resoluut uitgevoerd door de Vlaamse administratie via tastbare projecten en flankerend beleid. Ondanks de crisis en de zeer strakke budgettaire beperkingen die de Vlaamse Regering zichzelf opgelegd heeft, wordt werk gemaakt van de uitvoering van dit toekomstplan. Het is belangrijk om ook in tijden van crisis te denken aan de toekomst en de uitdagingen die voor ons liggen. In concreto heeft de Vlaamse overheid een werkprogramma rond 88 strategische doelstellingen dat 338 sleutelprojecten omvat. De voortgang wordt opgevolgd via de 'monitoring van het regeerakkoord/ViA'.¹ Uit de rapportage van september 2011 blijkt alvast dat we goed op schema blijven (92% van de projecten lopen zonder vertraging, 13 projecten volledig gerealiseerd).

Ondanks de goede voortgang van de projecten van Vlaanderen in Actie de voorgaande jaren, was de perceptie over ViA niet steeds even positief in 2011. We hebben ons binnen de overheid vooral toegewijd aan de concrete uitvoering van de projecten, maar we hebben nog onvoldoende gecommuniceerd over de voortgang van deze werkzaamheden. Hier en daar stelden we wel vast dat we bepaalde zaken niet of slechts beperkt kunnen realiseren binnen de overheid alleen. Maar voor sommige projecten doen we nog onvoldoende beroep op de ondernemerswereld, organisaties of burgers om mee de schouders onder deze projecten te zetten.

De ViA-rondetafels waren bij uitstek een gelegenheid om de ondernemerswereld en het middenveld dichterbij de invulling en de uitvoering van de beleidsprojecten te betrekken. Elke minister van de Vlaamse regering heeft in 2011 minstens één rondetafel georganiseerd. Dit werd vanuit mijn diensten communicatief ondersteund via de website www.vlaandereninactie.be en publieportages in kranten en tijdschriften.

De site www.vlaandereninactie.be en de bijhorende nieuwsbrief heb ik in 2011 versterkt als centraal kanaal voor informatie over de uitvoering van de doorbraken en het Pact 2020. De site biedt niet alleen veel informatie, zoals de monitoring van het regeerakkoord, maar is ook interactief. Op elke pagina kunnen bezoekers hun vragen, opmerkingen of bedenkingen posten. Ook via Facebook (www.facebook.com/via) en Twitter (www.twitter.com/via_vlaanderen) gaan burgers de dialoog aan. Ze reageren er op vragen en stellingen, en stellen zelf vragen.

Begin februari 2011 rapporteerde de Studiedienst van de Vlaamse Regering aan de bevoegde ministers en de ViA-partners over de stand van zaken van de indicatoren voor het Pact 2020 (Het rapport is te raadplegen via www.vlaandereninactie.be en www.pact2020.be). Bij deze meting wordt jaarlijks bekeken welke de maatschappelijke effecten zijn van het gevoerde beleid en de uitgevoerde concrete projecten binnen het kader van ViA. Op verschillende vlakken behaalde Vlaanderen sterke scores bij de eenmeting, anderzijds werd duidelijk dat voor een aantal knelpunten (bijv. kinderarmoede, werkzaamheidsgraad 50+,...) er nog heel wat werk voor de boeg ligt om tot de top 5 regio's van Europa te behoren. Ook de werkzaamheden rond het Jongerenpact kunnen op de website van Vlaanderen in Actie gevolgd worden.

¹ Het opzet van dit monitoringsinstrument is aan te geven in welke mate de uitvoering van het Vlaams regeerakkoord en ViA op schema zit.

Naar aanleiding van de resultaten van de eenmeting en van het aanvoelen dat de ViA-partners nog onvoldoende betrokken worden in de uitvoering van ViA heeft de Vlaamse Regering op 25 maart 2011 samen gezeten met de ViA-Raad van Wijzen en de trekkers van de ViA-doorbraken binnen de administratie om na te denken over een verdere aanpak van ViA. Ze kwamen tot de conclusie dat de Vlaamse overheid goed bezig is in de uitvoering van haar programma, maar dat er hierover naar de buitenwacht nog onvoldoende over wordt gecommuniceerd. De realisatie van vele van deze sleutelprojecten zullen zorgen voor kleine stappen voorwaarts in de realisaties van de grote maatschappelijke vernieuwingen die er nodig zijn rond economie, het industrieel beleid en het ondernemerschap, de werkzaamheidsgraad, de lerende Vlaming, armoedebestrijding, klimaat, energie en natuurbewoud, een warme samenleving waar iedereen telt en iedereen gelijke kansen heeft om te leren, te werken, te ontspannen in een aangename, gezonde en verrijkende omgeving. Het bestaande programma is goed en moet verder gezet en goed opgevolgd worden. Daar waar er vertraging optreedt moet er snel ingegrepen en bijgestuurd worden. De eenmeting toont evenwel aan dat we aan dit tempo de ambities tegen 2020 niet zullen halen. Een aantal thema's met een grote maatschappelijke relevantie, de grote doorbraken die we met ViA beoogden, kunnen ook niet door de overheid alleen worden gerealiseerd. Hier moeten we een beroep kunnen doen op de ViA-partners, ondernemers, organisaties en burgers om mee met de overheid te denken, maar ook te doen! Op de Away-Day van 25 maart 2011 werd afgesproken dat zou bekeken worden welke thema's breed moeten opgenomen worden en voor welke thema's we echt moeten versnellen en verdiepen.

In de zoektocht naar een gepaste methodiek voor de transversale thema's kwam men uit bij het transitiedenken (of systeeminnovatie). Tijdens de Away-Day werd immers opgemerkt dat in vergelijking met andere methodische proefopzetten, men met de transitimethodiek er net wel in slaagt deze zo gewenste brede, participatieve aanpak en bijhorende versnelling te realiseren. De focus ligt daarbij op innovatieve en duurzame oplossingen. De Vlaamse overheid heeft in 2011 een Vlaamse Strategie rond Duurzame Ontwikkeling goedgekeurd die gebaseerd is op dit transitiedenken. De afgelopen jaren zijn al een aantal thema's beleidsdomeinoverschrijdend en samen met de belangrijkste stakeholders en vernieuwers uitgewerkt. De transitie duurzaam materialenbeheer (Plan C) en de transitie duurzaam wonen en bouwen (DuWoBo) kunnen als voorbeeld dienen. In 2011 is er eveneens een brede oefening opgestart rond het ruimtegebruik in Vlaanderen. Ook dit thema wordt opgenomen in een beleidsdomeinoverschrijdende aanpak en in een partnerschap met al wie wil meedenken en meedoen.

1.1.2 Beleidsopties en initiatieven 2012

De inzichten van de Away-Day werden door het College van Ambtenaren Generaal (CAG) – in opdracht van de minister-president – omgezet in een nota met een voorstel tot aanpak van de transversale thema's. Daarnaast boden de ViA-Partners (SERV, Verenigde Verenigingen,...) ook hun eigen denkoefeningen rond de transversale thema's aan. Op basis van deze insteken, besliste de Vlaamse regering op 8 juli 2011 tenslotte om 1. het afgesproken ViA-beleid verder te ondersteunen, te verdiepen en te versnellen en scherper op te volgen en 2. om een aantal transversale thema's te selecteren waarvoor verder dient gewerkt te worden op basis van een transitimethodiek. Deze thema's zijn:

- Nieuw industrieel beleid (Innovatiecentrum Vlaanderen)
- Gazellesprong (Open Ondernemer)
- Innovatiecentrum Vlaanderen : sociale innovatie (Innovatiecentrum Vlaanderen)
- Iedereen mee, iedereen actief (De Lerende Vlaming)
- Armoede-kinderarmoede (Warme Samenleving)
- Flanders' care (Warme Samenleving)
- Hernieuwbare energie en smart grid (Groen en Dynamisch Stedengewest)
- Duurzaam bouwen en wonen (Groen en Dynamisch Stedengewest)

- Duurzaam materialenbeheer (Groen en Dynamisch Stedengewest)
- Ruimte (Groen en Dynamisch Stedengewest)
- Slimme mobiliteit (Slimme Draaischijf van Europa)
- Versnelling investeringsprojecten (Slagkrachtige Overheid)
- Naar een duurzame en creatieve stad (Slagkrachtige Overheid)

Deze thema's werden voorgelegd aan het VESOC, de Verenigde Verenigingen, de administratie en de ViA-Raad van Wijzen om hen uit te nodigen deze samen met de Vlaamse Regering op te nemen.

Samen met mijn collega de minister van Jeugd wil ik ook vorm geven aan een toekomstproject van Vlaanderen voor en door jongeren. Het Jongerenpact is als het ware een 'vervollediging' van VIA 2020. Het omvat een aantal toekomstafspraken tussen Vlaanderen, het middelveld, sociale partners en kinderen en jongeren, vertrekkend vanuit het perspectief en de focus van kinderen en jongeren zelf. De jongerenbevraging van de Vlaamse Jeugdraad is vertrekpunt voor een uitgebreid interactieproces in dialoog met kinderen, jongeren en de maatschappelijke stakeholders.

Governance

De Raad van Wijzen functioneert sinds maart 2010 als klankbord, bewaker van de strategie en ambassadeur van Vlaanderen in Actie en het Pact 2020. Het is belangrijk dat deze waardevolle opdracht wordt verder gezet, mits enkele verduidelijkingen. De Raad van Wijzen:

- is niet het overlegorgaan tussen de ondertekenaars van het Pact 2020 en de Vlaamse Regering;
- waakt over de voortgang van de sleutelprojecten en vlaggenschipinitiatieven in het kader van het bereiken van de doelstellingen van ViA en Pact 2020 (i.e. top 5 tegen 2020) aan de hand van de voortgangsrapportage opgesteld door de procesmanager;
- geeft feedback aan ministers die hieraan nood hebben of die draagvlak willen creëren voor hun projecten;
- krijgt de kans om een actieve rol op te nemen in het overleg bij de begeleiding van de transitieprojecten;
- kan zich laten ondersteunen en informeren door wetenschappelijke deskundigen zonder evenwel rechtstreeks studieopdrachten te formuleren.

Werken aan transversale projecten vereist een geïntegreerde aanpak, waarbij breder wordt gedacht dan in termen van klassieke beleidsdomeinen. De leidend ambtenaar die de rol van integrator opneemt:

- moet ervoor zorgen dat de collega leidend ambtenaren en de betrokken politieke mandatarissen zich ten volle scharen achter het project;
- vormt de brug tussen de transitiemanager die instaan voor het beheer van de transversale thema's en de verschillende leidende ambtenaren;
- zorgt voor voldoende ruimte en autonomie in het transitieproces;
- spreekt zich niet inhoudelijk uit over de verschillende projecten;
- brengt de belangrijkste partners van buiten de overheid mee rond de tafel en nodigt hen uit tot co-eigenaarschap en co-creatie;
- zorgt ervoor dat de nodige mensen en middelen ter beschikking worden gesteld zowel door de eigen entiteit als door de participerende entiteiten.

De vertegenwoordigers van de departementen uit de ViA-werkgroep krijgen de opdracht om te fungeren als ViA-ankerpersonen voor hun beleidsdomein;

Voor het verzekeren van de betrokkenheid van, en het draagvlak bij het middenveld wordt maximaal gebruik gemaakt van bestaande advies- en overlegfora (VESOC, Overlegforum Verenigde Verenigingen, Raad van Wijzen, de strategische adviesraden) en in het verlengde daarvan wordt gerekend op de actieve participatie van het middenveld, private partners bij de transversale thema's. Op het niveau van de doorbraken zullen daarvoor met de betrokken SAR's afspraken gemaakt worden zodat ze ook hier hun rol als strategisch adviesorgaan kunnen opnemen.

Procesmanagement en coördinatie

Bovenstaande elementen maken dat er een versterkte noodzaak bestaat om het hele ViA-proces beter te coördineren en de samenhang van de verschillende onderdelen ervan goed te bewaken. Ik heb daarom het initiatief genomen om binnen het departement DAR een *procesmanager* voor de totale ViA-uitvoering aan te stellen. De procesmanager:

- fungeert als centraal aanspreekpunt m.b.t. ViA,
- coördineert de uitvoering en rapportering van Vlaanderen in Actie, de metingen van het Pact 2020 en de communicatie omtrent ViA,
- bewaakt de transversale beleidsuitvoering,
- presenteert de voortgang per doorbraak aan de Raad van Wijzen,
- rapporteert aan de minister-president en aan de Vlaamse Regering,
- ondersteunt de hele Vlaamse Regering in de overlegmomenten rond ViA binnen de Vlaamse overheid en met de ViA-partners.

Monitoring Regeerakkoord-ViA

Op basis van de resultaten van de monitoring van het Regeerakkoord/ViA enerzijds en deze van de eenmeting van het Pact 2020 anderzijds, zal de Vlaamse Regering de nodige initiatieven nemen zodat de sleutelprojecten die achterstand hebben opgelopen, project per project aangepakt worden en deze die goed lopen, voortgezet worden. Deze initiatieven kunnen zich situeren op administratief en organisatorisch vlak.

Bij de jaarlijkse begrotingsopmaak zal men voor de aanwending van de bestaande middelen en de inzet van nieuwe beleidsmiddelen ook de monitoring van het Regeerakkoord/ViA en de eenmeting van het Pact 2020 als toetssteen hanteren om eventuele bijstellingen en extra inspanningen te realiseren. Bij de presentatie van de jaarlijkse begroting en de opmaak van de beleidsbrieven door de ministers zal ook duidelijk aangegeven worden hoe deze zullen inspelen op de stand van zaken van de uitvoering van ViA en de resultaten van de metingen van het Pact 2020.

Wat de verdere uitbouw van de monitoringtool betreft, zal er zoals al opgenomen in de mededeling aan de Vlaamse Regering van 18 februari 2011 (VR 2011 1802 MED.0090), door de ambtelijke werkgroep een voorstel worden uitgewerkt m.b.t. de transparantie, de gebruiksvriendelijkheid en het inhoudelijk en vormelijk optimaliseren van de monitoringtool. Hiertoe werd door de Stafdienst VR in juni 2011 al een bevraging rondgestuurd naar de verschillende departementen.

Transversale thema's

In het kader van de conclusies van de Away-Day van 25 maart 2011 vroeg ik aan de trekkers van de doorbraken om te onderzoeken hoe een aantal *transversale thema's* breed opgenomen kunnen worden om met een goed uitgewerkte aanpak rond elk van deze thema's een versnelling en doorbraak te kunnen realiseren zodat Vlaanderen tegen 2020 bij de top 5 regio's van Europa zal behoren. De trekkers van de doorbraken formuleerden een voorstel van aanpak van transversale thema's via een transitiemethode (CAG-nota 9 juni

2011). Bestaande voorbeelden binnen de Vlaamse overheid zijn de transitie duurzaam materialenbeheer (Plan C) en de transitie duurzaam wonen en bouwen (DuWoBo). Transitimanagement wordt ook meegenomen als methodiek in de realisatie van de Vlaamse Strategie voor Duurzame Ontwikkeling. Voor de op 8 juli geselecteerde transversale thema's zal de Vlaamse regering tegen eind 2011 projectfiches goedkeuren waarin de aanpak en de randvoorwaarden geconcretiseerd worden.

Indicatoren Pact 2020

In het kader van het Pact 2020, worden de doelstellingen en indicatoren geactualiseerd m.b.t. de doelstellingen van de EU 2020 strategie en de beleidsvisie op het groeipad voor O&O (3% tegen 2020). Het resultaat moet een afslanking van de indicatorenset zijn die ook meer afgestemd is op de sleutelprojecten van de monitoring RA/ViA. Voor een aantal Pact 2020-doelstellingen moeten nog indicatoren worden ontwikkeld. De Vlaamse Regering engageert zich om in 2011 deze indicatoren in ontwikkeling te stellen en die mijlpalen die nog te vaag zijn geformuleerd, scherper te stellen. Daarbij wordt maximaal rekening gehouden met bestaande evenwichten en consensus met de betrokken actoren.

Interactieve communicatie voor Vlaanderen in Actie

Naarmate de ViA-projecten verder uitgevoerd worden, zal ik daar samen met de Vlaamse Regering in 2012 uitgebreid over rapporteren. Tegelijk wil ik de burger in al zijn hoedanigheden (jongere, student, ondernemer, werknemer, werkzoekende, 50+...) nog meer bij dit toekomstplan betrekken. Bij de ontwikkeling van de ViA-'transitieprojecten' zullen specifieke doelgroepen en stakeholders via een participatief proces betrokken worden. Communicatie speelt daarin een sleutelrol.

De website www.vlaandereninactie.be wordt in 2012 grondig aangepast om beter te beantwoorden aan de behoeften van de bezoekers. De aanpassingen zullen gebaseerd zijn op een gebruikersonderzoek uit 2011. De site krijgt daarnaast dezelfde *look & feel* als de overkoepelende ViA-communicatiecampagne die in 2012 start. In die campagne zullen de klassieke en sociale media worden ingezet om voortgangsinformatie te verstrekken en de respectieve doelgroepen te mobiliseren, te activeren, en waar nuttig ook te laten participeren. Een geïntegreerde communicatiestrategie moet ervoor zorgen dat de overkoepelende campagne ondersteuning en versterking biedt voor de doorbraakcampagnes die vanuit de beleidsdomeinen worden gelanceerd.

Budgettaire weerslag

In 2011 heb ik in totaal 18.776 euro uitgetrokken voor aanpassingen aan de website, inclusief de Anysurfer-audit. Het budget voor de publireportages over de rondetafels bedroeg 200.000 euro (BA AL011).

Op de begroting van 2012 voorzie ik 100.000 euro voor aanpassingen aan de website, 1.200.000 euro voor de aankoop van mediaruimte, 200.000 euro voor een communicatiestrategie en 40 000 euro voor e-participatie-initiatieven (BA AL011). Voor de begeleiding van de transitietrajecten voorzie ik 400.000 euro.

1.2 ViA en de Europese dimensie: de Europa 2020-strategie

Strategische doelstelling regeerakkoord/ViA:

We loodsen samen met de sociale partners en andere stakeholders Vlaanderen tegen 2020 tot het niveau van een topregio en we schrijven ons hiervoor in in Europese strategieën (zoals Lissabonstrategie, de Strategie voor Duurzame Ontwikkeling). We zetten de toekomstplannen (zoals Vlaanderen in Actie en het Pact 2020) om in tastbare projecten en flankerend beleid. We zullen de realisatie van de aangekondigde hervormingen en acties opvolgen en hierover transparant communiceren)

Realisaties 2011

Het jaar 2010 stond in het teken van de vormgeving van de Europa 2020-strategie voor slimme, inclusieve en duurzame groei. Vijf kerndoelstellingen, zeven vlaggenscheppen en 10 geïntegreerde richtsnoeren vormen de kern van deze nieuwe strategie. Een volledig vernieuwde en versterkte governance, moet de slaagkansen van de strategie verhogen.

Een essentieel onderdeel van de vernieuwde governance is het 'Europees Semester', waarmee een jaarlijks terugkerende beleidscyclus wordt bedoeld van intensieve beleidscoördinatie tussen de Europese Unie en de lidstaten, die loopt van januari tot juli van elk jaar. In april moeten de lidstaten hun Nationale Hervormingsprogramma's, samen met de stabiliteits- en convergentieprogramma's indienen bij de Europese Commissie. Daarna ontvangen de lidstaten landenspecifieke aanbevelingen, waarmee ze rekening moeten houden. Door de vertaling van de door de Europese staats -en regeringsleiders afgesproken Europese doelstellingen naar op maat gesneden *nationale* doelstellingen, wordt in belangrijke mate aanspraak gedaan op de politieke engagement van de lidstaten en wordt ook het 'eigenaarschap' van de strategie verhoogd.

Ook Vlaanderen heeft in 2011 haar Europa 2020-engagement verder opgenomen en een Vlaams Hervormingsprogramma² voorbereid. Om voor dit Vlaams Hervormingsprogramma een zo breed mogelijk draagvlak te verwerven, werd tijdens het voorjaar van 2011 advies ingewonnen van relevante adviesraden, en werd door het departement DAR in samenwerking met VLEVA tevens een rondetafelconferentie met vertegenwoordigers van het Vlaamse middenveld en van de (boven)lokale besturen georganiseerd. Elementen hieruit werden meegenomen bij de eindredactie van het Vlaams hervormingsprogramma Europa 2020 dat op 1 april 2011 door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd. In dit hervormingsprogramma worden voor de 5 kerndoelstellingen Vlaamse targets vastgesteld en werd aangegeven welke maatregelen worden genomen om deze doelstellingen te realiseren. Op 5 mei 2011 had ik met de bevoegde Commissie in het Vlaamse Parlement eveneens een gedachtewisseling over het Vlaams Hervormingsprogramma.

Vlaanderen heeft ook haar bijdrage geleverd aan het Nationale Hervormingsprogramma van België, dat op 15 april 2011 aan de Europese Commissie werd bezorgd. Vlaanderen leverde maatregelen aan die in het nationaal hervormingsprogramma werden opgenomen en voegde eveneens in bijlage bij dit nationaal hervormingsprogramma een samenvatting van het Vlaams Hervormingsprogramma toe.

Om de Vlaamse Europa 2020-activiteiten ook buiten de Vlaamse overheid en bij (internationale) stakeholders bekend te maken, gaf Vlaanderen op 15 juni 2011 een toelichting op de workshop van het Europa 2020 Platform van het Comité van de Regio's: *"Partnership makes the difference. Regions, cities and national government delivering the Europe 2020 National Reform Programmes together"*.

² Een ontwerp van Vlaams Hervormingsprogramma werd goedgekeurd op 29 oktober 2010. VR 2010 2910 MED 524

Beleidsopties en –initiatieven 2012

Ook in 2012 zal de Vlaamse Regering haar engagement om de sociaaleconomische hervormingen in het kader van de Europa 2020-strategie verder te zetten, vorm geven. In het kader van het Europees Semester zal de Vlaamse Regering in april 2012 een geüpdatet Vlaams Hervormingsprogramma goedkeuren, dat eveneens als basis zal gebruikt worden voor de Vlaamse input van het nieuwe, jaarlijks in te dienen nationaal hervormingsprogramma. Er zal opnieuw een initiatief genomen worden om de relevante stakeholders en actoren bij de Vlaamse Europa 2020-activiteiten te betrekken, zowel bij de redactie van het jaarlijks Vlaams Hervormingsprogramma als bij een draagvlakverbredende workshop. Vlaanderen zal ook structureel blijven deelnemen aan de netwerkactiviteiten van het Europa 2020-platform van het Comité van de Regio's.

2 Meer efficiëntie en effectiviteit in de dienstverlening

2.1 Stand van zaken 2010

2.1.1 Meerjarenprogramma slagkrachtige overheid

Strategische doelstelling: door samenwerking en synergie zorgen wij voor meer efficiëntie en effectiviteit in de dienstverlening.

Op 4 februari 2011 keurde de Vlaamse Regering het Meerjarenprogramma slagkrachtige overheid goed. Het meerjarenprogramma is een strategie om de efficiëntie en de effectiviteit van de overheid substantieel te verhogen en de Vlaamse overheid slagkrachtiger te maken. Het strategisch beleidskader en de visie van het programma zijn in lijn met het Vlaamse regeerakkoord 2009-2014, de beleidsnota Bestuurszaken, de ViA-filosofie, het Pact 2020 (doelstellingen 18-19-20) en de aanbevelingen van de Commissie Efficiënte en Effectieve Overheid (CEEEO).

Ter voorbereiding van de besluitvorming voerde de regering een uitvoerig intern debat en doorliep zij een intensief afstemmingsproces met het College van Ambtenaren-Generaal (CAG), de Serv, de VIA-Raad van Wijzen en de CEEEO. Het meerjarenprogramma is nu een sterk engagement van het CAG, de Vlaamse administratie en de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering besliste dan ook dat het CAG het programma in samenspraak met de Vlaamse Regering zal uitvoeren door zesmaandelijks te rapporteren aan de Vlaamse Regering en driemaandelijks te overleggen met mij en de viceminister-presidenten. De rapportering over de uitvoering van het meerjarenprogramma zal op hetzelfde moment plaatsvinden als de monitoring van het Regeerakkoord en het Vlaanderen in Actie (ViA)-programma, namelijk bij de septemberverklaring van de minister-president en bij de jaarlijkse rapportering over de indicatoren van het Pact 2020.

De kern van het meerjarenprogramma, bestaat uit een portfolio van sleutelprojecten, alsook de efficiëntietrajecten uit de beheers- en management- overeenkomsten 2011 – 2015, die allemaal zullen bijdragen aan de realisatie van vier strategische doelstellingen: minder bestuurlijke drukte en vereenvoudiging, meer doen met minder, verbetering van dienstverlening door innovatie en verbetering van oplossingsvermogen en verantwoording. Per sleutelproject werden projectdoelstellingen met concrete en meetbare resultaten vastgelegd en werden de belangrijkste activiteiten en de op te leveren resultaten in een concreet tijdspad met mijlpalen gespecificeerd. Op projectniveau werden specifieke indicatoren uitgewerkt om de voortgang van de individuele programma's en projecten te kunnen meten.

De vooruitgang van het realiseren van de strategische doelstellingen van het meerjarenprogramma wordt jaarlijks gemeten aan de hand van een beperkte set van kernindicatoren.

Het CAG rapporteerde in oktober 2011 over de volledige portfolio van projecten en initiatieven van het meerjarenprogramma, de personeelseffectieven en loonkost en de kernindicatoren van de strategische doelstellingen in relatie tot Pact 2020. De rapportering werd in een overleg tussen de kernministers en het CAG besproken en de VIA-Raad van Wijzen en de CEEEO traden op als klankbord.

Een aantal tussenresultaten waarmee de beoogde verandering op vlak van efficiëntie, effectiviteit en kwaliteit in de dienstverlening definitief op de sporen werd gezet, kunnen reeds worden vermeld:

- de definitieve goedkeuring van het 'planlastendecreet' en de lopende doorvertaling in de sectorale regelgeving;
- een vernieuwde procesaanpak binnen het vergunningenbeleid en de decretale verankering hiervan, gericht op het versnellen van procedures voor investeringsprojecten;
- de invoering van de unieke omgevingsvergunning waarin zowel de milieu- als de stedenbouwkundige vergunning en/of melding geïntegreerd worden;
- de visietekst 'Modern HR beleid binnen de Vlaamse overheid' (5 strategische HR doelstellingen met focus 2020) en de lopende concretisering in kernprojecten;
- de samenwerkingsprojecten tussen MOD's, de uitwerking van het dienstencentrum in een kernset van indicatoren en de voorbereidingen om de haalbaarheid en werkingsmodaliteiten voor organisatiebrede, gemeenschappelijke dienstencentra uit te werken;
- het Witboek Interne staatshervorming en de lopende doorvertaling van de doorbraken in concrete projecten en beleidsmaatregelen;
- de strategische visie rond meetbare efficiëntiebevorderende maatregelen om de administratieve lastendruk voor de ondernemer te verminderen en de dienstverlening aan de ondernemer efficiënt en geïntegreerd te organiseren;
- de beslissing van de Vlaamse Regering voor een decretale basis voor een Dienstenintegrator en de geplande organisatorische bundeling van expertise rond informatiegerelateerde processen;
- de voorbereidende werkzaamheden inzake de datacenter-infrastructuur, de netwerkoptimalisatie en de oprichting van een Vlaamse Vereniging voor ICT-personeel.

De Studiedienst van de Vlaamse Regering voerde in het kader van het sleutelproject 'Barometer voor slagkrachtige overheid' metingen uit van 15 van de 21 beschreven kernindicatoren in relatie tot het meerjarenprogramma slagkrachtige overheid. Uit deze metingen van de Nationale Bank van België blijkt dat de Vlaamse uitgaven volgens COFOG-classificatie in 2010 2777, 5 euro per inwoner (inwoners Vlaamse Gewest plus 20% bevolking van het Brussels Hoofdstedelijke Gewest) bedroeg voor gemeenschapsbevoegdheden zoals gezondheidszorg, recreatie-cultuur, onderwijs, sociale bescherming. Dit is minder dan in 2009 (3228 euro) maar opmerkelijk meer dan in de Franse Gemeenschap (1.908 euro per inwoner in 2009). 3,3% van het BBP van het Vlaamse Gewest werd in 2010 besteed aan economische zaken, milieubescherming, huisvesting en gemeenschapsvoorzieningen (3,8% in 2009). Dit is relatief minder dan het Waalse Gewest (9,1% van BBP). In het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest stabiliseerden de uitgaven zich rond 5% van het BBP (als hoofdstedelijk gebied heeft Brussel een hoog BBP). Het aantal personeelsleden (bruto VTE) dat werkt voor de Vlaamse overheid in 2010 is voor het eerst lichtjes gedaald tegenover het vorige jaar (-72). De beschikbaarheid (aantal bezoldigde dagen ter beschikking uitgedrukt in bruto VTE's) daalde met 0,5% (-168). In het voorjaar 2011 liep een eerste bevraging over de tevredenheid over de dienstverlening van de Vlaamse Administratie bij de lokale besturen, in het najaar worden de burgers bevroegd. De bedrijven komen in het voorjaar 2012 aan bod. De resultaten worden geanalyseerd. Het algemene vertrouwen van de Vlamingen in de instellingen is in 2010 algemeen gedaald, ook het vertrouwen in de Vlaamse Regering (24,9%) en de Vlaamse Administratie (22,1%). Het vertrouwen in het onderwijs blijft hoog (71%).

De Commissie voor Efficiënte en Effectieve Overheid overhandigde aan de Vlaamse Regering op 2 mei 2011 haar strategie en werkplan voor haar volgend werkjaar. De Commissie bakende haar opdracht af tot 4 centrale thema's: Interne Staatshervorming, Key Performance Indicators, Human Resources en het financieel instrumentarium. De

Commissie behandelt deze thema's in overeenstemming met haar rol als van denktank, klankbord en governance-platform. Ik heb samen met mijn collega bevoegd voor bestuurszaken bijzondere aandacht gevraagd voor de lancering van een regiovergelijking rond slagkrachtige overheid en de analyse van internationale 'best practices'.

Samen met mijn collega's bevoegd voor bestuurszaken en stedenbeleid heb ik er voor geijverd dat het Steunpunt Bestuurlijke organisatie – Slagkrachtige overheid sterk ondersteunend zal zijn aan het meerjarenprogramma. De nieuwe overeenkomst met het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie – Slagkrachtige Overheid zal duidelijk aansluiten bij de nieuwe Vlaamse beleidskaders die ontwikkeld werden in het streven naar een slagkrachtige overheid, mn. op de strategische doelstellingen zoals opgenomen in het meerjarenprogramma slagkrachtige overheid en op de krijtlijnen van het Witboek Interne Staatshervorming die betrekking hebben op de lokale besturen en de interbestuurlijke relaties. Tevens heb ik er mee voor gezorgd dat in de onderzoekslijnen wetenschappelijke ondersteuning zal worden geboden bij de opbouw van indicatoren die de criteria inzake efficiëntie en effectiviteit in kaart brengen.

2.1.2 Politiek-ambtelijke samenwerking

Om te komen tot goed overheidsbestuur en performant werkende overheidsdiensten maakten regering en administratie bij de start van de legislatuur afspraken over de politiek-ambtelijke samenwerking. Deze afspraken (vastgelegd in een Charter) gaan uit van een partnership en goede wederzijdse afstemming tussen politiek en administratie, met respect voor ieders taak en verantwoordelijkheid. De relatie tussen beide niveaus is opgevat als een zakelijke, pragmatische samenwerking om politieke prioriteiten om te zetten in effectief beleid en te streven naar een kwaliteitsvolle dienstverlening.

Een eerste stand van zaken (éénmeting) werd gemaakt toen het charter een jaar in werking was. Om te peilen naar de mate waarin de basiselementen van het Charter waargemaakt worden in de praktijk, werden zowel de leidend ambtenaren en de managementcomités als de kabinetten bevroegd.

Uit de globale evaluatie komt volgend beeld naar voor:

- Een meerderheid van de respondenten vindt dat de taakverdeling en de rol van de actoren duidelijk is.
- Samenwerking blijft een aandachtspunt. Om de samenwerking te bevorderen zijn het verder inzetten op wederzijds vertrouwen en een correcte omgang met elkaar belangrijke succesfactoren.
- De aanspreekbaarheid en beschikbaarheid van de administratie wordt positief geëvalueerd.
- Voor de afstemming tussen het politieke en ambtelijke niveau wordt vooral gebruik gemaakt van beleidsnota's en beleidsbrieven, begroting en direct overleg. Andere instrumenten zoals beheersovereenkomsten, managementovereenkomsten, jaarplannen en de jaarlijkse Ploeg-evaluatie worden momenteel veel minder gehanteerd voor de opvolging en aansturing.
- De één-op-één relatie tussen minister en beleidsdomein is volgens veel bevroegden een belangrijke factor voor een goede samenwerking/afstemming.
- De beleidsraad functioneert in enkele beleidsdomeinen als een belangrijk centraal afstemmingsplatform, terwijl dit in andere beleidsdomeinen gebeurt binnen andere vormen van politiek-ambtelijk overleg.
- Er zijn soms nog vragen over de praktische toepassing van de afspraken over beleidscommunicatie (wie wanneer over wat communiceert naar de buitenwereld).
- De afstemming tussen departementen en agentschappen binnen ieder beleidsdomein wordt positief ervaren. Echter vooral tussen de beleidsdomeinen dient nog verder werk gemaakt van een geïntegreerde inhoudelijke aanpak.
- Kabinetten en administratie maken soms een andere inschatting van hun onderlinge samenwerking of inbreng.

2.1.3 Audit, interne controle en organisatiebeheersing

De maturiteit in organisatiebeheersing is een belangrijke indicator voor de mate waarin een overheid over de mogelijkheid beschikt op effectieve, efficiënte en integere wijze kwalitatieve dienstverlening te kunnen garanderen. Duidelijke doelstellingen en de geëigende middelen en maatregelen voor de realisatie daarvan zijn hierbij primordiaal. Alle departementen en agentschappen kregen dan ook de opdracht tegen 31 december 2010 een gedocumenteerd organisatiebeheerssysteem uit te werken, waarin de voorziene beheersmaatregelen een voldoende hoog maturiteitsniveau konden rechtvaardigen.

De adequaatheid van de voorgenomen maatregelen werd geëvalueerd door het agentschap Interne Audit van de Vlaamse Administratie (IAVA) die ook een inschatting maakte van het behaalde maturiteitsniveau. Aansluitend op de doelstelling van de Vlaamse Regering om van de Vlaamse administratie een slagkrachtige overheid te maken, legde deze evaluatie de focus op de aanwezigheid van instrumenten die de efficiëntie van het functioneren kunnen meten of opvolgen. Op 13 mei 2011 leverde IAVA hierover 62 individuele rapporten op en op 17 juni 2011 werd eveneens een overkoepelend rapport met beleidsgerichte aandachtspunten ter beschikking gesteld van het CAG en van de Vlaamse Regering. In de tweede generatie beheers- en managementovereenkomsten werd een generieke doelstelling opgenomen die elke entiteit ertoe aanzet in de loop van de nieuwe mandaatperiode (2011-2015) een verbetertraject uit te tekenen om de maturiteit van de interne organisatiebeheersing verder te verhogen, hetgeen een meer effectieve, efficiënte, integere en klantgerichte werking tot gevolg moet hebben.

Kwaliteitsvolle informatie en rapportering (KIR) is cruciaal om op een aantoonbare wijze verantwoording te kunnen afleggen over de efficiënte, effectieve, kwaliteitsvolle en integere werking van het Vlaamse overheidsapparaat. Betere (kwaliteit van) verantwoordingsinformatie en rapportering impliceert ook betere (kwaliteit van) beslissingen en prestaties. Daarom werkte IAVA in 2011 hierrond een controleprogramma voor auditoren uit dat in het najaar een eerste maal in een auditopdracht wordt toegepast. Gelijktijdig wordt een handreiking ontwikkeld, die het management van de Vlaamse administratie zal kunnen gebruiken om zelf zijn rapportering- en informatieprocessen te evalueren.

Omwille van de publieke gevoeligheid bij het verlenen van vergunningen/erkenningen aan derden en de daaraan gekoppelde omvang van de subsidiestromen, ontwikkelde IAVA een controleprogramma dat focust op de cruciale processen Inspectie, Toezicht en Handhaving. Deze processen geven immers zicht op de correcte aanwending van de toegekende subsidies, de naleving van de regelgeving en/of de kwaliteitsvolle dienstverlening door derden. Ook dit controleprogramma wordt in het najaar aan de hand van een audit bij twee entiteiten een eerste maal uitgevoerd.

Hoewel de departementen hoog gerangschikt staan in de risicoanalyse van IAVA, waren de tot op heden uitgevoerde audits in deze entiteiten enkel gericht op uitvoeringsgerelateerde (rest)bevoegdheden en hadden zij geen betrekking op de kernopdracht van betrokkenen m.n. de beleidsondersteuning. In samenwerking met de KU Leuven – Instituut voor de Overheid ontwikkelt IAVA een risicoraamwerk voor de processen 'beleidsvoorbereiding en –evaluatie'. Op basis van het hieruit afgeleide controleprogramma 'Beleidsondersteuning' wordt eveneens in het najaar een audit bij één entiteit uitgevoerd.

In het kader van de optimalisatie van de toezichtsfuncties en met het oog op de beperking van de controlelasten voor de betrokken entiteiten, werd tussen IAVA, het Rekenhof en het Instituut van de Bedrijfsrevisoren op 26 januari 2011 een afsprakennota ondertekend inzake financiële audit in de Vlaamse overheid.

In uitvoering van het kwaliteitstoezicht dat IAVA uitoefent bij de auditdiensten die werkzaam zijn bij een aantal EVA's, werd, naast de evaluatie op basis van de internationale auditnormen, eveneens het internationale 'Interne Audit Capability model' voor de publieke sector bij twee auditopdrachten gehanteerd en geëvalueerd.

De voorbije jaren voerde IAVA organisatiebrede thema-audits uit, gericht op de verhoging van de efficiënte werking van de Vlaamse administratie. In 2009 werd de werking van de managementondersteunende dienstverlening onder de loep genomen en in 2010 werd nagegaan in welke mate optimalisatie mogelijk was in de eigen ICT-netwerkinfrastructuur. Om tegemoet te komen aan een aantal van de in beide audits gesignaleerde aandachtspunten werden in 2011 twee sleutelprojecten opgenomen in het meerjarenprogramma 'Slagkrachtige overheid'.

Via het sleutelproject '*Rationalisatie managementondersteunde functies*' wordt een efficiëntere en kwaliteitsvollere dienstverlening van de managementondersteunende functies beoogd. In het kader van dit sleutelproject werd in 2011 een eerste rationalisatieoefening doorgevoerd binnen de beleidsdomeinen DAR en IV, onder meer door de integratie van de managementondersteunende functies van Toerisme Vlaanderen in de managementondersteunende diensten (MOD) van DAR/IV.

Via het project '*Nuttige rationalisatie ter ondersteuning van een klantgedreven ICT*' wordt gestreefd naar o.a. een optimalisatie van de ICT-netwerkinfrastructuur. Hiertoe werden in 2011 een strategie en business cases opgesteld die moeten uitmonden in een objectief onderbouwd investeringsplan, een nieuw beheers- en financieringsmodel en tot aantoonbare efficiëntiewinsten.

2.1.4 Maatschappelijke betrokkenheid en participatie

De Vlaamse Regering en ikzelf hechten veel belang aan het participatieve beleid. Het strategisch adviesstelsel is daarbij een belangrijk instrument om vanuit het beleid een vinger aan de pols te houden van de maatschappij. Om de taakstelling en de werking van de strategische adviesorganen verder te verbeteren werden een aantal initiatieven genomen. Ik verwijs naar de beslissing van de Vlaamse Regering m.b.t. het besluit inzake de begrotingscontrole en –opmaak, waarbij beslissingen op krachtlijnen die voorafgaan aan een definitieve beslissing, zoals bv. conceptnota's, visienota's, groen- of witboeken aan de Vlaamse regering kunnen worden voorgelegd zonder voorafgaandelijk de budgettaire controleprocedures te moeten doorlopen. Daarnaast heb ik het protocol ondertekend aangaande de informatie-uitwisseling tussen de Vlaamse Regering en de SERV. Ik vermeld ook dat voor de opvolging van de Pact2020 doelstellingen met betrekking tot maatschappelijke betrokkenheid en verantwoordelijkheid twee indicatoren werden geselecteerd, die refereren naar de werking van de strategische adviesorganen. Deze worden jaarlijks gemeten. Tenslotte werd in het Strategisch beleidskader voor kwaliteitsvolle regelgeving en administratieve vereenvoudiging 2009-2014 voorzien dat de repliek op de adviezen van de strategische adviesorganen systematisch zal worden opgenomen in het regelgevingsdossier dat bij het Vlaams Parlement wordt ingediend.

2.2 Vooruitzichten 2012

2.2.1 Meerjarenprogramma slagkrachtige overheid

Duidelijk is dat de werking van de overheid effectiever, kostenefficiënter en kwaliteitsvoller kan. Het meerprogramma is geen afgerond geheel en niet alle sleutelprojecten zijn reeds

voldoende concreet in de te bereiken mijlpalen. Het meerjarenprogramma wordt verder verfijnd en over de uitvoering wordt regelmatig gerapporteerd. De Studiedienst van de Vlaamse Regering zal binnen het sleutelproject '**Barometer van Slagkrachtige Overheid**' de resultaten van het meerjarenprogramma Slagkrachtige overheid meetbaar en auditeerbaar maken. De afgesproken indicatoren (in overleg met CAG) worden tegen oktober 2012 geactualiseerd. In dit kader worden tevens de resultaten verwerkt van de enquêtes over de tevredenheid met de dienstverlening van de Vlaamse Administratie bij de verschillende doelgroepen (burgers, bedrijven, lokale besturen).

Op basis van de evaluatie van de eerste rapportering van de uitvoering van het meerjarenplan slagkrachtige overheid en op basis van de indicatoren zullen we bekijken wat het bereikte effect is en welke bijstellingen, welke samenhang tussen lopende projecten of welke eventuele nieuwe projecten of doelstellingen er dienen te worden opgenomen. De Vlaamse Regering zal dit doen in verder overleg met het CAG, de sociale partners en het maatschappelijk middenveld. De monitoring die uitgevoerd wordt door het CAG wordt van nabij opgevolgd en besproken in het driemaandelijks overleg tussen de kernministers en het CAG.

In het kader van de verdieping en verbreding van Vlaanderen in Actie werd 'versnellen investeringsprojecten' als één van de transversale thema's geselecteerd om een versnelling en doorbraak te realiseren om Vlaanderen tegen 2020 bij de top 5 regio's van Europa te laten behoren. Dit project is een sleutelproject uit het meerjarenprogramma. Ik wil met mijn collega's in de Vlaamse regering die mee dit project opvolgen en de trekkers uit de administratie nagaan welke eventuele aanpassingen in de projectmethodiek nodig zijn gezien het brede, overkoepelende, beleidsdomeinoverschrijdende en mobiliserende karakter van dergelijke projecten. De Vlaamse Regering beoogt met dit project een snelle implementatie van efficiëntieverbeterende maatregelen in het vergunningenbeleid.

We maken werk van het verder documenteren van de efficiëntietrajecten in de beheers- en managementovereenkomsten in de entiteiten. De uitwerking en opvolging van de efficiëntietrajecten uit de beheers- en managementovereenkomsten zal gebeuren door de leidend ambtenaren in afspraak met de functioneel bevoegde minister en zal gerapporteerd worden in de jaarlijkse rapporten betreffende de uitvoering van de beheersovereenkomst gedurende het afgelopen kalenderjaar (voorjaar 2012).

Ik verwacht uit het meerjarenprogramma meetbare en ingrijpende resultaten inzake de kostenefficiënte inzet van middelen in de managementondersteunende diensten en op het vlak van ICT.

In het kader van het intra- en interbestuurlijk gegevensverkeer zullen we ten volle moeten inzetten op het hergebruik van authentieke gegevensbronnen en op de verdere werkzaamheden m.b.t. de openstelling van authentieke gegevensbronnen, die moet leiden tot de automatische toekenning van rechten, zonder dat telkens opnieuw de toekenning van een recht moet worden aangevraagd.

Er moet bekeken worden of en op welke wijze de Interne Audit van de Vlaamse Administratie (IAVA) de resultaten van de uitvoering van het meerjarenprogramma kan valideren en auditeren, zoals ook in het regeerakkoord werd bepaald.

Ik zal samen met mijn collega bevoegd voor de bestuurszaken directe contacten onderhouden met de Commissie voor de Efficiënte en Effectieve Overheid. We hebben afgesproken om de actiepunten van de Commissie in dialoog met de Vlaamse Regering en de Vlaamse overheid in te vullen en af te stemmen. Wij zullen ook prioriteiten binnen het meerjarenprogramma identificeren waarvoor wij de input van de Commissie willen.

2.2.2 Politiek-ambtelijke samenwerking

De rondvraag over de doorwerking van het Charter over de politiek-ambtelijke samenwerking leverde heel wat voorstellen en aanbevelingen op om te komen tot een betere politiek-ambtelijke en interambtelijke samenwerking.

De éénmeting geeft belangrijke input voor het personeels- en organisatiebeleid, en voor de relaties tussen de entiteiten, zowel op ambtelijk als politiek niveau. De peiling maakt duidelijk dat naast de aandacht voor het structurele en het procedurele, in belangrijke mate moet ingezet worden op het culturele aspect om de samenwerkingsrelatie te ondersteunen. Dat een aantal instrumenten zoals beheersovereenkomsten, managementovereenkomsten en ondernemingsplannen slechts sporadisch gebruikt worden voor de aansturing en opvolging van de beleidsdoelstellingen, vraagt verdere opvolging en reflectie.

Er is nood aan een open en rechtstreekse dialoog tussen politiek en ambtelijk niveau om na te gaan hoe de informatiestroom kan geoptimaliseerd worden en hoe de beleidsondersteunende rol van de administratie verder kan gevaloriseerd worden. In deze context is het aangewezen na te gaan hoe structureel kan samengewerkt worden tussen kabinet en administratie om de werking van de IKW's te optimaliseren.

De uitdaging bestaat er in om, rekening houdend met de bezorgdheden van de verschillende actoren, de samenwerkingsrelatie op ambtelijk en politiek niveau verder uit te bouwen en te versterken. Dit is nodig om de slagkracht van de overheid te versterken en de dienstverlening te optimaliseren, zoals voorzien in het Meerjarenprogramma Slagkrachtige Overheid. De volgende evaluaties van het charter politiek-ambtelijke samenwerking zullen tweejaarlijks worden uitgevoerd (twee keer per legislatuur).

2.2.3 Audit, interne controle en organisatiebeheersing

De controleprogramma's van IAVA rond 'Kwaliteit van Informatie en Communicatie', 'Inspectie, Toezicht en Controle' en 'Beleidsondersteuning', op basis waarvan in 2011 een aantal audits werden uitgevoerd, kunnen, na evaluatie en eventuele bijsturing, in 2012 (en volgende jaren) verder uitgerold worden naar andere entiteiten. Net zoals bij de vorige thema-audits is het de bedoeling deze controleprogramma's in de loop van deze legislatuur organisatiebreed uit te voeren zodat op basis van de globale resultaten beleidsmatige aanbevelingen kunnen geformuleerd worden.

2.2.4 Maatschappelijke betrokkenheid en participatie

Een slagkrachtige overheid is een gedeelde verantwoordelijkheid van verschillende maatschappelijke actoren en dient ook ondersteund te worden door deze actoren. Ik zal de dialoog met de betrokken maatschappelijke actoren verder uitbouwen binnen VESOC en het Overlegforum met de Verenigde Verenigingen.

Ik verwijs ook naar mijn voornemen om de rol van de Raad van Wijzen als bewaker van de strategie en de doelstellingen van het Pact 2020 te versterken. Experts van de Steunpunten in het kader van hun maatschappelijke opdracht moeten bijvoorbeeld ook kunnen meewerken aan bijeenkomsten van de Raad van Wijzen als wetenschappelijk adviseurs.

2.2.5 De zesde staatshervorming

Binnen de Vlaamse Regering zal een concrete methodologie afgesproken worden om de overdracht van bevoegdheden voor te bereiden. Wij willen de implementatie zo efficiënt mogelijk laten verlopen. We zullen een concrete aanpak afspreken rond twee grote assen :

- Inventarisatie : het in kaart brengen van de precieze omvang en gevolgen van de bevoegdheidsoverdracht per beleidsdomein : dit betreft bevoegdheden, middelen en personeelsbezetting ;
- Het voorbereiden van de concrete implementatie in Vlaanderen met inbegrip van de toewijzing van de overgedragen bevoegdheden aan de verschillende beleidsdomeinen.

3 Duurzame ontwikkeling

3.1 De Vlaamse Strategie voor Duurzame Ontwikkeling (VSDO)

Strategische doelstelling:

We nemen transities als leidraad voor een nieuw duurzaamheidsbeleid (ViA SD 37 sleutelproject 1)

Opmaak langetermijnvisie duurzame ontwikkeling en stimuleren van een transitiebeleid in het kader van de VSDO.

3.1.1 Realisaties 2011

Goedkeuring van de VSDO door de Vlaamse Regering

Op 29 april 2011 heeft de Vlaamse Regering de nieuwe Vlaamse Strategie voor Duurzame Ontwikkeling goedgekeurd. De VSDO bevat een langetermijnvisie en langetermijndoelstellingen, kortetermijndoelstellingen, en prioritaire beleidsopties en acties die in deze regeerperiode gerealiseerd moeten worden. De langetermijnvisie bepaalt waar we naartoe moeten gaan voor het creëren van een duurzame maatschappij in Vlaanderen tegen 2050. De VSDO is het referentiekader en de leidraad voor het duurzame beleid dat alle ministers van de Vlaamse Regering voeren. Transities vormen een rode draad bij de VSDO.

In juni 2011 werd de VSDO voorgesteld voor een internationaal publiek op de conferentie “The transition towards sustainability: policy perspectives in Flanders and the EU”. In het najaar van 2011 verschijnt een brochure die de visie voor een duurzaam Vlaanderen in 2050 in een toegankelijke vorm giet.

Stimuleren van een transitiebeleid in het kader van de VSDO

Om tot een duurzame maatschappij en wereld te kunnen komen, zijn er transities nodig. Een transitie is een geleidelijke maar fundamentele verandering in onze manier van leven, van produceren en consumeren.

De transitieaanpak werd binnen de Vlaamse overheid al met succes toegepast op verschillende cases zoals het transitimanagement duurzaam wonen en bouwen (duwobo) en het transitimanagement materialenbeheer (Plan C). Dankzij een samenwerking met de actoren uit beide bestaande transitieprocessen (het ISSI project) werden nieuwe, gemeenschappelijke methodologie-, opvolgings- en leerinstrumenten ontwikkeld. Er werden ook nieuwe transitieprocessen opgestart.

Voor het stimuleren en opschalen van de bestaande transitieprocessen werd een transitie-leernetwerk opgericht. Er is interesse zowel bij de Vlaamse overheid als extern, om van anderen te leren over de lopende transitieprocessen, om de verschillende lopende experimenten op te schalen en nieuwe te starten, om te leren hoe men kan evolueren naar een innovatieve brede aanpak.

Hernieuwing omgevingsmonitoring

De doelstelling van de omgevingsmonitor duurzame ontwikkeling bestaat erin om via een beperkte set van indicatoren weer te geven of Vlaanderen in een duurzame richting

evolueert. Er werd een nieuwe set van omgevingsindicatoren uitgewerkt die aansluit bij de inhoudelijke thematiek van de vernieuwde VSDO en als basis kan dienen voor een jaarlijkse rapportering. Eind 2011 zal de aangepaste omgevingsmonitor operationeel zijn.

3.1.2 Beleidsopties en –initiatieven 2012

Stimuleren van een transitiebeleid in het kader van de VSDO

De transitieaanpak zal toegepast worden op nieuwe systemen. Op korte termijn zal van start gegaan worden met het transitieproces landbouw en voeding, ecocultuur en de middenveldtransitie. Hiervoor wordt vanuit mijn administratie een aangepaste begeleiding voorzien in samenwerking met transitie-experts. Er wordt ook gezorgd voor kennisuitwisseling via het leernetwerk m.b.t. transitie. In dit leernetwerk worden de ervaringsdeskundigen m.b.t. transities samengebracht. In de Vlaamse strategie wil men het gebruik van transitiemanagement, zoals gezegd, ook stimuleren voor andere complexe uitdagingen van de Vlaamse overheid. Deze nieuwe transitie- en transformatieprocessen wil ik mee stimuleren door de transitieaanpak toe te passen op de transversale thema's van het Vlaanderen in actie proces. Dit zal gebeuren o.a. via vorming, het organiseren van de kennisuitwisseling en doorstroom van de informatie vanuit de bestaande processen en ondersteuning via transitie-experts. In dit kader wordt er aanvullend en complementair gewerkt met de in oprichting zijnde vzw I-cleantech die zich meer zal richten op het ondersteunen van nieuwe transitieprocessen vooral op het vlak van technologische innovatie en valorisatie.

Hernieuwing omgevingsmonitoring en monitoring uitvoering VSDO

De Studiedienst van de Vlaamse Regering zal in 2012 in overleg met de werkgroep duurzame ontwikkeling de jaarlijkse omgevingsmonitor opmaken en nagaan of Vlaanderen zich ontwikkelt in de richting van de langetermijnvisie die in het kader van de herziening van de VSDO is opgesteld.

Ook de uitvoering van de hernieuwde VSDO wordt gemeten en geëvalueerd. De prioritaire acties in het kader van duurzame ontwikkeling zullen worden opgevolgd. Als er voor bepaalde acties al beleidsindicatoren bestaan en gerapporteerd wordt in het kader van het regeerakkoord, Vlaanderen in Actie, of andere plannen en strategieën, dan sluit de rapportage voor de VSDO daarbij aan en wordt van die indicatoren gebruik gemaakt.

3.2 Een betere afstemming van het Vlaams beleid voor duurzame ontwikkeling op het Belgische, Europese en Internationale beleid

Strategische doelstelling

Een betere afstemming van het Vlaams beleid voor duurzame ontwikkeling met het Belgische, Europese en Internationale beleid.

Conform het regeerakkoord voert Vlaanderen een beleid dat openstaat tegenover de wereld en met duurzame ontwikkeling als leidraad.

3.2.1 Realisaties 2011

Samenwerking met de federale overheid en andere gewesten

In het kader van de Belgische standpuntbepaling voor internationale fora werd afgelopen jaren constructief samengewerkt op de structurele coördinatievergaderingen die door de federale administratie werden georganiseerd. Ook op het vlak van duurzame

overheidsopdrachten en duurzaam wonen en bouwen was er nauwe samenwerking en informatie-uitwisseling.

Europees beleid, het Netwerk van Regionale Overheden voor DO en de OESO

Vlaanderen volgde nauwlettend het debat over een herziening van de Europese Strategie Duurzame Ontwikkeling (EUSDS) en de relatie tot de nieuwe EU 2020-strategie. Voor het einde van 2011 moet de Europese Raad immers een beslissing nemen over de herziening en de toekomst van de vorige EUSDS (2006). Vlaanderen blijft algemeen ijveren voor een stevige verankering van alle dimensies van duurzame ontwikkeling in het Europese beleid. Ook het beleid van het Netwerk van Regionale Overheden voor Duurzame Ontwikkeling (nrg4SD), waarvan het secretariaat recentelijk in Brussel werd gevestigd wordt intensief opgevolgd.

De OESO heeft binnen haar werking aandacht voor duurzame ontwikkeling. Tijdens de viering van het 50-jarig bestaan werd een lange termijnvisie uitgebracht met aandacht voor duurzame ontwikkeling. In 2011 gebeurt een herziening van het mandaat van de Annual Meeting Sustainable Development Experts (AMSDE), een forum voor overheidsexperten voor duurzame ontwikkeling en werd een stuurgroep opgericht voor het bepalen van de toekomst van duurzame ontwikkeling in de OESO. Vlaanderen ijvert voor de oprichting van een sterk coördinerend orgaan dat invloed kan uitoefenen op de inhoudelijk bevoegde Commissies, en dat haar werk afstemt op een lange termijnvisie voor duurzame ontwikkeling.

Intensieve opvolging van de Commissie voor Duurzame Ontwikkeling van de VN

Naast andere thema's stond in 2011 vooral duurzame productie en consumptie in de kijker en werden de onderhandelingen tijdens de CSD beschouwd als een sluitpunt van een proces dat gestart was in 2002 in Johannesburg en dat werd gevoed door het Marrakech Proces.

Vorbereiding van de Wereldtop Duurzame Ontwikkeling (Rio +20)

De Algemene Vergadering van de Verenigde Naties heeft op 31 maart 2010 beslist om in 2012 opnieuw een Wereldconferentie te organiseren voor duurzame ontwikkeling, namelijk de United Nations Conference on Sustainable Development (UNCSD) of Rio+20 (twintig jaar na de top in Rio en tien jaar na de Top van Johannesburg). De thema's zijn 'groene economie in het kader van duurzame ontwikkeling en het uitroeien van armoede' en 'het institutionele kader voor duurzame ontwikkeling'. De conferentie wil het politieke engagement voor duurzame ontwikkeling bevestigen, een analyse maken van twintig jaar beleid voor duurzame ontwikkeling en nieuwe uitdagingen identificeren en aanpakken.

Vlaanderen heeft in 2011 intensief het voorbereidingsproces naar de Wereldconferentie toe gevolgd op belangrijke internationale en nationale voorbereidende vergaderingen. Vlaanderen organiseert op 3 oktober in het Vlaams Parlement een Stakeholderforum om de adviesraden en het Vlaamse middenveld bij de voorbereidingen van de Wereldtop te betrekken, hun insteek waar mogelijk in de standpuntbepaling mee te nemen en het debat over de objectieven en thema's van de conferentie in de Vlaamse context te voeren. Ik heb alle Vlaamse Strategische Adviesraden daartoe om advies en medewerking gevraagd. Internationale organisaties zullen het debat voeden (het internationaal Stakeholderforum, UNEP, ILO).

3.2.2 Beleidsopties en –initiatieven 2012

Actieve deelname aan de Wereldtop Duurzame Ontwikkeling

De VN Wereldconferentie Duurzame Ontwikkeling in Rio De Janeiro van 4 tot 6 juni 2012 moet opnieuw een mijlpaal worden en zal in belangrijke mate het toekomstig beleid voor duurzame ontwikkeling bepalen. Ik zal mijn administratie meer bepaald het Team duurzame ontwikkeling opdragen de voorbereiding verder uit te voeren, de Vlaamse delegatie voor Rio

+20 te coördineren en te waken over een slagkrachtige delegatie en correcte vertegenwoordiging, alsook voor de terugkoppeling van de resultaten en deze waar nodig te implementeren. Ik zal ook in 2012 de Vlaamse stakeholders en de adviesraden betrekken bij de voorbereidingen, de conferentie zelf en de implementatie nadien en zal daartoe op de gepaste momenten stakeholderdialoogmomenten organiseren.

Samenwerking met de federale overheid en andere gewesten en gemeenschappen

Ik zal met de federale regering en met de gewest- en gemeenschapsregeringen in 2012 besprekingen aangaan over een samenwerkingsovereenkomst in het kader van duurzame ontwikkeling. Er moeten afspraken gemaakt worden over de thematische invulling en overleginstrumenten zoals de Interministeriële Conferentie voor Duurzame Ontwikkeling (IMCDO), waar een sterke politieke afstemming op regelmatige basis kan plaatsvinden.

Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)

Vlaanderen blijft ijveren voor een sterk coördinerend orgaan voor duurzame ontwikkeling binnen de OESO. Daarnaast zal ook het inhoudelijk werk van de OESO in kader van duurzame ontwikkeling, zoals Sustainable Impact Assessment en sociale levenscyclusanalyse opgevolgd worden en de informatie verspreid worden binnen de Vlaamse administratie en externe experts.

3.3 Duurzaamheid centraal voor wonen en leven

Strategische doelstelling:

'We plaatsen duurzaamheid centraal in bouwen, wonen en leven' is een sleutelproject van de ViA-doorbraak 'groen en dynamisch stedengewest'.

Duurzaam wonen en bouwen houdt rekening met gezondheidsaspecten, kwaliteit van het gebouw, compactheid, veiligheid, energieprestatie, toegankelijkheid, aanpasbaarheid en flexibiliteit in de tijd, waterconsumptie en waterkwaliteit en gebruik van duurzame en gezonde bouwmaterialen en installaties, het ruimtegebruik en de omgeving, de ligging, bereikbaarheid en aansluiting op vervoersnetwerken, de betaalbaarheid en een duurzaam personeelsbeleid.

3.3.1 Realisaties 2011

Structurele ondersteuning van de transitienetwerken DuWoBo

Voor duurzaam wonen en bouwen is door het transitieproces DuWoBo al op verschillende terreinen vooruitgang geboekt. Dat proces kan rekenen op een maatschappelijk draagvlak van meer dan honderd actoren: kenniscentra, federaties, ngo's, bedrijven, provincies, steden en gemeenten. Het doel bestaat erin doorbraken te realiseren om tot een duurzaam systeem van bouwen en wonen te komen. De coördinatie van dit proces wordt gedeeld waargenomen door het Team Duurzame Ontwikkeling van de Stafdienst van de Vlaamse Regering en het Centrum Duurzaam Bouwen vzw. In 2011 werden samen met het netwerk o.m. drie nieuwe themawerkgroepen opgestart: rond innovatieve bouwprocessen, rond smart grids in de bebouwde omgeving en rond duurzaam bouwen en betaalbaarheid. De eerste resultaten zullen, in samenspraak met de betrokken ministers, in het najaar van 2011 gepresenteerd worden op de transitiearena, de netwerkdag die tweemaal per jaar plaatsvindt. De transitiearena in het voorjaar, waar een dertigtal projecten uit het veld zijn gepresenteerd, kon rekenen op meer dan 200 deelnemers. Verder liepen in 2011 binnen dit proces nog projecten of experimenten rond derdepartijfinanciering, nieuwe woonvormen en bouwlogistiek en is een werkgroep actief die zich buigt over de aanpassing van bouwopleidingen voor handwerkers aan de vereisten voor duurzaam wonen en bouwen. Via het project ISSI, Innovatie Systeem voor Systeem Innovatie, werd samengewerkt met Plan C, het transitienetwerk rond materialen, met de bedoeling de expertise van beide innovatienetwerken te bundelen en gemeenschappelijke

methodologische instrumenten te ontwikkelen, die ook ter beschikking worden gesteld van andere innovatienetwerken.

Ondersteuning van duurzaam wonen en bouwen in alle provincies

In maart 2011 ondertekende ik namens de Vlaamse Regering een samenwerkingsovereenkomst met de vijf provincies voor blijvende ondersteuning van een provinciaal steunpunt duurzaam wonen en bouwen. In deze overeenkomst is naast een gemeenschappelijk takenpakket voor de vijf steunpunten voorzien in een structurele co-financiering. De steunpunten spelen een cruciale rol bij het in praktijk brengen van het beleid en het sensibiliseren voor duurzaam wonen en bouwen. Het Team Duurzame Ontwikkeling van de Stafdienst van de Vlaamse Regering staat in voor de coördinatie van deze vijf steunpunten. Bijgevolg zijn in 2011 verschillende initiatieven genomen om de werking van de steunpunten zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen, kennis uit te wisselen het ontwikkelen van gemeenschappelijke instrumenten. Via het Team DO wordt de werking van de steunpunten ook maximaal afgestemd met andere DuWoBo-processen op Vlaams niveau.

Ontwikkeling van een Vlaamse maatstaf voor duurzaam bouwen en wonen en het opzetten van een Local Sustainable Building Council

De Vlaamse overheid komt tegemoet aan de vraag vanuit de sector om een objectief evaluatie-instrument voor duurzaamheid op gebouwniveau op te stellen. Begin 2011 werd het ontwerp van Vlaamse maatstaf voor woningen afgewerkt, een facultatief instrument voor zowel particulieren als de sector (bouwondernemingen, architecten, projectontwikkelaars enz.). Het instrument zal het ambitieniveau voor de duurzaamheid van het gebouw verhogen door als leidraad te dienen bij bouwprojecten en objectief vergelijkbare scores toe te kennen. De Vlaamse Regering nam op 18 maart 2011 akte van het instrument. De maatstaf werd daarna online publiek beschikbaar gemaakt en in samenwerking met spelers uit de bouwsector getest op een tiental bouwprojecten. Op basis daarvan werd het instrument verbeterd en verder uitgebreid zodat naast particuliere nieuwbouwprojecten ook appartementen en andere vormen van groepswoningbouw en renovaties beoordeeld kunnen worden. De definitieve maatstaf wordt in het najaar van 2011 aan de Vlaamse Regering voorgelegd ter goedkeuring.

Vanuit de sector wordt gevraagd om een open structuur op te zetten die het beheer en de kwaliteitsbewaking van uiteenlopende meetinstrumenten voor duurzaam wonen en bouwen in handen neemt. De bouwsector heeft zich op grote schaal geëngageerd en georganiseerd, en werkt in samenwerking met de verschillende overheidsinstanties, waaronder ook Vlaanderen aan de oprichting van een Sustainable Building Council, aansluitend bij de World Green Building Council en andere internationale initiatieven. Vlaanderen werkte ook actief mee aan de ontwikkeling van een Belgisch referentieel voor duurzaam wonen en bouwen, voortbouwend op de inspanningen van het Vlaamse gewest ter zake in vorige jaren. Op vraag van Vlaanderen dient de structuur van de Vlaamse maatstaf voor duurzaam wonen en bouwen hierbij als basis.

Stimuleren van proefprojecten op het vlak van duurzame wijken

De laatste jaren hebben verschillende steden projecten opgestart om duurzame wijken en districten uit te bouwen. De Vlaamse overheid heeft in samenwerking met de transitiearena dat proces verder gestimuleerd door o.a. informatieverspreiding, kennisuitwisseling, facilitering en door mogelijke partners en financieringsbronnen (vooral Europese) samen te brengen, en een netwerk op te richten. De aanzet tot knelpuntennota uit 2010 werd in samenwerking met het netwerk verder verfijnd en besproken met de betrokken entiteiten in de Vlaamse administratie.

Coördinatie van het Vlaamse beleid duurzaam wonen en bouwen

Duurzaam wonen en bouwen is een complex thema dat raakvlakken heeft met nagenoeg alle beleidsdomeinen. Om de onderlinge afstemming verder te optimaliseren werd in 2011,

onder het voorzitterschap van het Team DO, een werkgroep opgericht met alle relevante entiteiten van de verschillende beleidsdomeinen.

Voorbeeldenboek duurzaam wonen en bouwen

In 2011 heb ik mijn administratie opgedragen om een boek met goede praktijkvoorbeelden van duurzaam wonen en bouwen bij de Vlaamse overheid op te stellen. In deze publicatie, die verschijnt in het najaar van 2011, wordt een staalkaart gepresenteerd van tien uitmuntende projecten die een rechtstreekse link hebben met een entiteit van de Vlaamse overheid, hetzij rechtstreeks als opdrachtgever, hetzij via een substantiële subsidie. In dit boek wordt naast gebouwen met een publieke functie, zoals kantoren, scholen ziekenhuizen of sportinfrastructuur, ook ruimschoots aandacht besteed aan het woonaspect. Zo zal aandacht worden besteed aan vooruitstrevende sociale huisvestingsprojecten van de VMSW, toeristische jeugdverblijfscentra die ondersteund werden door Toerisme Vlaanderen en woonzorgcentra die ondersteuning krijgen van VIPA. Ik wil met dit boek inspiratie bieden en sensibiliseren voor duurzaam wonen en bouwen.

3.3.2 Beleidsopties en –initiatieven 2012

Structurele ondersteuning van de transitienetwerken DuWoBo

Het transitienetwerk duwobo wordt in 2012 verder ondersteund. In 2012 zal ook *Vlaanderen in de Steigers*, de langetermijnvisie waaraan dit proces wordt opgehangen en die werd opgemaakt aan het begin van het proces, onder de loep worden genomen en indien nodig geactualiseerd worden.

Ondersteuning van duurzaam wonen en bouwen in alle provincies

De provinciale steunpunten duurzaam wonen en bouwen zullen hun takenpakket uitvoeren zoals vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst met het Vlaams Gewest. Er zal in 2012 specifiek gefocust worden op het verder verankeren van het provinciale netwerk, de ondersteuning van gemeenten en het opzetten van sensibilisatieacties naar verschillende doelgroepen. Ook op Vlaams niveau wordt ingezet op de verankering van een netwerk rond de vijf steunpunten.

Ontwikkeling van een Vlaamse maatstaf voor duurzaam bouwen en wonen en het opzetten van een Local Sustainable Building Council

De komende jaren zal, indien mogelijk in samenwerking met de andere gewesten in het kader van de op te richten Sustainable Building Council, gewerkt worden aan evaluatie-instrumenten voor andere types gebouwen en projecten. In 2012 wordt daarbij in de eerste plaats gedacht aan een instrument voor duurzaamheid op wijkniveau.

Stimuleren van proefprojecten op het vlak van duurzame wijken

De werking rond duurzame wijken wordt voortgezet, met netwerkmomenten en ervaringsuitwisseling, en de Vlaamse overheid zoekt opportuniteiten om proefprojecten te stimuleren en initiëren. De knelpuntennota zal in 2012 worden besproken met de betrokken ministers, en er wordt op een gecoördineerde manier en in overleg met de sector gewerkt aan het wegwerken van knelpunten. Het begeleiden van steden en gemeenten bij projecten op wijkniveau behoort ook tot het takenpakket van de provinciale steunpunten.

Opleiding en vorming voor beroepsgroepen

In 2012 zal verder gewerkt worden om in samenspraak met de adviesraden en de onderwijskoepels de competentieprofielen aan te passen aan de vereisten voor duurzaam wonen en bouwen. Daarnaast zullen de opleidingen voor architecten onder de loep worden genomen met de bedoeling duurzaam wonen en bouwen te integreren in de curricula. Dit zal in eerste instantie gebeuren in samenwerking met de werkgroep Leren van de transitiearena duurzaam wonen en bouwen.

Coördinatie van het Vlaamse beleid duurzaam wonen en bouwen

De werkgroep die in 2011 werd opgericht, zal verder gezet worden.

3.4 Het bereiken van 100% duurzame overheidsopdrachten in 2020

Duurzame overheidsopdrachten is een van de prioriteiten van het beleid duurzame ontwikkeling. De Vlaamse Regering heeft op 5 juni 2009 het eerste Vlaamse actieplan duurzame overheidsopdrachten (2009-2011) goedgekeurd. Het is de ambitie van de Vlaamse Regering om tegen 2020 100 procent duurzame overheidsopdrachten te plaatsen.

3.4.1 Realisaties 2011

Alle acties die zijn opgenomen in het eerste Vlaams actieplan duurzame overheidsopdrachten 2009-2011, zijn in uitvoering of gefinaliseerd. Op 1 april 2011 is een stand van zaken met tussentijdse resultaten van dit actieplan aan de Vlaamse Regering medegedeeld. In 2011 zijn conform de Mededeling aan de Vlaamse Regering onder meer nog volgende initiatieven genomen:

Monitoring duurzame overheidsopdrachten – raadpleging Europese Commissie

Vanuit de Vlaamse overheid wordt, in samenwerking met de andere regio's en het federale niveau, meegewerkt aan een bevraging van de Europese Commissie om het gebruik van de criteria van de Green Public Procurement (GPP) Toolkit te meten, waarbij de Europese Commissie wenst na te gaan of ze haar doelstelling van 50% groene overheidsopdrachten tegen 2010 heeft behaald. Aangezien de productgroepen die het voorwerp vormen van deze bevraging in het Vlaams actieplan zijn aangeduid als zijnde productgroepen waar 'quick-wins' kunnen gerealiseerd worden, zal de bevraging ook aangeven in welke mate voor deze productgroepen reeds 'groene' criteria in overheidsopdrachten van de Vlaamse overheid zijn opgenomen. Er is voorzien dat de resultaten van deze bevraging begin 2012 beschikbaar zullen zijn.

In 2011 zijn de aankopers van de Vlaamse overheid die instaan voor de aankoop (werk, levering of dienst) van één van de prioritaire productgroepen uit het Vlaams actieplan in kaart gebracht. Om een duidelijk kwantitatief beeld te krijgen van het aandeel duurzame overheidsopdrachten binnen de Vlaamse overheid is onderzocht hoe een systematische registratie en opvolging van duurzame overheidsopdrachten kan gebeuren.

De Europese Commissie lanceerde in 2011 een raadpleging over de modernisering van de Europese markt voor overheidsopdrachten. Met name hoofdstuk 4 van het Groenboek had betrekking op het 'strategisch gebruik van overheidsopdrachten bij nieuwe uitdagingen' en formuleerde vragen die gerelateerd waren aan duurzame overheidsopdrachten. De insteek op dit Groenboek van de Task Force duurzame overheidsopdrachten is meegenomen in een gezamenlijke reactie die vanuit de afdeling Overheidsopdrachten van het departement Bestuurszaken aan de Europese Commissie is bezorgd.

De invulling van doelstellingen en acties per productgroep

Als bijlage bij de Mededeling aan de Vlaamse Regering ging een overzichtstabel met status en planning voor 2011 op (sub)actieniveau, die in de tussentijdse overlegmomenten met de trekkers van het actieplan wordt opgevolgd en bijgestuurd. Met betrekking tot de invulling van doelstellingen en acties per productgroep kan onder meer gemeld worden dat er duurzaamheidscriteria zijn ontwikkeld voor de productgroep 'schoonmaakmiddelen en – diensten die werden afgetoetst met alle belanghebbenden en het brede middenveld. Met het oog op de praktische implementatie en de toepassing van het Koninklijk Besluit van 20 december 2010 inzake de bevordering van schone en energiezuinige wegvoertuigen door de

diensten van de Vlaamse Gemeenschap is ook onderzocht op welke punten de Rondzendbrief DVO/BZ/P&O/2008/11 inzake het gebruik, de verwerving en de vervreemding van dienstvoertuigen dient aangepast te worden. Er is tevens voorzien in een verklarend document ten behoeve van de aankopers.

Inhaalbeweging voor het sociale luik binnen overheidsopdrachten

In 2011 is met alle betrokken beleidsdomeinen een leidraad sociale criteria opgemaakt die aankopers zal ondersteunen bij de integratie van sociale criteria in hun overheidsopdrachten. De leidraad sociale criteria is aan een ruime groep stakeholders voorgelegd en op basis van de bekomen opmerkingen gefinaliseerd. De definitieve leidraad zal door de helpdesk duurzame overheidsopdrachten meegenomen worden in het vormingsaanbod en de ondersteuning van aankopers. In 2011 zijn ook twee pilootprojecten uitgevoerd die op een vernieuwende manier sociaal verantwoord aankopen bevorderen. Hierbij ligt de focus op meer flexibele invullingen van de vroegere tewerkstellingsparagraaf en een meer geïntegreerde aanpak van sociale overwegingen binnen overheidsopdrachten.

Helpdesk duurzame overheidsopdrachten

De helpdesk binnen het departement Bestuurszaken heeft onder meer een online kennisknooppunt (website) uitgebouwd en de module 'duurzaam aankopen' in de opleiding "selectie, evaluatie en gunning bij opdrachten voor leveringen en diensten" van het Agentschap voor Overheidspersoneel geactualiseerd. Om lokale overheden te helpen bij het organiseren van meer duurzame overheidsopdrachten zal ik nog dit jaar een overeenkomst van vier jaar afsluiten met de VVSG betreffende de structurele ondersteuning van een steunpunt duurzame lokale overheidsopdrachten, ingebed binnen de VVSG. Dit steunpunt is voor lokale overheden dé gespreks- en adviespartner wat betreft duurzame overheidsopdrachten en zal via verschillende acties en een geïntegreerde aanpak voor een zo breed mogelijke toepassing zorgen van duurzame overheidsopdrachten bij lokale besturen.

3.4.2 Beleidsopties en –initiatieven 2012

Het eerste Vlaams actieplan duurzame overheidsopdrachten 2009-2011 heeft geleid tot een nieuwe dynamiek in het proces rond duurzame overheidsopdrachten, een gecoördineerde doorstroming van informatie en beter overleg en grotere afstemming tussen de betrokkenen in de verschillende beleidsniveaus. Toch is er nog een hele weg te gaan om de doelstelling te bereiken van 100 percent duurzame overheidsopdrachten tegen 2020.

Vlaams actieplan duurzame overheidsopdrachten 2012-2014

In 2012 zal mijn administratie met de Task Force duurzame overheidsopdrachten het tweede Vlaams actieplan duurzame overheidsopdrachten (2012-2014) aan de Vlaamse Regering ter goedkeuring voorleggen. Op basis van de uitvoering van het eerste actieplan en de evaluatie ervan, zal in dit actieplan zowel de aanpak bijgestuurd als de verruiming gerealiseerd worden die noodzakelijk is om, met respect voor een voldoende draagvlak in Vlaanderen, de beoogde verduurzaming van overheidsopdrachten te realiseren. Het tweede actieplan duurzame overheidsopdrachten zal tevens het kader vormen voor verder overleg en samenwerking met het federale beleidsniveau. Een nauwe samenwerking en informatie-uitwisseling met het federale beleidsniveau maakt het mogelijk om complementaire acties te nemen betreffende verschillende productgroepen en deze op elkaar af te stemmen.

Om een duidelijk kwantitatief beeld te krijgen van de duurzame overheidsopdrachten binnen de Vlaamse overheid zal ik samen met collega-minister Geert Bourgeois in 2012 werk maken van een systematische registratie en rapportering van 'duurzame' overheidsopdrachten'.

Het 'Steunpunt duurzame lokale overheidsopdrachten' dat lokale overheden helpt bij het organiseren van meer duurzame overheidsopdrachten zal ik verder steunen.

3.5 Instrumenten voor horizontale integratie en communicatie inzake duurzame ontwikkeling

Strategische doelstelling:

Duurzaamheid binnen de kernprocessen en bij de ambtenaren verhogen (slagkrachtige overheid)

3.5.1 Realisaties 2011

Duurzaamheidsbeoordeling

De bedoeling is met een geïntegreerde ex-ante duurzaamheidsbeoordeling een instrument te ontwikkelen dat coherent is met sectorale toetsen en zich inbedt binnen RIA als leidend proces voor impactanalyse in de Vlaamse Overheid, zonder het besluitvormingsproces onnodig te verzwaren, tijdig en gepast effecten op de verschillende pijlers van duurzame ontwikkeling identificeert. Tegen eind 2011 wordt er in nauw overleg met betrokken actoren (dienst wetsmatiging, betrokkenen armoedetoets, JoKER, inclusie, bestuurlijke toetsen en het Team DO) 'een quick scan', een impactanalyse voor duurzame ontwikkeling uitgewerkt. Het gaat om een eenvoudige, oriënterende ex ante beleidstoets die vroeg in het beleidsproces DO-effecten identificeert. Er wordt in nauw overleg met de betrokkenen een implementatietraject voor de 'Quick Scan' duurzaamheidsbeoordeling uitgewerkt waarin timing, toepassingsgebied, kwaliteitsbewaking, kwaliteitscriteria en ondersteuning. Het implementatietraject wordt afgesteld op het RIA proces, het leidend instrument voor impactanalyse van de Vlaamse Overheid.

Steunpunt duurzame ontwikkeling

Eind 2011 eindigt de overeenkomst met het huidige Steunpunt, waardoor er eindconclusies geformuleerd worden. De Vlaamse regering besliste om het Steunpunt duurzame ontwikkeling te behouden en een nieuwe oproep te lanceren die zich meer richt op transities.

Dag(en) van de Duurzame Ontwikkeling voor de Vlaamse ambtenaar

Om het Vlaamse beleid duurzame ontwikkeling meer bekend te maken bij de Vlaamse ambtenaren en om hen aan te sporen tot meer duurzaam gedrag en implementatie van duurzaamheid in eigen beleid, wordt jaarlijks de Dag van de Duurzame Ontwikkeling georganiseerd. In 2011 is het thema 'duurzame voeding'. Zoals elk jaar worden een groot aantal activiteiten georganiseerd door de deelnemende beleidsdomeinen. Het team duurzame ontwikkeling zorgt voor de communicatiecampagne met een website (www.vlaamsedagdo.be), blog, affiches, staanders en flyers.

3.5.2 Beleidsopties en –initiatieven 2012

Het implementatietraject voor de duurzaamheidsbeoordeling met timing, toepassingsgebied, kwaliteitsbewaking, kwaliteitscriteria en ondersteuning wordt met de betrokkenen verder uitgewerkt. In een vervolgt raject wordt nagegaan hoe een volledige ('full scan') duurzaamheidsbeoordeling binnen RIA gerealiseerd kan worden.

Ook in 2012 worden de Dagen van de Duurzaamheid georganiseerd. Het thema voor 2012 wordt bepaald in samenspraak met andere beleidsdomeinen.

M.b.t. het steunpunt duurzame ontwikkeling zal er een nieuw contract onderhandeld worden, en nieuwe opvolgingsorganen opgericht worden. Er zal ook bekeken worden hoe duurzame ontwikkeling als transversaal thema bewaakt kan worden in andere steunpunten.

3.6 De coördinatie van het Vlaamse beleid voor duurzame productie en consumptie

Strategische doelstelling:

Het Pact 2020 vraagt om kritisch te kijken hoe we vandaag produceren en consumeren. Er moeten belangrijke stappen gezet worden om tot een kringlooeconomie te komen. In de ViA-doorbraak 'de open ondernemer' is opgenomen dat er een belangrijke versterking zal komen van de financiële middelen voor research en van investeringen in geavanceerde onderzoeksinfrastructuur voor onder andere kennispeerpunten, zoals nieuwe (duurzame) materialen.

Het regeerakkoord stelt dat de Vlaamse overheid een voorbeeldfunctie moet vervullen met een duurzaam materialenbeleid, waarbij ze optimaal gebruikmaakt van het kringlooppincipe.

3.6.1 Realisaties 2011

Overlegforum duurzame productie en consumptie

In de Vlaamse Strategie Duurzame Ontwikkeling werd een actie geformuleerd aangaande de coördinatie voor duurzame productie en consumptie. Er werd een overlegproces opgestart met een groot aantal betrokkenen om concreet te analyseren hoe duurzame productie en consumptie gestalte kan gegeven worden en wordt er gestreefd naar het creëren van synergie en samenwerking. Verder werd ook al een werkgroep opgericht om afstemming te vinden tussen het Vlaams Charter Duurzaam Ondernemen (VCDO), en de ISO26000-standaard. Deze afstemming zal in overleg gebeuren met de betrokken beleidsdomeinen binnen de Vlaamse overheid (o.m. met WSE en met het Agentschap Ondernemen)

Ondersteuning van het transitienetwerk Plan C

Plan C is het transitieproces duurzaam materialenbeheer. De coördinatie en het beheer van het netwerk is de verantwoordelijkheid van OVAM. Het werk van Plan C heeft duidelijk gemaakt dat materialen door innovatie duurzaam (in al hun aspecten) kunnen worden gemaakt. Binnen het gecoördineerde Vlaamse beleid voor duurzame ontwikkeling wordt voortaan in de financiële ondersteuning van Plan C voorzien. In 2011 werd de verzelfstandiging van Plan C verder voorbereid en werd een evaluatie gemaakt van de werking i.s.m. het steunpunt.

3.6.2 Beleidsopties en –initiatieven 2012

Overlegforum duurzame productie en consumptie

In 2012 wordt verder vorm gegeven aan het overlegforum duurzame productie en consumptie tussen de beleidsdomeinen. Ook het tweede actieplan duurzame overheidsopdrachten (zie 3.4.2) staat in het teken van het streven naar een meer duurzame consumptie.

Ondersteuning van het transitienetwerk duurzaam materialenbeheer, Plan C

De verzelfstandiging van Plan C wordt verder ondersteund en structurele ondersteuning wordt voorzien. Er wordt gevolg gegeven aan het evaluatieproces aangaande de toekomst van Plan C en de richting die het transitieproces moet nemen.

3.7 Begroting 2012 voor duurzame ontwikkeling

Om bovenstaande beleidsdoelstellingen te realiseren, is er in de ontwerpbegroting 2012 een budget van 870 KEUR in het programma 'duurzame ontwikkeling'. Naast 170 KEUR aan algemene werkmiddelen en een cofinanciering van 147 KEUR voor het Steunpunt Duurzame Ontwikkeling, is er 123 KEUR voor subsidies in het kader van het algemeen duurzaam ontwikkelingsbeleid. Voor de structurele onderbouwing van de beleidsdoelstellingen in het kader van duurzaam bouwen en wonen is er 180 KEUR voor subsidies en 250 KEUR voor de structurele ondersteuning van vijf provinciale steunpunten.

4 Geografische informatie: naar een moderne, geïntegreerde digitale dienstverlening van de Vlaamse overheid

4.1 Stand van zaken 2011

De Vlaamse Regering heeft op 8 oktober 2010 het **GDI-Vlaanderen-plan 2011-2015** goedgekeurd. Het GDI-Vlaanderen-plan 2011-2015 vormt het strategische beleidsdocument van de Vlaamse Regering waarin de doelstellingen van het samenwerkingsverband GDI-Vlaanderen worden vastgelegd. Het beoogt de uitbouw van de Geografische Data-Infrastructuur (GDI) van Vlaanderen tot een geografische kruispuntbank. Het plan, werd opgesteld door het Departement DAR in samenwerking met de stuurgroep GDI-Vlaanderen, en geadviseerd door de GDI-raad³.

Het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen (AGIV) is de stuwende kracht bij de realisatie van het GDI-Vlaanderen-plan 2011-2015. De regels en voorwaarden waaronder het AGIV zijn missie, taken en bevoegdheden uitvoert, zijn op 8 oktober 2010 vastgelegd in de beheersovereenkomst 2011-2015. De beheersovereenkomst is in werking getreden vanaf 1 januari 2011.

Het AGIV heeft begin 2011 zijn **jaarverslag** uitgebracht over zijn verwezenlijkingen en bedrijfsvoering in 2010 (<http://www.agiv.be/gis/getDownload.ashx?id=1142>).

4.1.1 Digitale dienstverlening uitbouwen

In 2011 heb ik de nodige initiatieven genomen voor de verdere ontwikkeling van het **regelgevende kader** binnen GDI-Vlaanderen met het oog op de uitbouw van de Geografische Data-Infrastructuur (GDI) Vlaanderen tot een geografische kruispuntbank.

De uitbouw van de GDI werd geregeld met het decreet van 20 februari 2009 betreffende de **Geografische Data-Infrastructuur Vlaanderen (GDI-decreet)**. Het decreet zette de

³ De stuurgroep GDI-Vlaanderen is het overlegorgaan met vertegenwoordigers van de deelnemers aan GDI-Vlaanderen. De GDI-raad is een adviesraad met betrekking tot geografische informatie en is samengesteld uit vertegenwoordigers van maatschappelijke actoren en onafhankelijke deskundigen op het vlak van geografische informatie.

INSPIRE-richtlijn om. Na de inwerkingtreding eind 2010 met het besluit op de toegang en gebruik van de GDI voor Vlaamse overheidsinstanties zorg ik tegen eind 2011 voor een gelijkaardige regeling voor andere overheidsinstanties. Dit verhoogt de toegankelijkheid en het gebruik van de infrastructuur. Hulp- en crisisdiensten kunnen dan ook vlot en kosteloos toegang krijgen.

De stuurgroep GDI-Vlaanderen stelde in 2010 en 2011 de richtlijnen vast waardoor overheidsinstanties geografische data en diensten kunnen toevoegen aan de GDI.

Begin 2011 werd een nota opgemaakt betreffende de procedure voor de **erkenning van authentieke geografische gegevensbronnen**. Authentieke geografische gegevensbronnen zijn kwalitatief hoogstaande geografische gegevensbronnen, met een gegarandeerde bijhouding en een duidelijk beheer. Ze voldoen aan de principes van eenmalige gegevensinzameling en maximale gegevensdeling uit het e-government decreet en vallen eveneens onder de algemene regeling betreffende beheer, terugmeldplicht en privacy. Ze voldoen daarenboven aan de verplichtingen uit de INSPIRE-richtlijn betreffende de harmonisering van de gegevens en de publieke toegang via netwerkdiensten. Ze dienen ook verplicht gebruikt te worden door alle Vlaamse overheidsinstanties bij uitvoering van taken van algemeen belang. De Vlaamse Regering duidt, op voorstel van de stuurgroep GDI-Vlaanderen, de toekomstige authentieke geografische gegevensbronnen aan.

Op 1 juni 2011 heeft de Vlaamse regering het **Centraal Referentieadressenbestand (CRAB)** als eerste **authentieke (geografische) gegevensbron** erkend. Dit houdt in dat alle deelnemers van GDI-Vlaanderen (dit zijn alle Vlaamse overheidsinstanties) verplicht gebruik moeten maken van het CRAB bij het verwerken van adresgegevens tijdens het uitvoeren van taken van algemeen belang. Verder geldt er ook een meldingsplicht voor gebruikers die fouten of onvolledigheden vaststellen in het CRAB. Als beheerder van het CRAB richt het AGIV hiervoor een centraal meldingssysteem in, waarbij meldingen van gebruikers voor onderzoek worden doorgegeven aan de betrokken gemeente (initiator van adresgegevens). Door het samenspel van gebruiks- en meldingsplicht beschikken alle overheidsinstanties over dezelfde kwaliteitsvolle adresgegevens en wordt die kwaliteit op een gerichte manier mee op peil gehouden.

Ter ondersteuning van de gemeenten voor het opnemen van hun taak als initiator van adresgegevens, heeft het AGIV technologieën ontwikkeld waarmee de gemeente op decentrale wijze het CRAB kan bevragen en editeren. Hiervoor worden ook de nodige opleidingen georganiseerd.

Het gebruik van CRAB leidt tot kostenbesparing, een efficiëntere overheid en een betere dienstverlening. Zo moet voortaan een foutief adres nog maar in één bestand worden verbeterd, kan een gemeente reeds in het stadium van een verkavelingsprocedure een eenduidige adressering opleggen en kunnen allerhande adresgerelateerde gegevens (vergunningen, huisartspraktijken, scholen, groenvoorzieningen, ...) op kaart worden voorgesteld en in ruimtelijke analyses worden betrokken.

Bij de **aanmaak** en **actualisering** van het Grootchalig Referentie Bestand (GRB) zal ik verder de GRB-raad betrekken. Eind 2011 is het GRB-product voor ongeveer 237 van de 352 projectzones (ca 67%) beschikbaar. In 2011 zit reeds 41.733 km weg (op een totaal van zo'n 62.000 km in Vlaanderen) in de beheersdatabank. Deze zijn het resultaat van karteringen die afgerond werden. In 2011 startte het AGIV de GRB-kartering op in 47 extra projectzones. De nieuwe projecten zijn naar schatting goed voor 6.632 extra km weg die na afloop in het GRB gekarteerd zullen zijn. Daarmee komt het totale aantal projectzones, waarvoor de initiële aanmaak opgestart of afgerond is, op 302 of 86% van het totaal.

In 2011 zal AGIV ook twee nieuwe **GRB-diensten** beschikbaar hebben. Deze vormen een essentiële schakel in de productieketen van het GRB. Ze laten immers toe om de bijgewerkte gegevens zeer snel bij de klant te brengen.

De dienst 'GRB-basiskaart' richt zich naar de brede groep van gebruikers zonder enige voorkennis van het GRB. Een cartografisch kant en klare GRB-basiskaart wordt gevisualiseerd volgens voorgedefinieerde parameters. De 'GRB-raadpleegdienst' daarentegen is de dienst voor de doelgroep van professionele GDI-gebruikers. De individuele GRB-lagen (gebouwen, wegen, percelen,...) zullen in deze dienst afzonderlijk benaderd kunnen worden.

Het AGIV is in 2011 gestart met voorbereidingen van de aanmaak en beheer van een **middenschalgig wegenbestand** (Middenschalgig referentiebestand wegen – MRB-wegen). Het doel is een actueel en gebiedsdekkend wegenbestand met officiële straatnamen en wegnummers, dat wordt bijgehouden door de wegbeheerders in Vlaanderen. Het zal ondermeer gebruikt kunnen worden voor een efficiënter wegbeheer, de uitwisseling van informatie over de wegwerkzaamheden en mobiliteitsstudies op alle bestuursniveaus.

Om efficiënter informatie uit te wisselen tussen overheidsinstanties bij de behandeling van bouwvergunningen, milieuvergunningen, het uitreiken van een EPB-atteest, ... is **authentieke gebouwinformatie** nodig. Een gebouwenregister dat wordt afgestemd met het GRB en CRAB en waaraan alle instanties hun thematische gegevens m.b.t. gebouwen kunnen koppelen en uitwisselen, wordt voorbereid.

Het **Kabel en Leiding Informatie Portaal (KLIP)**, dat ik in 2007 heb opengesteld, draagt bij tot een betekenisvolle administratieve vereenvoudiging bij de uitvoering van werken in de buurt van kabels en leidingen. Professionele planaanvragers kunnen automatisch de nodige plannen aanvragen bij de beheerders van kabels en leidingen. In 2009 werden 90.000 planaanvragen uitgevoerd. In 2010 was dat aantal gestegen tot 114.000. De nutsmaatschappijen kunnen echter nog geen digitale informatie uitwisselen over de ligging van kabels en leidingen. Het vereiste model daarvoor, het Informatiemodel Kabels en Leidingen (IMKL), is alvast door het AGIV voorbereid en zal tegen eind 2011 worden gevalideerd door de betrokken partijen: kabel- en leidingbeheerders, planaanvragers en de betrokken overheden. Net voor de zomer heb ik samen met deze partijen een werkgroep Kabels en Leidingen opgericht. Daarin is afgesproken dat het AGIV eind 2011 het projectdefinitierapport zal voorstellen.

Het **Generiek Informatieportaal Openbaar Domein (GIPOD)** beoogt een betere informatie-uitwisseling over inkomsten op het openbaar domein voor bijvoorbeeld werken en evenementen. Het platform tracht ervoor te zorgen dat er meer afstemming komt tussen nuts- en/of wegenwerken, dat werken op omleidingstrajecten vermeden worden en dat conflicten tussen werken en evenementen beter kunnen gedetecteerd worden. Het GIPOD wil de informatiestromen die bij dit proces komen kijken optimaliseren om zo minder hinder te creëren voor weggebruikers en omwonenden. Hiertoe wordt een systeem ontwikkeld dat interoperabiliteit van de bestaande toepassingen toelaat door bestaande informatie met betrekking tot werken op het openbare domein uit te wisselen (eenmalige registratie, meervoudig gebruik). In 2011 werden de basisfunctionaliteiten ontwikkeld. Drie tussentijdse testversies, waarin gelijkmatig nieuwe functionaliteit werd voorgesteld, werden teruggekoppeld met de testgebruikers.

In 2011 werd de upgrade van de Flemish Positioning Service (**FLEPOS**) doorgevoerd. Zowel de in gebruik name van de nieuwe beheerssoftware als de vervanging van de basisstations werd voltooid. Met deze upgrade kan de dienstverlening nu beter afgestemd worden aan de noden van verschillende doelgroepen (landmeters, studiebureaus, ...).

De in 2010 gepubliceerde resultaten van de marktstudie 'Mogelijke innovatieve oplossingen door Vlaamse bedrijven en kennisinstellingen voor de uitbouw van de Geografische Data-Infrastructuur voor Vlaanderen' leren dat er heel wat opportuniteiten zijn, dat bedrijven en

kennisinstellingen met **innovatieve oplossingen** willen bijdragen tot de uitbouw van de GDI en dat ze vragende partij zijn om samen met AGIV snel tot tastbare resultaten te komen. In 2011 is er een platform opgericht om gezamenlijk naar innovatie oplossingen te zoeken.

De haalbaarheidsanalyse van het gebruik van **mobile mapping-beelden** in het kader van GRB-bijhouding wees uit dat deze beelden bruikbaar zijn voor detectie van wijzigingen op het openbaar domein. Momenteel gebeurt een brede evaluatie van het gebruik van en behoeften aan dergelijk beeldmateriaal.

Om de economische groei van de geo-ICT-sector te bestendigen en innovatie aan te moedigen en heb ik de stuurgroep GDI-Vlaanderen gevraagd om een beleidskader voor het commercieel en niet-commercieel **hergebruik** van geografische informatie uit te werken.. Voor de meeste geografische gegevens en diensten is commercieel hergebruik immers (nog) niet toegestaan (door de eigenaar). Om met de behoeften van de organisaties en bedrijven rekening te kunnen houden, heb ik voorafgaand de GDI-raad om advies gevraagd. De stuurgroep heeft vervolgens begin 2011 het beleidskader hergebruik van geografische informatie vastgelegd met als doel een ruimere beschikbaarheid en betere toegankelijkheid van geografische informatie te verwezenlijken.

4.1.2 Een efficiënte intrabestuurlijke dienstverlening uitbouwen

Via een centrale GDI-catalogus is het aanbod van geografische gegevens en diensten van de verschillende overheidsinstanties overzichtelijk gemaakt.

Zeven INSPIRE-compatibele GDI-raadpleegdiensten zijn vanaf 29 april 2011 beschikbaar. Het gaat om de raadpleegdienst 'administratieve eenheden', 'adressen', 'beschermde gebieden', 'bodemgebruik', 'hydrografie', 'orthobeeldvorming' en 'hoogte'.

Het AGIV engageert zich verder om de beheerders van de belangrijke gegevensbronnen te ondersteunen via het aanbieden van de nodige netwerkdiensten.

Het AGIV voorziet in de nodige raadpleeg- en overdrachtdiensten, al dan niet ingebed in een AGIV-applicatie of een applicatie van derden, waardoor de bijhoudingsactiviteiten op een vlotte manier kunnen gebeuren. Het AGIV zal bovendien de nodige begeleidingstrajecten opzetten (opleiding, documentatie, on-site ondersteuning, ...).

Het uitbouwen van deze gestandaardiseerde netwerkdiensten sluit aan bij het meerjarenprogramma "slagkrachtige overheid" en meer specifiek onder het sleutelproject 3.1 Betere dienstverlening door koppeling van databanken, integratie gegevensverkeer en back-office activiteiten en de ontwikkeling van een geïntegreerde Vlaamse publieksbalie. Het AGIV biedt als coördinator van de Vlaamse GDI gestandaardiseerde geografische diensten en databanken aan, zodat deze gegevens vlot binnen de Vlaamse overheden kunnen aangesproken worden en geïntegreerd worden in de bestuurlijke werkprocessen. Het AGIV levert hiertoe de nodige expertise als geografische dienstenintegrator. De nodige afspraken worden gemaakt met de in oprichting zijnde Vlaamse dienstenintegrator, zodat de gegevens, diensten en databanken beter op elkaar afgestemd worden.

4.1.3 Een efficiënte interbestuurlijke dienstverlening uitbouwen

In 2011 heb ik de **ondersteuning** van de **gemeenten** bij de **bijhouding** van het Vlaamse **adressenregister** (CRAB) fors opgevoerd. AGIV biedt nu webservices aan die het mogelijk maken op eenvoudige wijze een adres te wijzigen of te verwijderen. Er kunnen ook nieuwe adressen worden toegekend en dit al tijdens het ontwerp van een gebouw, weg of verkaveling. Gemeenten met een eigen adressenbestand kunnen bijwerkingen uitwisselen. Voor real-time bijwerkingen van het CRAB kunnen ze de eigen adresbeheerapplicatie koppelen aan het CRAB. Gemeenten zonder een eigen adressenbestand kunnen het CRAB online raadplegen en bijwerken met behulp van een nieuwe webapplicatie.

Er is ook constructief samengewerkt met de federale overheid en de andere gewesten om te komen tot een **samenwerkingsakkoord** voor de verspreiding en het **gebruik van adressen**. De bedoeling is dat alle overheidsinstanties in België op termijn de officiële straatnamen en huisnummers gebruiken. De gewesten dienen de gemeentelijke adresgegevens in te zamelen en te ontsluiten. De onderhandelingen zijn nog lopende.

Er wordt geopteerd om het **Middenschalg Referentiebestand Wegen (MRB-wegen)** aan te maken op basis van een bestand van het Nationaal Geografisch Instituut (NGI). Een eerste product is voorzien tegen eind 2012. Daartoe is op 1 oktober 2011 wordt een samenwerkingsprotocol afgesloten tussen de leidend ambtenaren van het NGI en het AGIV.

In samenwerking met de Vlaamse provincies en het Agentschap voor Landbouw en Visserij (ALV) heeft het AGIV in 2011 zijn coördinerende taak voortgezet voor de aanmaak van middenschalg **luchtopnames** en orthofoto's per provincie. In het najaar van 2011 zullen geactualiseerde orthofotomozaïeken van de provincies Limburg en Vlaams-Brabant ter beschikking worden gesteld aan de deelnemers aan GDI-Vlaanderen.

Het AGIV heeft in 2011 het themabestand **Vlaamse voorkooppochten** verder opgebouwd en beheerd. Zodoende wordt gestreefd naar een authentieke geografische gegevensbron voor Vlaamse voorkooppochten die als basislaag kan worden aangesproken door een uniek elektronisch loket met betrekking tot alle bestaande en toekomstige Vlaamse voorkooppochten. De ontwikkeling van dit e-voorkooppoket werd door de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) aangevat in 2011. Het AGIV is verder verantwoordelijk voor het beheersysteem, waarin de gegevens van de begunstigen worden opgeladen en bijgewerkt.

Begin 2011 werd door het Belgisch Voorlopig Coördinatiecomité (VCC) een discussienota rond een gezamenlijk **nationaal geoportaal** besproken. Dit nationaal geoportaal wordt gekoppeld aan het Vlaamse geoportaal, waarvoor in samenspraak met de betrokken deelnemers aan GDI-Vlaanderen, een visie heb uitgetekend. Op basis van deze visie zal het AGIV in het najaar 2011 starten met de ontwikkeling van het GDI-portaal.

Verder is er ook **landgrensoverschrijdend samengewerkt** rond geografische informatie. Daartoe heeft de minister-president in 2010 een memorandum of understanding ondertekend met de andere BENELUX-partners.

Ter ondersteuning van zijn activiteiten en van de activiteiten van de brede gebruikersgroep heeft het AGIV diverse informatiesessies georganiseerd, deelgenomen aan vakbeurzen, nieuwsbrieven verspreid en gebruikersbehoeften via enquêtes opgespoord. Op die manier kunnen geïnteresseerden sneller en frequenter geïnformeerd worden. De **lokale besturen** werden telkens als een specifieke doelgroep benaderd bij het beheer, het gebruik en de uitwisseling van geografische informatie. Daarnaast werden er in verschillende provincies initiatieven ontwikkeld om GDI kenbaar te maken bij de gemeenten. Dit gebeurde ondermeer door het samenwerkingsverband GIS-Vlaams-Brabant dat verschillende acties heeft opgestart en meerdere infosessies heeft georganiseerd om de gemeenten wegwijs te maken in de GIS-wereld. Op 25 november 2010 werd de jaarlijkse AGIV-trefdag georganiseerd, met zo'n duizend deelnemers. In 2011 vindt de AGIV-trefdag plaats op 17 november.

4.2 Beleidsopties en –initiatieven 2012

In 2012 zal ik met mijn diensten verder werken aan de realisatie van de doelstellingen uit mijn beleidsnota 2009-2014 en het GDI-Vlaanderen plan 2011-2015 van de Vlaamse Regering.

Het Departement DAR zal mij ondersteunen bij het voeren van een gecoördineerd beleid inzake geografische informatie en zorgen voor de beleidsdomein overschrijdende afstemming met de betrokken entiteiten van de Vlaamse administratie.

Het AGIV zal in 2012 de beleidsdoelstellingen die opgenomen zijn in haar beheersovereenkomst en verder geconcretiseerd in het ontwerp van ondernemingsplan 2012 realiseren.

4.2.1 Digitale dienstverlening uitbouwen

In 2012 zal er verder gewerkt worden aan de ontwikkeling van centrale en decentrale elektronische diensten en dit volgens open standaarden.

In 2012 zal het AGIV het **Kabel en Leiding Informatie Portaal (KLIP)** verder uitbaten en promoten. Op basis van het gevalideerde **Informatiemodel Kabels en Leidingen (IMKL)** en het projectdefinitierapport werken we aan de digitale ontsluiting van informatie over kabels en leidingen. Nog deze legislatuur komen we zo tot een digitale 'Atlas van de ondergrond'. Dat zal een verdere administratieve vereenvoudiging en een betere dienstverlening tot gevolg hebben, maar vooral de veiligheid op het terrein nog vergroten door de graafschade te verminderen.

Er is nood aan een betere informatie-uitwisseling over inname van het openbare domein voor bijvoorbeeld werken en manifestaties. Er is nood aan één uniek en generiek informatie-uitwisselingplatform voor activiteiten en processen die zich afspelen op het openbare domein. Het **Generiek Informatieplatform Openbaar Domein (GIPOD)** moet hiervoor zorgen.

In het voorjaar van 2012 zal een eerste versie van het **Generiek Informatieplatform Openbaar Domein (GIPOD)** worden voorgesteld. Op termijn zal het GIPOD de werking van het huidige Kabel en Leiding Informatie Portaal (KLIP), het coördinatiepunt wegenwerken (CPW), de bijhouding van het GRB en het te ontwikkelen elektronische instrument voor de synergie van geplande werken (werken in één sleuf) ondersteunen.

Voor de verdere opbouw en bijhouding van het **Grootschalig Referentie Bestand (GRB)** zal het AGIV, naast de algemene financiering voorzien door de GRB-dotatie, kunnen beschikken over de inkomsten die voortvloeien uit de aanvullende dotatie uit het Minafonds voor het Aqua-fin-aandeel, namelijk 253.000 KEUR en de heffingsinkomsten van de nutssector die 16.158.000 EUR bedragen.

Eind 2012 verwacht ik dat het GRB-product voor 301 van de 352 projectzones (ca. 85%) beschikbaar is. Ook alle GRB-skeletmetingen van ongeveer 16.000 km weg zullen eind 2012 beschikbaar zijn voor de partners. De GRB-productgegevens die eind 2011 beschikbaar waren voor 237 projectzones, worden in 2012 geactualiseerd voor wat betreft de terreinmutaties in en rond het openbaar domein als ook de veranderingen in de administratieve percelen. Beide updates worden jaarlijks uitgevoerd.

Dankzij procesoptimalisatie zijn de verwachtingen voor de aanmaak overtroffen en zal het GRB eind 2013 voor meer dan 95% gerealiseerd zijn. In 2010 werd ook gestart met de ontwikkeling van een systeem voor de dagelijkse verwerking van wijzigingen. Het laatste GRB-puzzelstuk zal worden gelegd tegen het einde van deze legislatuur zodat alle gemeenten kunnen beschikken over een actueel GRB-product.

Tegen eind 2012 maakt AGIV een eerste versie van het **Middenschallig Referentiebestand Wegen (MRB-wegen)** aan. Van alle openbare wegen in Vlaanderen zal de geografische en wegbeheerinformatie op uniforme wijze opgenomen en toegankelijk zijn.

Ik zal het initiatief nemen om het decreet inzake de harmonisering van **voorkooprechten** in werking te stellen.

Via de GDI-raad zal ik rekening blijven houden met de behoeften van de bedrijven en organisaties. Mijn voornemen om het hergebruik van geografische data aan te moedigen kadert binnen de doelstelling om de concurrentiekracht van de Vlaamse bedrijven te verhogen, zoals opgenomen in de beleidsnota 2009-2014. De Vlaamse bedrijven kunnen immers producten en diensten met toegevoegde waarde realiseren. De geografische sector is immers ook een bron van innovaties. Het VIA-plan van de Vlaamse Regering stelt dat geografische informatie een belangrijke grondstof is om onze kenniseconomie verder uit te bouwen. De vraag naar een duidelijk beschreven Vlaamse coördinatie en organisatie van operationele inzetbaarheid van nieuwe trends binnen de geo-innovatie neemt alsmaar toe. Samen met het AGIV moet de geografische sector aangemoedigd worden om innovatieve technologieën te ontwikkelen binnen een gunstig investeringsprogramma. Het AGIV zal daarom in 2012 in verdere samenwerking met kennisinstellingen en het bedrijfsleven, het kader uitwerken om te komen tot een meer gecoördineerde inzet van geo-innovatie bij de uitbouw van GDI-Vlaanderen.

De Vlaamse Regering besliste om de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) een nieuwe referentietaken te geven. Concreet breiden vanaf 1 januari 2012 de referentietaken van VITO uit, met de “Verdere ontwikkeling en exploitatie van de **Beeldverwerkingsketen GDI-Vlaanderen**”. Er is immers behoefte aan een gestandaardiseerd en sterk geautomatiseerd opslag- en verwerkingssysteem voor grotere volumes aan digitale beelddata. Daarom worden de bestaande activiteiten gebundeld in een operationele beeldverwerkingsketen GDI-Vlaanderen. Het VITO en het AGIV zullen samen instaan voor het beheer en het gebruik van de beeldverwerkingsketen. Voor 2012 betreft dit een bedrag van 1.575.200 EUR. Gelet op het structureel karakter van de samenwerking tussen AGIV en VITO wordt in eerste instantie een traject tot 2015 beschouwd.

De GDI-raad stelt dat het moeilijk is om goed opgeleide GIS-medewerkers te vinden. Ik heb dan ook gevraagd dat de GDI-raad zeer concreet zou beschrijven welke profielen men nodig heeft en nagaat of het bestaande onderwijsaanbod volstaat om die profielen aan te leveren.

Het AGIV zal als hoofdknooppunt de technische coördinatie van de Vlaamse GDI op zich nemen en een aantal generieke diensten voor alle gebruikers aanbieden. De GDI-Vlaanderen diensten worden aangeboden via één **geoportaal** dat de verschillende doelgroepen bedient (inclusief mobiele gebruikers). De ontwikkeling van dit geoportaal, geïnitieerd in 2011, wordt in zijn basisfunctionaliteiten in 2012 gerealiseerd. Centraal staat de GDI-catalogus, die de portaalbezoeker toelaat te snel nodige info te vinden.

4.2.2 Een efficiënte intrabestuurlijke dienstverlening uitbouwen

In 2012 zal ik bij de uitbouw van de Vlaamse GDI als een geografische kruispuntbank bijzondere aandacht besteden aan het integreren van de gegevens in de bestuurlijke processen. Dit vormt een zelfversterkend systeem: als de gebruiker de geografische gegevens uit die kruispuntbank vlot kan bevragen en garanties heeft naar volledigheid en actualiteit, zal hij geneigd zijn om deze data ook te gebruiken bij uitwisseling met andere gebruikers en zal hij ook bijdragen aan de bijhouding van deze geografische gegevens. Om deze integratie te bevorderen worden er als authentieke geografische gegevensbronnen opgezet die via geografische netwerkdiensten worden aangeboden. Dankzij deze netwerkdiensten wordt de uitwisseling van actuele geografische gegevens eenvoudiger. Alle **productdata** van het AGIV (inclusief het GRB) zullen op een efficiënte manier online beschikbaar komen voor de deelnemers aan GDI-Vlaanderen en in het bijzonder voor de Vlaamse overheidsinstanties die gebruik maken van het netwerk van de Vlaamse overheid.

Tegen eind 2011 zal het AGIV het **gebruik door de deelnemers** aan GDI-Vlaanderen van de geografische gegevensbronnen en diensten die het in eigen beheer heeft en de knelpunten die zij hierbij ervaren in kaart brengen op basis van een enquête. Op basis van de resultaten van deze enquête zal het AGIV, in samenwerking met de deelnemers aan GDI-Vlaanderen, gerichte acties opzetten ter verdere ondersteuning van een ruimer en meer geïntegreerd gebruik van geografische informatie binnen de (administratieve) processen van de deelnemers aan GDI-Vlaanderen.

In 2012 wil ik ook in de praktijk aantonen dat de Vlaamse GDI een basisinstrument is voor een slagkrachtige overheid. Via een **GDI-demonstratorproject** wil ik elkeen duidelijk laten zien dat de verscheidene en waardevolle overheidsgegevens die door de andere beleidsdomeinen worden beheerd, nog fel in waarde toenemen nadat ze gecombineerd worden met de authentieke geografische gegevensbronnen, met name het CRAB, het GRB, het MRB-wegen en de digitale luchtopnamen. In het demonstratorproject zullen het AGIV en het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG) officiële informatiebronnen met elkaar koppelen, waardoor een extra meerwaarde ontstaat op deze gegevens, zowel voor burger, bedrijven als overheid. Denk bijvoorbeeld aan officiële gegevens over waar precies erkende kinderopvang beschikbaar is. Doordat enkel authentieke overheidsgegevens gebruikt worden, is men zeker van de juistheid en actualiteit van de data. Op vandaag is dit met de verscheidene informatiebronnen op het internet lang niet het geval.

4.2.3 Een efficiënte interbestuurlijke dienstverlening uitbouwen

Om de dienstverlening optimaal te kunnen uitbouwen, moet de netwerkvorming niet alleen binnen de Vlaamse overheid een feit worden. Daarom wil ik werken aan een dienstverlening die de grenzen van de data-infrastructuren en dienstverlening van de eigen overheid overstijgt. Er zal nauw samengewerkt worden met de lokale overheden, de federale overheid en de andere gewesten om een gemeenschappelijk stelsel van authentieke geografische gegevensbronnen (adressen, gebouwen, wegen, waterwegen, ...) op te zetten.

Heel wat lokale besturen hebben nog onvoldoende oog voor de vele mogelijkheden die geografische informatie biedt om hun organisatie en beleid te verbeteren. Daarom dient blijvend ingezet te worden op de betrokkenheid van de lokale besturen bij de initiatieven van de Vlaamse Overheid. Naast medezeggenschap via de stuurgroep GDI-Vlaanderen en haar werkgroepen voorziet het AGIV opnieuw talrijke opleidings- en vormingssessies en gratis software tools. Daarnaast bereidt de stuurgroep GDI-Vlaanderen een actieplan voor om de gemeenten verder te ondersteunen bij de implementatie van het GIS-gebruik voor de werking van hun algemene taken.

In 2012 zal het AGIV een eerste versie van het **gebouwenregister** ontwikkeld hebben voor de gebouwen gelegen op het grondgebied van de stad Antwerpen. Dit gebouwenregister zal een cruciale rol spelen in het doorbraakproject van de digitale bouwaanvraag en is een pilootproject in de opbouw van een authentiek gebouwenregister voor Vlaanderen. Hierbij zal een uitwisselingsformaat worden afgesproken waardoor informatie over gebouwen tussen de betrokken overheidsdiensten op een éénduidige manier kan uitgewisseld worden. Hierdoor wordt éénmalige inzameling en meervoudig gebruik van gebouwgegevens mogelijk.

Een belangrijke efficiëntiewinst kan in het kader van de verkoop van vastgoed gerealiseerd worden door de **digitalisering van de 'notarisbrief'** (inlichtingenformulier vastgoedinformatie). Met de uitbouw van de GDI komen verschillende authentieke geografische gegevensbronnen, noodzakelijk voor het inlichtingenformulier vastgoed, ter beschikking op een gestandaardiseerde wijze. Dit zijn essentiële bouwstenen om verdere stappen te zetten in het automatiseren van het inlichtingenformulier vastgoed. Een visienota over hoe de GDI kan bijdragen aan deze informatieverplichting, wordt in overleg met de betrokken partijen in 2012 opgesteld.

5 Publiek-private samenwerking

In mijn beleidsnota 2009 – 2013 werden mede op basis van de aanbevelingen van het Rekenhof en een benchmarkstudie die toen liep in de schoot van het Kenniscentrum PPS drie strategische thema's naar voor geschoven voor deze legislatuur: ten eerste het (verder) operationaliseren van meerwaarde bij en uit PPS; het inzetten op project- en contractmanagement, evenals de inbreiding van de knowhow van de publieke sector en tenslotte de monitoring van PPS-projecten. Vorig jaar schetste ik voor het begrotingsjaar 2010 de stand van zaken van de realisatie van deze doelstellingen en gaf ik verdere invulling aan de doelstellingen voor 2011.

De beleidsbrief van 2012 is eveneens op dezelfde manier gestructureerd, met name in hoeverre het vooropgesteld beleid en de strategische en operationele doelstellingen voor het aflopend begrotingsjaar en geplande verwezenlijkingen voor het komend jaar 2012 wordt opgevolgd.

Graag verwijs ik u, in navolging van vorig jaar, voor een uitgebreider verslag van de werking van het Kenniscentrum Publiek-Private Samenwerking, de Vlaamse kennisinstelling inzake PPS, evenals de in het afgelopen jaar opgezette activiteiten ter realisatie van het beleid en de uitvoering van de aanbevelingen inzake PPS van het Rekenhof naar het jaarrapport. Voor meer uitgebreide informatie over de projecten van alternatieve financiering en PPS verwijs ik naar de rapportering inzake alternatieve financiering, wederom onder de coördinatie van mijn diensten in het najaar van 2011 tot stand gebracht. Ik breng daarbij onder de aandacht dat ik deze rapportering naar aanleiding van een recente opvolgaudit inzake PPS van het Rekenhof opnieuw verder heb verfijnd en uitgebreid.

5.1 *Stand van zaken*

5.1.1 Naar meerwaarde bij en uit PPS

Dat meerwaarde een centrale rol speelt bij PPS kan niet voldoende herhaald worden. Zowel in het regeringsakkoord, waar werd gesteld dat enkel voor PPS zal worden gekozen indien deze realisatievorm een meerwaarde zal hebben, als in mijn beleidsnota en –brieven, blijf ik prioriteit leggen bij de noodzakelijkheid van meerwaarde bij een potentieel PPS-project.

In 2011 werd de meerwaardescan, een gestandaardiseerd instrument om de meerwaarde van een DBFM-project in een vroeg stadium na te gaan, alvast toegepast op LIVAN 1 (een tramverlengingsproject van de Lijn) als pilootproject. Ook het project van de Kilometerheffing staat op de agenda.

Deze meerwaardescan is één van de verschillende geactualiseerde instrumenten die het Kenniscentrum de laatste jaren heeft ontwikkeld. Dit instrumentarium wordt integraal gelinkt aan het procesdraaiboek dat dit jaar werd afgerond. Dit procesdraaiboek geeft per projectontwikkelingsfase aan welke stappen de aanbestedende overheidsdienst moet doorlopen, welke instrumenten de overheidsdienst daarvoor kan inzetten en wat de output daarvan zal zijn. Er wordt ook aangegeven welke andere partijen welke stappen moeten uitvoeren, en welke rol de belangrijkste actoren moeten spelen. Het procesdraaiboek heeft tot doel een overzicht te geven van de procedure die de Vlaamse overheid moet volgen om een DBFM-project op te zetten om zo maximaal de verwachte meerwaarde te garanderen. Uiteraard is dit procesdraaiboek afgestemd op de vernieuwde Vlaamse projectprocessen (in het kader van versnelling investeringsprojecten).

Voorafgaand aan de meerwaardescan dient de projecteigenaar goed na te denken over de inhoud en de vorm van zijn project, m.a.w. moet hij zijn project gedetailleerd definiëren. Om dit proces te ondersteunen, zodat er ook voldoende materiaal beschikbaar is op het moment dat de meerwaardescan wordt ingezet, heeft het Kenniscentrum PPS een template of leidraad ontwikkeld voor het opmaken van een DBFM-projectdefinitie. Deze

projectdefinitie bevat grotendeels dezelfde thema's als de meerwaardescanoefening en zijn bijgevolg sterk gelinkt.

In 2010 werden gestandaardiseerde proceduredocumenten en modelcontracten opgemaakt. Het Kenniscentrum wil vooral vereenvoudigde DBFM modellen voor kleinere projecten, aanreiken, m.a.w. voor projecten met een bouwkost van maximum 50 miljoen euro. Projecten van deze omvang maken het gros uit van de projecten van onze aanbestedende overheden, maar blijken in de praktijk vaak hoge transactiekosten met zich mee te brengen en/of veel tijd te kosten om op te zetten. Om de degelijkheid en de toegankelijkheid van deze "mini – DBFM modellen" empirisch te onderbouwen, werden medio 2011 contacten gelegd met andere aanbestedende diensten met concrete projecten/projectplannen om deze modellen bij de aanbestedingsprocedures aan te wenden en verder op het terrein te verfijnen. Alzo is de basis gelegd voor een meer gestandaardiseerde aanpak op maat van kleinere projecten en infrastructuur met PPS-potentieel en meerwaarde.

In 2011 werd eveneens een catalogus ontwikkeld van outputspecificaties. Deze catalogus moet het voor de projectleider van kleinere vastgoedprojecten mogelijk maken om de outputspecificaties op een meer gestandaardiseerd en gebruiksvriendelijk mogelijke manier op te stellen. De projectleider kan via deze informatiebeheerapplicatie de gewenste ruimtes selecteren, en de outputspecificatie aanpassen aan de specifieke noden van zijn project.

De meeste instrumenten, zoals hiervoor beschreven, en het procesdraaiboek zelf, zijn gestandaardiseerde producten. Een belangrijke actie om de meerwaarde in PPS-projecten te verhogen of te bewaren, is immers standaardisatie. Standaardisatie kan de transactiekosten beperken en draagt bij tot de voorspelbaarheid van een project.

5.1.2 Inzetten op project- en contractmanagement en inbreiding van de knowhow van de publieke sector

PPS kan een instrument zijn om de efficiëntie en effectiviteit van de overheid te verhogen. Het noodzaakt immers een doorgedreven voorbereiding en professioneel opdrachtgeverschap. Succes daarin vereist bijgevolg een sterk project- en contractmanagement. Om hiertoe te komen heb ik een meersporenbeleid opgezet, zodat de actoren van een PPS-proces verder geprofessionaliseerd worden.

Afgelopen werkingsjaar heb ik in het kader van het ambtelijke PPS-platform een aantal verdiepende workshops rond PPS georganiseerd om overheidspersoneel en projectleiders meer vertrouwd te maken met de opzet, uitvoering en begeleiding van PPS-projecten. De volgende activiteiten hebben plaatsgevonden: *1 juni 2011*: rol en verantwoordelijkheden van de leidend ambtenaar tijdens de bouwfase van een DBFM-project, *eind september 2011*: projectfinanciering. Op 28 juni 2011 organiseerde ik een PPS-seminarie voor alle geïnteresseerden m.b.t. gebiedsontwikkeling waar deze gebiedsontwikkelingen vanuit Europeesrechtelijk perspectief werden bekeken en vanuit juridisch perspectief in de praktijk.

Vorig jaar werd een nieuwe opleidingsmodule ontwikkeld over DBFM namelijk de masterclass DBFM, welke dit jaar tweemaal succesvol werd ingericht (10 mei en 17 november). De tweedaagse PPS-basisopleiding werd gegeven op 17 en 18 maart.

Het Kenniscentrum organiseert niet enkel opleidingen maar bevordert ook proactief de kennisoverdracht door deelname aan seminars en studiedagen van derden. Voorbeelden zijn: het seminarie 'de financiële risico's van PPS', 'het symposium Gunnen op waarde', 'de PPP day', enz.

Vanuit zijn rol als kennismakelaar heeft het kenniscentrum ook dit jaar zowel voor informatieverzameling, als voor verwerking en verspreiding van de informatie gezorgd. Voorbeelden van publicaties zijn deze over "Tips and tricks van gebiedsontwikkelingen", de verschillende modelcontracten (beschikbaar op de website) en de leidraad voor een DBFM-projectdefinitie.

Verder zal het Kenniscentrum, in functie van kennisverspreiding, deelnemen aan de Europese 'Open Days' (de Europese Week van Regio's en Steden) met de organisatie van de workshop: 'Local government PPP. Delivering sustainable infrastructure' (13 oktober 2011) en de deelname aan de workshop van het Europese expertisecentrum PPP (EPEC). Op dit Europese forum ligt de nadruk op lokale PPS-projecten en zal de Vlaamse ervaring in de kijker worden gezet. De workshop mag alvast op een zeer grote interesse rekenen want was binnen een mum van tijd volzet en ontvangt gasten uit Turkije, Finland, Kroatië, Hongarije, Slovenië, Noorwegen, Cyprus, Malta, Griekenland, Nigeria, Italië, Letland, Estland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk. Bovendien biedt deze actieve deelname een opportuniteit aan het Kenniscentrum om haar internationale netwerk verder uit te bouwen. Nog steeds neemt het Kenniscentrum actief deel aan een aantal internationale werkgroepen van EPEC, EIB en UNECE. en leverde zo een belangrijke bijdrage aan de verspreiding en uitwisseling van kennis op het Europese niveau. De opgedane ervaringen worden uiteraard teruggekoppeld door deelname in de projectteams, door publicaties en door de werking van het ambtelijk PPS-platform. De expertise van het Kenniscentrum met grote en complexe (infrastructuur)projecten werd ook op andere wijzen gevaloriseerd. Zo maakt het Kenniscentrum bijvoorbeeld actief deel uit van het projectteam Versnelling Investeringsprojecten waar ze haar kennis inbrengt rond een vernieuwd Vlaams planningsproces. Voorts heeft het Kenniscentrum om de doorstroming van de verworven en verzamelde kennis en ervaring inzake PPS te bevorderen, verschillende projecten mede begeleid door deelname in stuurgroepen en projectteams (voorbeelden zijn onder meer de ontwikkeling van sportinfrastructuur en de Kilometerheffing).

5.1.3 Monitoring van PPS-projecten en –beleid

Het vorige beleidsjaar jaar publiceerde ik voor de eerste keer binnen de beleidsperiode een jaarverslag m.b.t. de activiteiten van het Kenniscentrum PPS en de realisaties inzake het PPS- beleid. Een nieuwe rapportering is thans in voorbereiding.

Daarnaast wordt voor de vijfde maal gerapporteerd over de projecten met alternatieve financiering, waarbij maximaal wordt rekening gehouden met de aanbevelingen van het Rekenhof, zowel uit de audit van 2009 als de toetsing in de PPS-opvolgaudit van de 4e rapportering voorjaar 2011. De scope wordt o.a. aangepast en de toegankelijkheid en transparantie wordt verhoogd

5.2 Prognoses 2011 – 2012

5.2.1 Naar meerwaarde bij en uit PPS

In deze paragraaf blik ik vooruit op de activiteiten van het Kenniscentrum PPS op het volgend werkingsjaar 2012. In het vorige werkingsjaar werden er zowel instrumenten en standaarden nieuw ontwikkeld en werd gekeken in welke projecten deze modellen op zeer korte termijn kon worden toegepast. Deze toetsing is essentieel om de bruikbaarheid te garanderen en eventuele aanpassingen of actualisaties door te voeren. Verwacht wordt dat ook het komende jaar deze oefening verder zal gebeuren en dat er nog onvermijdelijke bijstellingen en verfijningen zullen gebeuren. In die zin kan erop worden gewezen dat Eurostat naar aanleiding van de economisch en financiële crisis wederom haar interpretaties verstrengde in het kader van de ESR-neutraliteit van PPS-projecten. Ook inzake het gebruik van de gunningsprocedures zijn, ik kom er later op terug, wijzigingen te verwachten. Het contract- en gunningsmatig standaardiseren van kleinere projecten blijft daarmee een voortdurende uitdaging.

Meer algemeen blijft de aandacht aan de processen bij PPS en in het bijzonder de toepassing op het terrein van de ontwikkelde instrumenten om PPS te faciliteren en standaardiseren een groot en terecht aandachtspunt. Ik kan in die zin ook volledig de opmerkingen van het Rekenhof in hun audit van 2011 bijtreden. Ik zal ook het komende

jaar ruime aandacht besteden aan de verspreiding van de instrumenten en hun gebruik en waar mogelijk en opportuun zullen de instrumenten worden ingezet in geselecteerde cases. Naar aanleiding van een 2011 opgestart onderzoek aangaande risicobeheersing bij PPS, zullen we het komende beleidsjaar zeer praktische aanbevelingen doen aangaande de toepassing van risicobeheersing bij PPS en deze illustreren aan de hand van “best practices”.

We bestuderen daarenboven, in overleg met andere partners, de meerwaarde van andere geïntegreerde innovatieve contractsvormen en aanbestedingstechnieken als verschijningsvormen van PPS (DB-, DBM-, DBF-formules, enz.). Wanneer het woord PPS valt wordt vandaag nog te veel gedacht aan DBFM en andere formules op basis van private projectfinanciering, technieken die vandaag ingevolge de financiële en de economische crisis, het moet worden toegegeven, minder evident zijn geworden (schaarsheid kapitaal, hogere financieringskost, enz.). PPS is echter veel meer dan deze laatste vormen en draait rond samenwerking en synergie. Waar klassieke aanbestedingen niet de gewenste resultaten zouden kunnen geven zijn veelal diverse andere innovatieve contractsvormen zoals allianties en gebiedsontwikkelingen denkbaar om tot goede resultaten te komen. Meerwaarde moet daarbij alleszins telkens het uitgangspunt zijn. Nog meer dan vroeger is het in de huidige sociaaleconomische situatie van groot belang dat de projecten en structuren met de grootste zorg worden geselecteerd en dat indien de PPS gepaard gaat met langetermijnengagementen deze met de grootste zorg en bedachtzaamheid werden voorbereid, rekening houdend ook met opgedane ervaringen en goede praktijken.

Ten slotte starten we met betrekking tot de PPS-contractering een veranderingsproject met het oog op de implementatie van de nieuwe wetgeving overheidsopdrachten. Thans dient rekening te worden gehouden met de wet van 1993 en de uitvoeringsKB's van 1997. Weldra zal de wet van 15 juni 2006 en het nieuwe KB plaatsing en uitvoering in werking treden. Dit zal belangrijke wijzigingen meebrengen voor alle overheidsopdrachten en gunningsprocedures aangaande PPS.

5.2.2 Inzetten op project- en contractmanagement en inbreiding van de knowhow van de publieke sector

We zetten onze rol als kennismakelaar voort door blijvend in te zetten op volgende kennisoverdrachten:

- minstens 3 activiteiten in het kader van het ambtelijk PPS-platform;
- permanent geactualiseerde websites met basis- en experteninformatie;
- organiseren en ondersteunen van opleidingen en seminars o.a. masterclass DBFM, de basisopleiding PPS en de masterclass gebiedsontwikkeling en dit laatste samen met andere partners zoals de bouwmeester en het team stedenbeleid;
- opzetten van een congres aangaande de invoering van de nieuwe procedure van concurrentiedialoog, een nieuwe Europese gunningsprocedure bedoeld voor complexe PPS-projecten;
- opmaken en actualiseren van bestaande en nieuwe publicaties om kennis en ervaringen te delen;
- gestructureerd uitwisselen van kennis via internationale platformen zoals de EPEC, de UNECE en het netwerk met Nederland, Frankrijk en Duitsland.

Vervolgens blijf ik gericht een beroep doen op de expertise van het Kenniscentrum op project- en programmaniveau. Zo continueert het Kenniscentrum haar rol in de ondersteuning van en adviesverlening aan een aantal projecten zoals de Kilometerheffing, het sportinfrastructuurplan Vlaanderen, een aantal projecten in de natte sector, projecten in het kader van het stadsvernieuwingsdecreet, en andere, in voorkomend geval nieuwe, projecten. De inzet zal daarbij op verschillende niveaus gebeuren. Ter illustratie kan worden gewezen op het project van de Kilometerheffing waar zowel vanuit Vlaanderen als

intergewestelijk een doordachte en professionele projectorganisatie werd opgezet. Naast een politiek coördinatieplatform kan er daarbij melding worden gemaakt van een ambtelijk coördinatieplatform en een operationeel projectmanagement office. Het Kenniscentrum is zowel vertegenwoordigd in het gewestelijke ambtelijk coördinatieplatform als in de projectmanagement office waar het zich in nauwe samenwerking met het consultancyconsortium Fairway zal toespitsen op het juridische en PPS-kader. Daartoe werd specifiek vanuit het Kenniscentrum aan het projectmanagement office een deeltijds juridisch expert ter beschikking gesteld. Voor het sportinfrastructuurplan Vlaanderen versterkt het Kenniscentrum enigszins vergelijkbaar, reeds enkele jaren, de 'Sportfacilitator', een team van experts dat zeer intensief werkt aan het opzetten van de diverse sportinfrastructuurprojecten. Voor de Stadsvernieuwingsprojecten werd dan weer, meer recent, een expert van het Kenniscentrum aangeduid als jurylid. Ten slotte zullen we de expertise van het Kenniscentrum verder inzetten in het project 'Versnelling Investeringsprojecten'.

5.2.3 Monitoring van PPS-projecten

Ook in 2012 zal opnieuw een uitgebreid rapport worden opgemaakt met een gedetailleerd overzicht van de activiteiten van het Kenniscentrum PPS en de realisaties inzake het PPS-beleid. Daarnaast zal eveneens worden gerapporteerd over de projecten met alternatieve financiering. Beide rapporteringen zullen maximaal worden geactualiseerd en geoptimaliseerd o.b.v. de aanbevelingen van het Rekenhof.

6 Geïntformeerd beleid in beslissende tijden

6.1 *Beleidsondersteuning via onderzoek en monitoring*

De Vlaamse Regering beschikt continu over betrouwbare analyse- en monitoringinstrumenten en over beleidsgerichte studies die haar toelaten de gevolgen van externe ontwikkelingen op langere en kortere termijn in samenhang in te schatten.

6.1.1 *Geïntegreerd en toekomstgericht onderzoek uitvoeren ter ondersteuning van strategische beleidskeuzen*

Ter aanvulling van de domein specifieke onderzoeken die zullen worden uitgevoerd door de derde generatie steunpunten, zal het onderzoeksprogramma van de Studiedienst van de Vlaamse Regering beleidsdomein overschrijdende thema's uitdiepen die relevant zijn voor de uitvoering van het algemene regeringsbeleid. Daarbij zullen in hoofdzaak demografische, macro-economische en sociaal-maatschappelijke aspecten aan bod komen.

Realisaties 2011

Op 16 juni 2011 stelde ik de tweede editie van de Sociale Staat van Vlaanderen voor in het Vlaamse Parlement. Dit initiatief kadert in een resolutie van het Vlaams Parlement waarbij een synthese wordt gevraagd over beschikbare onderzoeksresultaten over de leefsituatie van de Vlamingen. De focus lag in deze editie op de internationale vergelijking van de leefsituatie van de Vlamingen met deze in de andere Europese landen. Voor de realisatie van dit onderzoeksprogramma vormde de Studiedienst een netwerk met de Vlaamse universiteiten en hogescholen.

Er werden twee SVR-studies aangekondigd. De studie over mediageletterdheid wordt eind september 2011 voorgesteld op een studiedag. De focus ligt op het bezit en het gebruik van online en offline media en de gevolgen hiervan voor bepaalde bevolkingsgroepen. Drie van de vijf artikels werden uitbesteed aan Vlaamse onderzoekscentra. Het onderzoek werd mede begeleid door de betrokken afdeling in het departement CJSM en IBBT.

Eind 2011 verschijnt de studie over de projecties van de bevolking en de huishoudens voor de Vlaamse gemeenten. In dit boek wordt de methodologie toegelicht die de Studiedienst toepaste en worden meervoudige analyses op de projecties voorgesteld.

In 2011 worden ongeveer 20 webartikels geschreven over actuele maatschappelijke thema's, ze worden verspreid via de website. Het onderzoeksprogramma van de Studiedienst en de aangekondigde onderzoeken, zijn vindbaar op website www.vlaanderen.be/svr

Beleidsopties en –initiatieven 2012

In 2012 staat de publicatie van twee nieuwe SVR-studies op de agenda met name over:

- De **inter- en intragenerationele solidariteit**. 2012 wordt het 'Europees Jaar van Actief Ouder worden en Solidariteit tussen de Generaties'. Meerdere aspecten van familiale solidariteit zullen worden bestudeerd aan de hand van meerdere bronnen zoals financiële transfers tussen en binnen generaties, maar ook de tijd die besteed wordt aan zorg voor ouders, kinderen en kleinkinderen, wie wordt geacht zorg te dragen voor ... (rol van overheid). Dit onderzoek is relevant in het kader van de 'ViA doorbraak over de Warme Samenleving' en geeft onder meer een antwoord op de resolutie over de impact van de vergrijzing.

- **De open economie.** Deze studie is relevant voor de 'ViA doorbraak Open Ondernemer' en de transitie naar internationaal ondernemerschap. Hij vult tevens de beleidsmonitorrapporten (Pact, Europa 2020) aan die indicatoren beschrijven over de internationale handel, de marktaandeelen van onze export in de groei-economieën.
- **10-tal webartikels** over onder meer de conjunctuur, de macro-economische vooruitzichten, participatie van kansengroepen, e.a. op basis van beschikbare bronnen.

In 2012 worden nieuwe onderzoeken opgestart (publicatiedatum in 2013) :

- In het kader van het Vlaams stedenbeleid komt de 2de editie uit van De **Stad maakt het verschil!** Deze publicatie vult het indicatorenboek 'De Stadsmonitor' aan met diepgaandere analyses over de bevolkingssamenstelling, herkomst, gedragingen en houdingen van de stedelingen tegenover aspecten van de leefbaarheid van hun stad, wonen en werken in de steden, migratiestromen en zo meer. Er zal een koppeling gebeuren van objectieve en subjectieve data, van surveygegevens met buurtgegevens en trendonderzoek op basis van vier opeenvolgende surveys 'Thuis in de Stad'. Dit onderzoek is tevens relevant in het kader van de 'ViA doorbraak over Groen en Dynamisch Stedengewest'.
- **Gezinstransities** (gezinsvorming, relatie ontbinding, transitie tussen verschillende gezinstypes e.a) en de gevolgen hiervan voor het individu (vb. levenstevredenheid, gezondheid, inkomen...), het gezin (vb. zorgrelaties, functioneren van het gezin) en voor het maatschappelijk functioneren (vb. arbeidsparticipatie, schoolprestaties bij kinderen,...). Er zullen zowel observaties als percepties worden beschreven. Het kan helpen om leemtes in de kennis over kinderen, jongeren, alleenstaanden, samengestelde gezinnen enz.(zie ook Jeugdbeleidsplan) te verhogen.

6.1.2 Jaarlijks volgen van omgevingselementen en effecten van het overheidsbeleid

Realisaties 2011

In oktober 2011 stel ik de 19^e editie van VRIND, het regionale indicatorenboek, voor. Naar aanleiding van het internationale jaar van de vrijwilliger wordt aan dit thema een focus gewijd. Deze beleidsmonitor komt tot stand in samenwerking met alle diensten van de Vlaamse overheid. Er is afstemming met de opvolging van het Vlaamse regeerakkoord en met het Pact 2020.

Beleidsopties en –initiatieven 2012

VRIND 2012 zal aan de hand van gevalideerde indicatoren (door beleidsraden) nagaan in welke mate de uitvoering van de beleidsmaatregelen die in het Vlaamse regeerakkoord (afstemming met opvolging van regeerakkoord door de Stafdienst van de Vlaamse Regering) en in de onderscheiden beleidsnota's worden aangekondigd, halverwege de legislatuur al tot meetbare effecten hebben geleid. De indicatoren worden in nauw overleg met de beleidsdomeinen geselecteerd. Ik stel de resultaten voor naar aanleiding van de Septemberverklaring in het Vlaams Parlement.

VRIND 2012 is de twintigste editie in deze reeks, daarom zal een evenement worden georganiseerd waarin het belang van beleidsmonitoring en ervaringen in binnen- en buitenland over de doorwerking van monitoren naar het beleid, onder de loep worden genomen. Dit evenement zal gekaderd worden in 'Vlaanderen in Actie'.

6.2 Coördinatie van statistiefunctie binnen de Vlaamse overheid

De Vlaamse Regering zal haar bevoegdheid op het gebied van openbare statistiek maximaal benutten en zal de statistiekproductie efficiënt organiseren. Waar dit een meerwaarde betekent, zullen samenwerkingsinitiatieven met internationale, federale en lokale statistiek producerende instanties worden afgesloten.

6.2.1 Optimaal gebruik van bestaande databanken bevorderen en primaire dataverzameling organiseren

Realisaties 2011

In het voorjaar 2011 werd naar jaarlijkse traditie een face to face enquête georganiseerd bij 1500 Vlamingen (Belgen en niet-Belgen van 18 jaar en ouder) en werden een aantal vaste modules opgenomen (sociaal kapitaal, tevredenheid met levensaspecten, vertrouwen in instellingen). Er werden ook vragen gesteld die relevant zijn voor monitoringrapporten en gepland onderzoek onder meer over de leefsituatie (parallel met stadsmonitor), de discriminatie ten aanzien van holebi en vreemdelingen (integratiemonitor), de informele zorg (familiale solidariteit) enz. Deze resultaten worden verwerkt in VRIND, Pact en SVR-publicaties. De resultaten staan tevens ter beschikking van derden voor wetenschappelijke doeleinden.

In het kader van de Stadsmonitor 2011 werd in het voorjaar in samenwerking met het Agentschap Binnenlands Bestuur een grootschalige postenquête georganiseerd bij de 13 centrumsteden met vragen over de leefsituatie in de steden (responsgraad van 50%). Deze resultaten worden verwerkt in indicatoren die de beleving en gedragingen van de stedelingen in beeld brengen. In december 2011 wordt de publicatie aan een ruim publiek voorgesteld.

In 2011 wordt ten slotte de tevredenheid van de lokale besturen (voorjaar) en van de burgers (najaar) met de dienstverlening van de Vlaamse administratie gemeten. Deze surveys (webenquête, postenquête) maken deel uit van het Meerjarenprogramma Slagkrachtige Overheid. De efficiëntie inspanningen van de Vlaamse overheid mogen immers niet ten koste gaan van de tevredenheid van de klanten. Deze meting geldt als nulmeting voor de effecten van de sleutelprojecten, vooral dan kwalitatieve baten zoals minder planlasten en administratieve lasten, het imago van de Vlaamse administratie als betrouwbare, klantvriendelijke en efficiënte partner, de perceptie van de informatie verstrekt door de overheid.

Beleidsopties en –initiatieven 2012

De **survey naar waarden, houdingen en gedragingen van Vlamingen** wordt in 2012 naar jaarlijkse traditie georganiseerd bij een representatief staal van Vlamingen. In 2012 wordt de SCV-survey niet langer gekoppeld aan de International Social Survey (voorheen als drop off achtergelaten bij de respondenten van de face to face enquête). In 2013 zullen twee jaarthema's op basis van een internationale vragenlijst gelijktijdig worden bevraagd bij een representatief staal van de bevolking via een afzonderlijke postenquête. De organisatie in de Vlaamse Gemeenschap zal gebeuren in overleg met het Waals Gewest (onder meer afspraken over steekproeftrekking in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest).

In 2012 zal de drop-off vragenlijst die aansluit bij de SCV-survey handelen over opvattingen over huwelijk, samenwonen en ouderschap. Deze vragenlijst is een opvolging van de postenquête die in 2003 werd georganiseerd (Bevolking en Beleid in Vlaanderen-

CBGS). De onderzoeksvragen die men hiermee onder meer in de studie over gezinstransities wil beantwoorden, zijn de volgende: "Zijn de opvattingen over huwelijk en ouderschap gewijzigd in een periode dat veel veranderde inzake de feitelijke leefvorm? Gegeven de instabiliteit van relaties en gezinnen en de trend tot individualisering, hoe belangrijk zijn de familiebanden voor de Vlamingen?"

In 2012 wordt tevens een enquête georganiseerd bij de **Vlaamse bedrijven** met de vraag of ze **tevreden zijn over de dienstverlening van de Vlaamse administratie**. Dit initiatief past in het sleutelproject 'Barometer van een slagkrachtige overheid'. In 2011 beantwoordden de burgers en de lokale besturen al een gelijkaardige vragenlijst in het kader van het 'Meerjarenprogramma Slagkrachtige Overheid'.

6.2.2 Samenwerking met federale instanties voor meer regionale data

Realisaties 2011

De Studiedienst van de Vlaamse Regering kan de data die door ADSEI worden geproduceerd en beheerd sinds september 2011 rechtstreeks bij deze instelling bestellen zonder voorafgaand advies van de Privacy Commissie. Hierover werd in 2011 een kadercontract onderhandeld met de drie gewestelijke statistiekinstellingen. Er werd tevens een machtiging bij het Rijksregister verkregen (bij KB) om data op te vragen over de (nieuwe) samenlevingsvormen.

Het macro-economische prognosemodel (HERMREG) dat sinds enkele jaren wordt opgebouwd door het federale Planbureau in samenwerking met de drie gewesten, is ondertussen uitgebreid met modules over overheidsfinanciën, gezinsconsumptie en CO₂ emissies. De nieuwe macro-economische projecties voor de periode 2010-2016 werden gezamenlijk voorgesteld.

Beleidsopties en –initiatieven 2012

Het **samenwerkingsproject met de NBB en de andere gewesten** wordt verder gezet (contract liep ten einde in juni 2011) met het doel nog meer regionale economische data te produceren zoals trimestriële ramingen over het regionale BBP, de regionale opdeling van de consumptieve bestedingen van de overheden en van de handel in goederen en diensten. De output is tot op heden beperkt. Er worden in de nieuwe overeenkomst daarom concrete targets opgenomen.

De regionale economisch-financiële informatie is onder meer noodzakelijk in het kader van de discussie over efficiëntiewinsten van de overheden, de actuele opvolging van de economische ontwikkelingen, de input-outputrelaties tussen sectoren, de handelsrelaties tussen de gewesten en de opvolging van de Europese dienstenrichtlijn.

Tegen de zomer 2012 worden de macro-economische vooruitzichten voor de periode 2011-2017 over de economische groei in de drie gewesten berekend op basis van het macro-economisch HERMREG-model. Er zal met het **federale Planbureau en de andere gewesten** onderzocht worden hoe het model verder kan worden verfijnd om nog beter effecten van regionale schokken te kunnen simuleren.

Er wordt verder samengewerkt met het **federale Planbureau en ADSEI** bij de voorbereiding van de nieuwe **bevolkingsprojecties (federaal+gewesten)**.

De Vlaamse gemeentelijke huishoudenprojecties zullen in 2013 verder worden bewerkt naar typen van huishoudens (LIPRO-typologie), nu zijn ze enkel naar huishoudgrootte berekend. In 2012 worden de databanken aangemaakt die nodig zijn voor de realisatie van dergelijke huishoudenprojecties.

6.2.3 Kennis en middelen met betrekking tot dataverzameling op Vlaams niveau bundelen in het kader van horizontale projecten

Realisaties 2011

Het Documentatie- en Informatiecentrum van de Vlaamse Rand, een samenwerkingsinitiatief tussen de Stafdienst van de Vlaamse Regering, vzw De Vlaamse Rand, de provincie Vlaams-Brabant en de Studiedienst van de Vlaamse Regering, biedt ondersteuning voor het horizontale beleid rond de Vlaamse Rand (zie beleidsnota Vlaamse Rand). In 2011 werd een cijferboek samengesteld met een hele reeks kengetallen die de trend sinds 2000 in beeld brengen en de verschillen en gelijkenissen met de situatie in de provincie Vlaams-Brabant en het Vlaamse Gewest aantonen. Er werd tevens werk gemaakt van cartografische voorstellingen van enkele kengetallen zowel met betrekking tot de Brusselse gemeenten als de Vlaamse Rand. Hiervoor werd gebruik gemaakt van de vergelijkbare (tussen gewesten) databronnen.

Het samenwerkingsinitiatief tussen het Agentschap Binnenlands Bestuur, de Studiedienst van de Vlaamse Regering, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, de Vlaamse Vereniging van Provincies werd hernieuwd en uitgebreid met de Vlaamse Gemeenschapscommissie. De stuurgroep begeleidt het unieke loket voor lokale statistieken. De onderliggende datasets worden continu geactualiseerd. De gemeentelijke profielschetsen (pdf-rapporten) worden driemaandelijks gepubliceerd op de website. De gemeentelijke statistieken zijn voor iedereen toegankelijk via de website www.lokaalstatistieken.be.

Een samenwerkingsproject tussen Kind en Gezin en de Studiedienst leidde in 2011 tot een dynamischer ontsluiting van de bestaande databanken over kinderopvangvoorzieningen per gemeente, vaccinaties, kenmerken van moeder en kinderen (verschillende gebiedsindelingen, perioden selecteren, cartografische voorstelling van zoekopdrachten)

In 2011 werd intensief samengewerkt met het Agentschap Binnenlands Bestuur om voor de vijfde maal een stadsmonitor op te stellen over de omgeving en leefbaarheid van de 13 centrumsteden. Dit gebeurt op basis van administratieve data en op basis van de enquête Thuis in de Stad die in het voorjaar 2011 werd georganiseerd. Er is een studiedag voorzien in december 2011.

De diensten van de Vlaamse overheid kunnen ook ad hoc een beroep doen op de Studiedienst van de Vlaamse Regering voor methodologische ondersteuning bij het conceptueel ontwikkelen van monitors over horizontale beleidsthema's en kunnen hulp vragen bij het verzamelen van data over domein overschrijdende thema's. In 2011 is op vraag van verschillende ministers van de Vlaamse Regering werk gemaakt van de ontwikkeling van een armoedemonitor, lokale integratiemonitor, omgevingsmonitor duurzame ontwikkeling, ICT-monitor, economische conjunctuur, omgeving Vlaamse Rand enz. Er werd samengewerkt rond de barometer voor de slagkrachtige overheid.

Beleidsopties en –initiatieven 2012

In 2012 gaan de **derde generatiesteunpunten** van start. De Vlaamse Regering wil dat de onderzoekscentra voor de dataverzameling en -analyse intensief samenwerken met de betrokken diensten van de Vlaamse administratie. Voor deze taken en zeker voor wat het surveyonderzoek betreft zal er afstemming moeten gebeuren met de Studiedienst van de Vlaamse Regering. SVR zal aangeven aan welke kwaliteitstandaarden de surveys

moeten beantwoorden. De verzamelde gegevens blijven eigendom van de onderzoeksinstelling, de Vlaamse overheid krijgt als opdrachtgever een niet-exclusief kosteloos gebruiksrecht op de kennis en de data waarop deze gebaseerd is. De gevalideerde resultaten worden ter beschikking gesteld van de Studiedienst van de Vlaamse Regering.

Naast de **inventarisatie van surveys in opdracht van de Vlaamse overheid**, zal eveneens een overzicht worden gemaakt van de **toekomstverkenningen, prognoses en projecties** waarmee heel wat Vlaamse overheidsdiensten bezig zijn, al dan niet op basis van decretale verplichtingen. Het doel is een leereffect te creëren van goede praktijkvoorbeelden, meervoudig gebruik van betrouwbare bronnen voor de formulering van hypothesen te stimuleren, enz.

In 2012 zullen de nieuw verkozen gemeentelijke en provinciale besturen nood hebben aan cijfers voor hun omgevingsanalyses voor het opstellen van een nieuw geïntegreerde lokaal beleidsplan. De **gemeentelijke data** worden daarom regelmatig geactualiseerd zodat alle lokale besturen gebruik kunnen maken van dezelfde kwaliteitsvolle informatiebron. Dit initiatief steunt eveneens de 'ViA doorbraak Slagkrachtige Overheid' en de hierbij horende sleutelprojecten over vermindering van de planlasten en hergebruik van data.

In het kader van de samenwerking met het **Documentatie- en Informatiecentrum van de Vlaamse Rand**, zullen de **migratiestromen** (intern en extern) van en naar de Vlaamse Rand worden bestudeerd van zodra de bevolkingsgegevens beschikbaar zijn.

Het **Departement Internationaal Vlaanderen, het agentschap Toerisme Vlaanderen**, de **Studiedienst van de Vlaamse Regering** werken in 2012 verder samen rond de verdere uitwerking van de **regionale satellietrekeningen voor Toerisme** en andere **indicatoren die de economische betekenis van deze sector** in beeld kunnen brengen (zie strategisch plan Toerisme).

6.2.4 Coördinatie van de Vlaamse statistiekproductie verder structureel gestalte geven

Realisaties 2011 en beleidsopties 2012

Het **Platform Statistiek** fungeert binnen de Vlaamse overheid als aanspreekpunt voor de ontsluiting van regionale data ten behoeve van beleidsdomein overschrijdende rapporteringen (vb. Pact, VRIND, indicatoren slagkrachtige overheid). Dit Platform kwam in 2011 driemaal samen.

De diensten van de Vlaamse overheid zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van de door hen geproduceerde administratieve databanken, surveys en onderzoeken. Ze kunnen een beroep doen op methodologische ondersteuning vanwege de Studiedienst van de Vlaamse Regering die opleidingen aanbiedt, technische nota's en goede praktijkvoorbeelden ter beschikking stelt en ten slotte ook advies op maat verleent met betrekking tot statistiek, surveyonderzoek, indicatoren, beleidsevaluatieonderzoek en toekomstverkenningen.

Voor de hierboven beschreven activiteiten met betrekking tot het geïnformeerde beleid, voorzie ik 671.000 euro VAK en 399.000 euro VEK (AN2001211)

7 Overheidscommunicatie

7.1 De Vlaamse overheid biedt geïntegreerde informatie aan

Strategische doelstelling:

De Vlaamse overheid biedt geïntegreerde informatie aan, zowel door intern samen te werken als door samen te werken met andere overheden en organisaties. De informatiezoeker krijgt relevante informatie op zijn maat op één plaats.

7.1.1 Realisaties 2011

Vernieuwing voorlichtersite en Vlaanderen.be

De Vlaamse Infolijn biedt altijd zo veel mogelijk geïntegreerde informatie aan over de Vlaamse overheid en houdt daarbij de drempel om contact te nemen laag.

In de eerste plaats blijft de Vlaamse Infolijn haar klassieke kanalen aanbieden: de gratis telefoonlijn, fax en brief, zodat de burgers zonderinternet ook eenvoudig toegang kunnen krijgen tot voor hen belangrijke overheidsinformatie. In die optiek werden in 2011 ook verschillende bestaande infolijnen samengebracht onder het gratis infonummer 1700.

Daarnaast blijft de Vlaamse Infolijn veel aandacht besteden aan de toegankelijkheid van haar website vlaanderen.be en van de mail- en chatfunctie op deze website. Vlaanderen.be kan immers als hét startpunt gezien worden voor burgers die op zoek zijn naar informatie van de overheid op het internet.

In 2010 en 2011 werden zowel de website vlaanderen.be als de voorlichtersite vernieuwd. De voorlichtersite is de site die de operatoren in het contact center van 1700 gebruiken om uit voor te lichten.

Parallel aan en deels als basis voor de vernieuwing van de structuur van de site vlaanderen.be en de voorlichtersite, wordt in 2011 ook gewerkt aan de vervanging van het onderliggende centrale kennissysteem van de Vlaamse Infolijn.

Het huidige content management systeem (CMS) van de Vlaamse Infolijn, waarvan zowel de applicatie als de serverinfrastructuur dateren van 2005, is immers aan vernieuwing toe. Een belangrijke optie voor die vernieuwing is dat het gewenste nieuwe CMS-systeem voldoende flexibel en modern moet worden opgezet zodat een structurele gegevensuitwisseling met andere content management systemen of databases mogelijk is, zoals in het kader van de Interbestuurlijke Producten- en Dienstencatalogus (IPDC).

Interbestuurlijke productencatalogus

In het kader van de beleidsintentie om “werk te maken van een toegangspoort tot overheidsinformatie op maat van iedere burger en zo bij te dragen aan een open overheid”, werkt de Vlaamse Infolijn in 2011 en 2012 verder aan het uitbouwen van de IPDC, een databank die informatie moet aanbieden over alle bestuursniveaus heen.

Het project IPDC is een van de sleutelprojecten binnen het meerjarenplan Slagkrachtige Overheid. Met de IPDC wil ik samen met mijn collega de Vlaams minister bevoegd voor Bestuurszaken een catalogus samenstellen met producten en diensten aangeboden door de Vlaamse overheid, maar ook met producten en diensten aangeboden door de federale,

provinciale en lokale overheden. Het project is een samenwerking tussen onze diensten: de Vlaamse Infolijn (DAR) en Corve (BZ). Voor de lokale en provinciale besturen zijn VVSG (Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten), V-ict-OR (Vlaamse ICT organisatie, verenigt de ICT-verantwoordelijken in de lokale besturen) en VVP (Vereniging van Vlaamse Provincies) actief betrokken.

In een voorbereidende fase (najaar 2010) werden mogelijke producten en diensten in kaart gebracht. De Vlaamse Infolijn heeft hiervoor alle informatie gescreend die ze momenteel aanbiedt via www.vlaanderen.be en het infonummer 1700.

De voorbereidende fase leverde input voor een informatieanalyse (uitgevoerd in het voorjaar van 2011). Het verzamelde materiaal werd gebruikt om de definitie verder fijn te stellen. De veldenstructuur waarmee een product beschreven wordt, werd geconsolideerd en in een datamodel gegoten. Om toekomstige redacteurs te ondersteunen werd een redactiegids en een opleidingspakket gemaakt.

De resultaten van die workshops worden door de Vlaamse Infolijn meegenomen om haar Vlaamse productencatalogus in 2011 verder af te werken, door die te vervolledigen en waar nodig te reviseren en te redigeren. Dit loopt samen met het opzetten van een redactie- en eindredactiestructuur.

Uitbesteding call center

De frontoffice-werking van de Vlaamse Infolijn is een kapitale factor voor de beleidsdoelstelling om zo veel mogelijk geïntegreerde overheidsinformatie aan te bieden en dat zo toegankelijk en laagdrempelig mogelijk te doen.

De frontoffice is het contact center waar de eigenlijke contacten, oproepen en vragen van burgers, bedrijven of organisaties binnenkomen via telefoon, e-mail of chat en waar ze voor het grootste deel worden beantwoord en afgehandeld door voorlichters. Sinds de oprichting van de Vlaamse Infolijn is de operationele werking van het frontoffice uitbesteed aan een externe dienstverlener (callcenter).

Het huidige contract met de externe dienstverlener eindigt op 6 augustus 2012. Gelet op een voorziene transitieperiode van 6 maanden moet het contract met een nieuwe dienstverlener uiterlijk eind januari 2012 betekend kunnen worden.

Om de opdracht tijdig te kunnen gunnen bereidde de Vlaamse Infolijn tijdens het voorjaar van 2011 het gunningdossier grondig voor.

Midden juli 2011 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan het gunningdossier en het bestek, waarna de oproep aan de kandidaten werd gepubliceerd. Vanaf begin september 2011 worden de ingediende offertes onderzocht en geëvalueerd.

Het elektronisch bestelloket voor publicaties van de Vlaamse overheid

Het elektronische bestelloket voor publicaties (www.vlaanderen.be/publicaties) biedt een geïntegreerde toegang tot de gedrukte en digitale, gratis en te betalen publicaties van de Vlaamse overheid. Burgers, organisaties, politici en ambtenaren kunnen er publicaties zoeken, raadplegen, downloaden, bestellen en (elektronisch) betalen. Het is ook de site waar alle jaarverslagen van de Vlaamse administratie raadpleegbaar zijn. Het backofficesysteem van het loket zorgt voor een externe en interne administratieve vereenvoudiging van het bestel- en betaalproces, en realiseert op die manier efficiëntiewinsten in de hele Vlaamse administratie.

Op mijn initiatief heeft de Vlaamse Regering eind 2010 beslist dat alle entiteiten voortaan verplicht zijn om al hun publicaties gratis digitaal ter beschikking te stellen via het bestelloket. Dat geldt ook voor publicaties waarvoor in gedrukte vorm een drempelbedrag

of een hogere kostprijs wordt gevraagd. Alleen om auteursrechtelijke redenen kan een uitzondering worden gemaakt. Zo groeit de toepassing uit tot een open digitaal depot, waar de publicaties van de Vlaamse overheid op een toegankelijke manier worden ontsloten en op langere termijn duurzaam worden gearhiveerd. Dit depot functioneert als het bronnenbestand van overheidspublicaties, dat in andere sites en toepassingen kan worden geïntegreerd.

Het elektronische bestelloket werd in 2005 in productie genomen. Omdat de soft- en hardware niet meer aan moderne technische standaarden beantwoorden, hebben mijn diensten in 2011 een nieuwe versie in het open source contentmanagementsysteem Drupal ontwikkeld. In het vernieuwde bestelloket is er veel aandacht voor de integratie met andere sites van de Vlaamse overheid. Op basis van open data formats wordt het frontoffice van het bestelloket volledig in de nieuwe portaalsite www.vlaanderen.be geïntegreerd. De inhoudelijke en functionele koppeling met andere overheidssites zoals www.energiesparen.be, www.ond.vlaanderen.be, www.flanders.be, www.ovam.be ... leidt tot een minder versnipperd en dus efficiënter informatiebeheer en zorgt ervoor dat andere diensten van de Vlaamse overheid niet in gelijkaardige systemen hoeven te investeren.

Het nieuwe bestelloket voor publicaties wordt eind december 2011 in gebruik genomen.

7.1.2 Beleidsopties en –initiatieven 2012

Vernieuwing voorlichtersite en Vlaanderen.be

In maart 2012 wordt het nieuwe CMS kennissysteem in productie genomen, op basis van de software Drupal. Met het nieuwe CMS worden onderhoud en beheer van de inhoud en van de kanalen efficiënter georganiseerd. Eén stuk inhoud wordt op één centrale plaats onderhouden en gepubliceerd naar de verschillende Infolijn kanalen, zoals vlaanderen.be, de voorlichtersite, de mobiele site, IPDC, ... De verschillende kanalen werden herdacht met het oog op efficiënter beheer.

Een nieuw CMS biedt de opportuniteit om de gebruikersinterfaces en systeemlogica volledig te herdenken. De bestaande manier van werken in vraag stellen en de sites opnieuw van nul opbouwen, verhoogt de gebruiksvriendelijkheid van het redactiesysteem en van de publieke sites.

Interbestuurlijke productencatalogus

Tegen eind dit jaar moet een eerste versie van het beheerloket voor de IPDC klaar zijn en worden de producten en diensten via het loket ontsloten. In de eerste helft van 2012 starten de eerste pilootprojecten.

De nieuwsmix voor het personeel van de Vlaamse overheid optimaliseren

Mijn diensten verzorgen een aantal nieuwsdiensten voor de personeelsleden van de hele Vlaamse overheid. Om de nieuwsmix te optimaliseren starten mijn diensten eind 2011 met het project 13-online. In 2012 moet dat resultaten opleveren. De doelstellingen zijn:

- Een integratie van het papieren personeelsmagazine 13, de 13-website, het nieuws op de koepelsite op extranet en een nog uit te werken elektronische nieuwsbrief of e-mailattendering.
- Een model voor de ideale nieuwsmix: welk nieuws wanneer, waar en hoe?
- De integratie van communitybuilding en sociale media in al die kanalen

7.2 De communicatie van de Vlaamse overheid is duurzaam

Strategische doelstelling:

De communicatie van de Vlaamse overheid is duurzaam: milieuvriendelijk en gericht op de lange termijn.

7.2.1 Realisaties 2011

Economisch en duurzaam publiceren

Alle publicaties van de Vlaamse overheid moeten op de meest doelgerichte en economische manier worden uitgegeven. De toegankelijkheid ervan moet niet alleen op korte, maar ook op lange termijn worden gewaarborgd. Daarom nam ik het initiatief om digitaal publiceren te stimuleren en het uitgeven van gedrukte publicaties te beperken.

De richtlijnen hiervoor werden eind 2010 verspreid in omzendbrief VR 2010/34. Bij het uitgeven van een publicatie moet elke dienst nagaan of een gedrukte versie een meerwaarde heeft. De oplage van een gedrukte publicatie moet altijd beperkt worden gehouden. Publicaties die bestemd zijn voor een technische doelgroep, publicaties voor intern gebruik in de Vlaamse administratie en jaarverslagen worden uitsluitend digitaal uitgegeven. Uitzonderingen daarop worden met de functioneel bevoegde minister afgesproken.

Met deze omzendbrief kom ik ook tegemoet aan de Resolutie van het Vlaams Parlement van 26 april 2006 over de uitgave van jaarverslagen.

De eerste resultaten van de omzendbrief VR 2010/34 zijn al zichtbaar in 2011. Het merendeel van de jaarverslagen wordt uitsluitend digitaal verspreid. Voor het Communicatiejaarverslag van de Vlaamse Regering gingen mijn diensten nog verder op het vlak van efficiëntie en duurzaamheid. Het wordt gemaakt in de vorm van een wiki en wordt ook enkel als wiki gepubliceerd: www.vlaanderen.be/communicatiejaarverslag. Een aantal andere diensten volgden dit voorbeeld: de VMSW (<http://www.vmsw.be/nl/jv2010/welkom>), het INBO (<http://jaarboek.inbo.be>), het Departement EWI (<http://www.ewi-jaarverslag2010.be>), de SERV (<http://www.serv.be/serv/book-4196/jaarverslag-2010>), de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (<http://www.vrwi.be/jaarverslag2010>), het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (<http://www.welzijngezondheid.be/jaarverslag/2010>)

7.3 De Vlaamse overheid kiest voor directe interactie

Strategische doelstelling:

De Vlaamse overheid kiest voor directe interactie, onder andere om betrokkenheid in elke beleidsfase te stimuleren.

7.3.1 Realisaties 2011

Verkennen en invoeren van sociale media als middel voor directe interactie

Sociale media zijn bij uitstek geschikt voor directe interactie. Ik wil dat de Vlaamse overheid verstandig gebruik maakt van sociale media en ze de juiste plaats geeft in haar communicatiemix. Mijn diensten onderzoeken het gebruik van sociale media door overheden. Ze zorgen ook voor de uitwisseling van goede praktijken, zowel binnen de Vlaamse overheid als met andere overheden uit binnen- en buitenland. In 2011 gebeurde dit vooral via de blog www.openoverheid.nu en via studiesessies. In communicatie-initiatieven onder mijn eigen bevoegdheid worden sociale media doordacht ingeschakeld.

Mijn diensten hebben in 2011 een model met richtlijnen afgewerkt dat individuele personeelsleden een houvast kan bieden bij het gebruik van sociale media. De richtlijnen houden rekening met de al bestaande afspraken over het woordvoerderschap. In de nieuwe deontologische code voor personeelsleden van de Vlaamse overheid (juli 2011) zijn de hoofdprincipes overgenomen.

7.3.2 Beleidsopties en –initiatieven 2012

Verkennen en invoeren van sociale media als middel voor directe interactie

Mijn diensten blijven werken aan de verspreiding en uitwisseling van know-how. Vermits sociale media meer en meer ingeburgerd raken, zullen ze de blog www.openoverheid.nu integreren in andere bestaande kanalen voor de communicatieverantwoordelijken van de Vlaamse overheid, zoals de website www.vlaanderen.be/communicatie en de bijhorende nieuwsbrief Communicatienieuws.

De communicatie rond Vlaanderen in Actie wordt intenser en blijft interactief

Het interactieve is altijd al een belangrijk aspect geweest van de ViA-communicatie. Vanaf 2012 zal de Vlaamse overheid intenser communiceren rond Vlaanderen in Actie. (Zie hoofdstuk 1 over Vlaanderen in Actie).

7.4 De Vlaamse overheid houdt de drempel laag

Strategische doelstelling:

De Vlaamse overheid houdt de drempel laag: ze heeft oog voor aangepast taalgebruik en voor bijzondere doelgroepen.

7.4.1 Realisaties 2011

De communicatie van de Vlaamse overheid met mensen in armoede structureel verbeteren

Mijn diensten werken mee aan een project om de communicatie van de Vlaamse overheid met mensen in armoede structureel te verbeteren. Het project wordt uitgevoerd door de Koning Boudewijnstichting en de onderzoeksgroep Memori en krijgt de steun van het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen. Op dit moment lopen er een aantal proefprojecten in de sectoren welzijn en onderwijs. Op basis van de ervaringen die de proefprojecten opleveren en op basis van inzichten uit de sociale marketing, wordt een praktisch draaiboek geschreven. Het draaiboek is een instrument dat communicatie- en beleidsverantwoordelijken en aandachtssambtenaren armoedebestrijding helpt om tijdig te detecteren wanneer er bijzondere aandacht nodig is voor de specifieke communicatienoden van kwetsbare groepen. Het stelt hen in staat om beleidsinitiatieven zo uit te werken dat de communicatie erover geen moeilijk verhaal achteraf wordt.

7.4.2 Beleidsopties en –initiatieven 2012

De communicatie van de Vlaamse overheid met mensen in armoede structureel verbeteren

In 2012 zal bovenstaand draaiboek klaar zijn. Mijn diensten zullen mee instaan voor de verspreiding bij de entiteiten van de Vlaamse overheid. Waar nodig organiseren ze opleiding voor de communicatieverantwoordelijken en zorgen ze voor ervaringsuitwisseling en kennisdeling.

7.5 Een merkverhaal voor Vlaanderen

Strategische doelstelling:

De Vlaamse overheid versterkt op duurzame wijze het beeld van Vlaanderen in buitenland en binnenland.

7.5.1 Realisaties 2011

Op mijn voorstel besliste de Vlaamse Regering op 18 februari 2011 om alle (nu versnipperde) binnenlandse en buitenlands communicatie over Vlaanderen inhoudelijk te stroomlijnen met een merkbeleid. De krachtlijnen van het merkverhaal voor Vlaanderen, dat in 2010 werd uitgewerkt op basis van grondig onderzoek, werden door de Vlaamse Regering vastgelegd. Het merkverhaal is een basisomschrijving van Vlaanderen met een aantal kernwaarden en –troeven, uitgebreid met duidelijke richtlijnen op het vlak van

naamgeving, beeldgebruik enzoverder. Het vertrekt vanuit een sterke inhoudelijke onderbouw, met ViA en het Pact 2020 als 'spoorboekje'.

In essentie kiest de Vlaamse overheid ervoor om Vlaanderen te positioneren als de regio bij uitstek van mensen als makers, al sinds eeuwen gedreven door kennis en kunde; een verhaal van baanbrekend en spraakmakend vakmanschap: gisteren, vandaag en morgen. Centraal in het verhaal staat de hands-on, eigenzinnige, duurzame, vakkundige en behulpzame Vlaming. Vlaanderen is een regio waar 'verbeelding werkt'. Deze merkessentie vertaalt zich niet enkel inhoudelijk. Ook de stijl en vorm van de communicatie (redactie, fotografie, lay-out ...) moet het baanbrekende vakmanschap en de werkende verbeelding uitdragen.

In 2011 startten alle entiteiten een denkoefening over de afstemming tussen hun binnenlands en buitenlands (marketing- en) communicatiebeleid en het merkverhaal. Per beleidsdomein bezorgen ze mijn diensten tegen eind 2011 een visienota daarover.

Verder passen alle entiteiten hun nationale en internationale communicatiedragers aan volgens een aantal concrete richtlijnen: een consequent gebruik van naamgeving (bijvoorbeeld 'Flanders' in plaats van 'Flemish', 'the Flemings', 'the Dutch speaking Belgians' ...), een consequente situering van Vlaanderen ten opzichte van België, Brussel en Europa, een verplichte en correcte 'About Flanders'-rubriek in alle internationale communicatie ...

Logo's en huisstijlen van de Vlaamse overheid en van individuele entiteiten blijven ongewijzigd, tenzij in een later stadium blijkt dat er toch aanpassingen nodig zijn. Nieuwe communicatiedragers worden uiteraard meteen gemaakt in lijn met de richtlijnen, online communicatie werd aangepast tegen 1 september, alle andere bestaande communicatiedragers worden aangepast tegen 1 juni 2012.

De Vlaamse Regering en mijn diensten promoten het merkverhaal naar de partners van Vlaanderen in Actie en naar de interne en externe institutionele, economische en toeristische partners. Ze worden gestimuleerd om het merkverhaal van Vlaanderen mee uit te dragen.

7.5.2 Beleidsopties en –initiatieven 2012

Merkverhaal

In 2012 maken mijn diensten een synthesenota van de visienota's van de 13 beleidsdomeinen rond het merkverhaal voor Vlaanderen. Op basis daarvan wordt het merkbeleid verder ontwikkeld en toegepast. Zo evolueert de Vlaamse overheid in haar communicatie verder naar een gezamenlijke strategie en een herkenbare organisatie-identiteit. Ik laat de toepassing van het merkverhaal permanent monitoren en waar nodig bijsturen, met een regelmatige evaluatie door de Vlaamse Regering. De resultaten van de verschillende inspanningen op de beeldvorming en reputatie van Vlaanderen mogen pas op langere termijn verwacht worden. In 2012 wordt wel al onderzoek naar en evaluatie van het merkbeleid voorbereid: deelname aan de Nation Brand Index 2013, evaluatie van de communicatie-initiatieven van FIT en Toerisme Vlaanderen ...

Domeinnaam .vlaanderen

In najaar 2011 gaat de Vlaamse Regering op zoek naar een private partner die de domeinnaam '.vlaanderen' namens de Vlaamse overheid aanvraagt en in concessie exploiteert. Het aanvraagdossier moet vóór 12 april 2012 ingediend worden bij ICANN. De Vlaamse overheid blijft in deze samenwerking titularis van de domeinnaam en bepaalt

mee volgens welke spelregels de domeinnaam in de markt wordt gezet en hoe dat moet bijdragen aan de bekendheid van het merk Vlaanderen.

7.6 Efficiëntie in de overheidscommunicatie

Strategische doelstelling:

De Vlaamse overheid organiseert haar overheidscommunicatie op een efficiënte manier en stuurt bij door te meten en te evalueren.

7.6.1 Realisaties 2011

Efficiënter mediaruimte aankopen

Sinds 1992 sluit de Vlaamse overheid kaderovereenkomsten met alle belangrijke media in Vlaanderen. De Vlaamse overheid koopt haar mediaruimte rechtstreeks aan bij de media(regies) en krijgt exclusieve kortingen. De media stellen een technische coördinator ter beschikking van de overheid. Dankzij de centrale aankoop, via mijn diensten, kan de Vlaamse overheid onderhandelen over **volumekortingen**. In het najaar van 2010 en het voorjaar van 2011 hebben mijn diensten een grondige doorlichting en evaluatie laten uitvoeren van het huidige systeem. Rekening houdend met de bevindingen tekenden ze dit jaar de mogelijke pistes uit om een betere en efficiëntere dienstverlening te krijgen op het vlak van mediaplanning, -aankoop en gegevensbeheer. Ik leg nog dit najaar het voorstel voor aan de Vlaamse Regering om de procedure te starten voor een bestellingsopdracht voor zowel mediaplanning als media-aankoop.

Werken met bestellingsopdrachten

In mijn beleidsnota zei ik al dat mijn diensten zouden onderzoeken hoe er maximaal gebruik kan worden gemaakt van bestellingsopdrachten om externe expertise flexibel in te schakelen, daar waar de interne expertise niet volstaat of de efficiëntiewinst het grootst is. De afdeling Communicatie van het departement DAR beheert al sinds 2009 een bestellingsopdracht voor crisiscommunicatie en reputatiemanagement. Sinds juni 2011 is er ook een bestellingsopdracht voor communicatieonderzoek, tegen eind 2011 zal er één zijn voor de centrale communicatie in het kader van Vlaanderen in Actie en andere communicatie die van het Departement DAR uitgaat. In 2012 volgt een bestellingsopdracht voor mediaplanning en –aankoop, en wellicht ook één voor advies bij de implementatie van het merkbeleid.

Stimuleren van communicatieonderzoek

Door middel van onderzoek krijgt de Vlaamse overheid informatie over de efficiëntie en effectiviteit van haar communicatie. Om communicatieonderzoek bij alle entiteiten te stimuleren en te ondersteunen, beheren mijn diensten in samenwerking met het Agentschap voor Overheidspersoneel een bestellingsopdracht waarvan elke entiteit gebruik kan maken voor zowel pretesten als effectmetingen. Het gaat om een perceel van een ruimere bestellingsopdracht voor belanghebbendenmanagement, dat in juni 2011 werd gegund aan TNS Dimarso. De formule van de bestellingsovereenkomst heeft in dit geval nog een extra voordeel: elk onderzoek bevat ook een kleine set verplichte vaste vragen, waarmee we een benchmark opbouwen.

Betere evaluatie van het communicatiebeleid

Niet alleen concrete communicatieacties moeten worden onderzocht, ook het Vlaamse communicatiebeleid als geheel moet worden geëvalueerd. Op dat vlak hebben mijn diensten in 2011 al vooruitgang geboekt met het Communicatiejaarverslag van de Vlaamse Regering. Daarin schrijven de communicatieambtenaren voortaan geen globaal

verslag meer, maar korte artikels over specifieke aspecten van hun communicatie. Alle artikels over één aspect worden onder hetzelfde trefwoord gerangschikt. Zo wordt de evolutie zichtbaar van de verschillende lijnen van het Vlaamse communicatiebeleid. Cijfergegevens om die evolutie meetbaar te maken, ontbreken echter nog. Daarvoor maken mijn diensten nog in 2011 een projectplan om een aantal relevante indicatoren te bepalen.

7.6.2 Beleidsopties en –initiatieven 2012

Efficiënter mediaruimte aankopen

In 2012 moet er een dienstverlener voor mediaplanning en –aankoop geselecteerd zijn. De afdeling Communicatie van het Departement DAR zal het contract en de contacten met deze dienstverlener beheren. Elke entiteit van de Vlaamse overheid zal vanaf 2012 gebruik kunnen maken van de overeenkomst om performante mediaplannen te laten opmaken en mediaruimte aan te kopen tegen de beste tarieven.

Efficiënter websites bouwen dankzij Drupal-modules

De Vlaamse overheid gebruikt meer dan 600 websites voor externe communicatie en nog een groot aantal voor interne communicatie. Er worden nogal wat verschillende systemen gebruikt om die websites te maken en te beheren. Om hier efficiëntiewinst te boeken hebben mijn diensten (de afdeling Communicatie van het Departement DAR) in 2011 in samenwerking met de DAB e-government en ICT-Beheer (e-IB) en HP-Belgacom projecten gestart rond het contentmanagementsysteem (cms) Drupal. Drupal is een oorspronkelijk Vlaams product dat inmiddels wereldwijd een van de grootste open source cms-systemen is geworden.

De nieuwe versies van het elektronisch bestelloket voor publicaties en de internetkoepel vlaanderen.be (zie 'geïntegreerde communicatie') werden en worden nu al gebouwd in Drupal. Omdat de technologie van het huidige extranet van de Vlaamse overheid intussen verouderd is, zal ook dat vanaf 2012 naar Drupal worden omgezet. De onderdelen waarmee deze sites worden gebouwd, worden gerecupereerd in een Drupal-dienstenaanbod voor de hele Vlaamse overheid.

Onderdelen van websites (bijvoorbeeld artikelen, fotogalerijen, video, reactiemodules) zullen eenmalig worden ontwikkeld en daarna steeds opnieuw hergebruikt. Dankzij het Drupal-aanbod zullen entiteiten sneller en tegen lagere kosten websites kunnen laten maken zonder veel maatwerk. Toch blijft er de nodige flexibiliteit voor vormgeving, opbouw van de site en gebruikte functionaliteiten.

Betere evaluatie van het communicatiebeleid

Nog in 2011 bereiden mijn diensten een project voor om relevante indicatoren te bepalen om de resultaten van het communicatiebeleid meetbaar te maken. Ze maken een omgevingsanalyse, brengen de noden en de reeds bestaande instrumenten in beeld en maken een projectplan met een duidelijke scope, plan van aanpak en rolverdeling. In 2012 starten ze met het eigenlijke project.

Ik geef ook gevolg aan de vraag van de Expertencommissie voor Overheidscommunicatie om de campagneplanfiches die zij krijgen voortaan te ordenen in een online databank. Elke entiteit van de Vlaamse overheid moet volgens het normendecreet voor de Vlaamse overheidscommunicatie haar campagnes aanmelden met een campagneplanfiche. De Expertencommissie bespreekt die planfiches en geeft advies. Mijn diensten zorgen voor een eenvoudige online tool om de fiches in te ordenen. Een aantal velden worden in een databank opgenomen. Dat maakt het mogelijk een aantal eenvoudige rapporten te maken. Vanaf 2012 zullen de entiteiten bovendien via het communicatiejaarverslag op

een meer systematische manier verslag uitbrengen van de campagnes en van hun resultaten.

8 Bouw Kazerne Dossin: Memoriaal, Museum en Documentatiecentrum over Holocaust en Mensenrechten

8.1 Realisaties 2011

Op de site Kazerne Dossin in Mechelen wordt een nieuw museum gebouwd, tegenover de kazerne. In de voorbouw van de kazerne zelf komen een memoriaal en documentatiecentrum. De bouw- en renovatiewerken op de site werden opgestart door aannemer CEI De Meyer uit Neder-over-Heembeek op 15 november 2010. Ze zijn in 2011 op volle kruissnelheid gekomen. De renovatiewerken aan de voorbouw zijn gestart in juni 2011, een drietal maanden vroeger dan gepland. In juni 2012 zullen ze klaar zijn. In het najaar van 2011 worden dan nog de aanbestedingen afgerond voor enerzijds de heraanleg van het plein tussen het nieuwe museum en het kazernegebouw en anderzijds de scenografie en inrichting van het museum.

8.2 Beleidsopties en –initiatieven 2012

Van februari tot mei 2012 wordt het plein heraangelegd. Ook de inrichting van het museum start in het voorjaar van 2012. Een belangrijk aandachtspunt bij beiden wordt de coördinatie met de bouw- en renovatiewerken aan het museum en de kazerne die op dat moment nog aan de gang zijn.

Het memoriaal en het documentatiecentrum worden allebei gevestigd in de gerenoveerde voorbouw van de Kazerne. Ze openen eind juni 2012, tijdens de vierdaagse bijeenkomst van de International Task Force Holocaust die op dat moment in Mechelen plaats vindt. Het ingerichte museum opent na de zomervakantie van 2012.

Doelstellingen in het kader van de toepassing van de open coördinatiemethode in het Vlaams gelijk kansenbeleid

Voor algemeen regeringsbeleid zijn 5 actieplannen 2011-2012 ingediend in het kader van de toepassing van de open coördinatiemethode in het Vlaamse gelijk kansenbeleid.

Het betreft:

- Aandacht voor gender in de uitrol van het merkverhaal Vlaanderen
- Monitoring van de houding van de Vlamingen tegenover de rollen van vrouwen en mannen in het gezin en de samenleving
- Aandacht voor gendermechanismen in de studies en monitoringrapporten van de Studiedienst van de Vlaamse Regering
- Monitoring van de houding van de Vlamingen tegenover holiëi's en holiëiseksualiteit
- Analyse maatschappelijke situatie holiëi's (De eerste drie hebben betrekking op het thema gender, de laatste twee op het thema seksuele identiteit).

Minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris Peeters

Bijlage 1 Samenvatting van de beleidsopties en initiatieven

Zie managementsamenvatting p. 6

Bijlage 2 Resoluties en moties Vlaams Parlement

Overzicht van de wijze waarop gevolg werd gegeven aan de resoluties en moties van het Vlaams Parlement tijdens de lopende legislatuur

Met redenen omklede motie 496 (2009-2010) – Nr. 2 van 5 mei 2010 (2009-2010)

van de heren Koen Van den Heuvel en Eric Van Rompuy, mevrouw Griet Smaers en de heren Kris Van Dijk, Jan Peumans en Peter Vanvelthoven tot besluit van de op 20 april 2010 door de heren Johan Deckmyn en Filip Watteeuw in commissie gehouden interpellaties tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, respectievelijk over de stand van zaken in het actieplan Vlaanderen in Actie en over de monitoring van het Pact 2020 en de resultaten van Vlaanderen in Actie.

Hierin wordt de Vlaamse Regering gevraagd:

- 1° verder werk te maken van de concretisering en de operationalisering van de doorbraken in beleidsprojecten;
- 2° daarbij volop rekening te houden met de lessen die kunnen worden getrokken uit de nulmeting van het Pact 2020;
- 3° bij de concretisering van beleidsprojecten ook inspraak en participatie van de maatschappelijke 'stakeholders' te organiseren zodat het draagvlak voor ViA versterkt en verbreed wordt;
- 4° over de resultaten van de uitvoering van ViA te communiceren met de stakeholders in het middenveld en de bredere samenleving;
- 5° jaarlijks aan het Vlaams Parlement te rapporteren over de monitoring van de uitvoering van ViA.

1. concretisering en de operationalisering van de doorbraken in beleidsprojecten

De doorbraken van Vlaanderen in Actie werden samen met de overige hoofdstukken uit het Vlaams regeerakkoord geconcretiseerd in 88 strategische doelstellingen en 338 sleutelprojecten. De operationalisering van deze beleidsprojecten is lopende en wordt opgevolgd via de monitoring van het Vlaamse Regeerakkoord/ViA.

2. opvolging nulmeting Pact 2020

De maatschappelijke effecten van het programma VIA/Pact 2020 worden jaarlijks opgevolgd. De nulmeting geeft een aantal pijnpunten aan en bevestigt de noodzaak om effectief werk te maken van de VIA-doelstellingen en doorbraken. Begin 2011 was er eveneens een éénmeting. Samen met de sociale actoren zal de Vlaamse overheid verder werk maken van de verdieping en operationalisering van Vlaanderen in Actie.

3. inspraak en participatie van de maatschappelijke stakeholders

VIA blijft een participatief project. Deze aanpak wordt verder gezet met de thematische rondetafels die in 2010 en 2011 worden gerealiseerd. Luik 1.1. van de beleidsbrief (Vlaanderen in Actie in uitvoering) geeft een overzicht van de diverse initiatieven die genomen worden inzake draagvlakverwerving en communicatie. In de conceptnota van de Vlaamse regering van 8 juli 2011 wordt ook een aanzet gegeven om 13 transversale thema's met een grote maatschappelijke relevantie samen met de VIA partners en stakeholders op te nemen. Hierbij is het de bedoeling om niet alleen samen te denken maar samen over te gaan tot actie.

4. communiceren met de stakeholders in het middenveld en de bredere samenleving

Door middel van de website www.vlaandereninactie.be alsook door verschillende andere acties zoals o.a. een in het najaar van 2010 te verschijnen brochure, wordt bericht over de resultaten van de uitvoering van VIA aan de bredere samenleving. De stakeholders worden steeds nauw betrokken bij de uitvoering van VIA, onder meer via de VIA-rondetafels en de geplande transitie (rond de transversale thema's).

5. jaarlijkse rapportering aan het Vlaams Parlement over de monitoring van de uitvoering van VIA

De resultaten van de monitoring van het Vlaamse Regeerakkoord/ViA hebben input gegeven aan de septemberverklaring. Tweejaarlijks brengt de Vlaamse regering verslag uit over de uitvoering van ViA.

Actualiteitsmotie van de heren Ludwig Caluwé, John Crombez en Kris Van Dijck tot besluit van het op 23 februari 2011 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de cohesie binnen de Vlaamse Regering en meer in het bijzonder ook ten aanzien van Vlaanderen in Actie

vraagt de Vlaamse Regering:

1° verder te gaan op de ingeslagen weg: de consequente uitvoering van het regeerakkoord en ViA met de doelstellingen van Pact 2020;

2° de metingen van het Pact 2020 verder te zetten en de resultaten te evalueren met alle partners van het Pact 2020 en daarover het Vlaams Parlement te informeren.

1. In het laatste rapport van de monitoring van de uitvoering van het regeerakkoord en ViA van september 2011 blijkt dat de uitvoering op koers zit. Meer dan 90 procent van de 338 sleutelprojecten zitten op schema. Bovendien heeft de Vlaamse regering in haar conceptnota van 8 juli 2011 bevestigd dat de opvolging van het werkprogramma wordt verscherpt en de werking wordt uitgebreid door transities te ontwikkelen rond 13 transversale thema's (zie hfdt. 1).
2. In 2011 is een eenmeting gebeurd, er is een volgende meting gepland voor de lente 2012. De resultaten werden gepresenteerd op de ViA website en geëvalueerd samen met de ViA partners.

Resolutie van 28 maart 2007 over de Sociale Staat van Vlaanderen, ingediend door Koen van den Heuvel, Caroline Gennez en Jan Peumans

Er werd in 2009 en 2011 een publicatie samen gesteld door de Studiedienst van de Vlaamse regering in samenwerking met de Vlaamse universiteiten en hogescholen. De resultaten werden telkens in het Vlaamse Parlement voorgesteld tijdens een studiedag.

Bijlage 3 Rekenhof - aanbevelingen

2 Openbaarmaking van de jaarverslagen

Omzendbrief 2010/34 van de Vlaamse Regering over de overheidspublicaties bevat richtlijnen over de publicatiewijze en de toegankelijkheid van jaarverslagen.

De omzendbrief verplicht de entiteiten van de Vlaamse overheid om hun jaarverslagen digitaal uit te geven en centraal beschikbaar te stellen in het elektronische bestelket van de Vlaamse overheid: www.vlaanderen.be/publicaties.

Hiermee wordt tegemoetgekomen aan de Resolutie van het Vlaams Parlement van 26 april 2006 over de uitgave van jaarverslagen.

Bijlage 4 Overzicht van de uitvoering van de belangrijkste decreetgeving

titel van het initiatief (op basis van de lijsten)	regelgeving	wettelijke deadline	korte samenvatting van de beleids- doelstellingen	te doorlopen fases en hun geplande timing	Wordt een RIA opgesteld?	contact- persoon
besluit toegang tot en gebruik door niet-deelnemers aan GDI-Vlaanderen van de geografische gegevensbronnen en van de diensten, toegevoegd aan de GDI	decreet van 20 februari 2009 betreffende de Geografische Data-Infrastructuur Vlaanderen	19/04/2013	toegangs- en gebruiksvoorwaarden voor niet-Vlaamse overheidsinstanties bepalen, conform de Europese INSPIRE-verordening.	principiële goedkeuring Vlaamse Regering (september 2011) definitieve goedkeuring Vlaamse Regering (december 2011) Publicatie Belgisch Staatsblad (februari 2012)	Nee	Tom Callens/ Steven Jeanty (Departement DAR)
besluit houdende vrijwillige koppeling van gegevensbronnen en diensten door derden aan de GDI en nadere bepalingen opmaak GDI-plannen	decreet van 20 februari 2009 betreffende de Geografische Data-Infrastructuur Vlaanderen	01/12/2014	gebruiksvoorwaarden bepalen waaronder overheidsinstanties en het publiek toegang verkrijgen tot data die vrijwillig door derden wordt gekoppeld aan de GDI	voorbereiding en opmaak van uitvoeringsbesluit (in 2012)	Nee	Tom Callens/ Steven Jeanty (Departement DAR)

samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest voor de kosteloze uitwisseling van geografische informatie	decreet van 20 februari 2009 betreffende de Geografische Data-Infrastructuur Vlaanderen	n.v.t.	kosteloosheid en de gebruiksvoorwaarden bepalen voor het gebruik van geografische overheidsinformatie door instanties die afhangen van de gewesten	voorbereiding en opmaak (eind 2011/Q1 2012)	Nee	Tom Callens/ Steven Jeanty (Departement DAR)
decreet houdende wijziging van het decreet van 8 mei 2009 betreffende het Centraal Referentieadressenbestand	decreet van 8 mei 2009 betreffende het Centraal Referentieadressenbestand	n.v.t.	uitzondering op de publieke toegang wegens privacygevoeligheid opheffen, op voorstel Vlaamse Toezichtscommissie	principiële goedkeuring Vlaamse Regering (oktober 2011) advies Vlaamse Toezichtscommissie (november 2011) advies Raad van State (november 2011) definitieve goedkeuring Vlaamse Regering (januari 2012) goedkeuring Vlaams Parlement (maart 2012) bekrachtiging en afkondiging Vlaamse Regering (april 2012) publicatie Belgisch Staatsblad (juli 2012)	Nee	Tom Callens/ Steven Jeanty (Departement DAR)

samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest voor de opbouw en het gebruik van een authentieke bron voor adressen, beheerd door de gewesten	decreet van 8 mei 2009 betreffende het Centraal Referentieadressenbestand	n.v.t.	verplichte gebruik van gewestelijke adresregisters zodanig dat alle overheidsinstanties in België officiële adressen gebruiken.	verdere opmaak van het samenwerkingsakkoord (2012)	Nee	Tom Callens/ Steven Jeanty (Departement DAR)
---	---	--------	---	--	-----	--